

HVA MÅ GJØRES

nr. 3 - 1975 Kr. 5,- Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund 2. årg.

TEMA: Borgerlig
demokrati og fascisme

AVISA TIL NORGES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

Ansvarleg : Bernt Holtmark

Avisa kjem ut med 6 nummer i året.
Abonnementpris: 30 kroner.

ADRESSE:

Hva må gjøres, Boks 5628 Briskeby, Oslo 2

POSTGIRO: 2 23 26 43

SV har samlet seg og kaller seg nå Sosialistisk Venstreparti. Samlinga ble så vidt bragt i havn og avslørte at motsetningene er mange, store og uløste. Samtidig viste kongressen klart at to grupper innafor SV har styrket seg kraftig: Bresjnevistene og det "falske" venstre rundt tidskriftet Kontrast. De var ledende i utformingen av programmet og pre-

Kongressen bekreftet til fulle at SV er et borgerlig arbeiderparti, ikke vesensforskjellig fra DNA.

Hva vil så denne samlinga bety for SV's rolle på de høyere lærerstedene? Her har utviklinga fra Stortingsvalget til nå vært ganske entydig. Fra en kortvarig oppblomstring etter valget, er SV nå i klar tilbakegang. Sympati-

heidsfolks interesser, har SV gjort det samme i studentpolitikken. Metoden har vært å drapere sabotasjen og unnfallenheten i et skrud av radikale fraser.

SV's omfavnelser av DNA 1. mai ifjor, sviket i abortsaka, unnfallenheten i streikestøttearbeidet og deres sabotasje av studentkampen har etter hvert gjort denne metoden stadig mindre brukbar. De radikale fikenbladene har blitt stadig mer tynnslette og gjennomskuelige.

Flere og flere har derfor oppdaget at SV ikke er noen kraft i studentkampen, men tvert imot en hindring for den. Samlinga kommer ikke til å endre en tøddel på denne reaksjonære funksjonen.

Den progressive studentbevegelsen er derfor tjent med at SV reduseres til en ubetydelig gruppering på de høyere lærerstedene. Gjennom at vi skjerper kampen mot all revisjonisme og reformisme skulle alt ligge til rette for ei slik utvikling.

Det nye venstre «partiet»

ger også det nye hovedstyret med folk som Kolbjørn Harbu og Steinar Stjernø.

Det er samtidig verdt å merke seg at samlingen ikke betydde noe brudd med SV's kraftige høyredreining, men tvertimot en stadfesting og videreutvikling.

All kritikk mot fascist-staten Sovjet ble luket ut av programmet. Samarbeidet med DNA ble det ikke stilt spørsmål ved. Summa summarum:

sører og vanlige medlemmer passiviseres. Unntatt som pumper i "halvparlamentariske organer" som Studenttinget og Norsk studentunion er SV lite å se. Årsakene til dette er ikke vanskelig å få øye på: På mange måter har SV spilt samme rolle på universitetene det siste året som DNA har gjort i landsmålestokk. DNA sjøl med sin filial AUF er jo fullstendig isolert på lærerstedene. På samme måte som DNA har stått fram som "representanter" for ar-

NKS spalta

Heilt frå tida før brotet med SF har den norske marxist-leninistiske rørsla skipa til politiske sommarlire kvart år der viktige klassekampspørsmål vert diskuterte. Leirane har tydd mykje for einskapen og kampkrafta i ml-rørsla. Dessutan er dette eit godt høve for sympatisørar og interesserte progressive til å verte kjend med politikken vår. Leirane har vakse veldig i omfang for kvart år, og i sommar held NKS leir på Austlandet, Vestlandet, Trøndelag og i Nord-Norge.

I tillegg vert ei rekkje saker som t.d. kvinnekampen, målsaka, interessekampen, tekne opp på seminarar.

Leirane er opne for alle progressive og vert haldne på:

Nordnorge: Straumbukta, 3-11aug
Vestlandet: Herdla 27. juli-2aug.
Østlandet: Tromøya og Håøya 10-17aug.
Trøndelag: Kyrksæterøra 10-17 eller 17-24 aug.

SOMMARLEIR - EIN SKOLE I KOMMUNISME!

På leirane freistar vi tillempe kommunistiske prinsipp på alle områder. Korleis skal ungane handsamast? Korleis utvikler ein ein blomstrande masseidrett? Korleis gjere bruk av kulturen i politikk si teneste? Vi freistar utvikle ein kameratsleg stil blant leirdeltakarane. Difor kallar vi leirane "ein skole i kommunisme".

- Hovudtema på NKS sine sommarleirar i år er: Raud Valallianse og kommunevalet, den internasjonale situasjonen og "venstre"oppportunismen.

NKS sine sommarleire er eit framifrå høve til å sameine politikk og ferie - meld deg på idag!

FORSIDA

Bilde fra protestmøte i Hyde Park London 1.mai 1934. Engelske arbeidere protesterer mot de tyske nazistenes arrestasjon av Dimitrov formann i Komintern og Thälmann formann i det tyske kommunistpartiet.

TUNG PI-WU ER DØD

Tung Pi-wu døydd i Peking 2. april av sjukdom, 90 år gammal, melder det kinesiske telegrambyrået Hsinhua.

Tung Pi-wu var medlem av Sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti, medlem av KKP sitt Politbyrå, og viseformann i den Nasjonale Folkekongressen sin ståande komite.

Tung Pi-wu var den einaste gjenvlevande av grunnleggjarane av Kinas Kommunistiske Parti i 1921, ved sidan av Mao Tsetung. Han var ein framifrå revolusjonær kjempar og ein av dei mest framstående leiaraane av partiet og staten.

Tung Pi-wu ytte eit udøyeleg tilskott til partiet og folket gjennom lange revolusjonære kampar og vann heilhjerta støtte og respekt frå heile partiet, heile hæren og folket i heile Kina.

RETTING

Serien dere har bakerst i bladet "med rødt penn" er bra, men i siste nummer var det kommet med en feil. Her står det at tittet "Vaagn op" sto i "Ung-Socialisten" nummeret etter at "Internasjonalen" for første gang hadde vært trykt på norsk. Dette stemmer ikke for "Internasjonalen" hadde vært trykt på norsk før, i hvert fall en gang. Det skjedde i "Det tyvende Aarhundrede" nr. 4, 1904, side 35. Så hvis redaksjonen i "Ung-Socialisten" påstår at de var først ute, i nr. 5/1908, hadde de ikke undersøkt forholda på forhånd. Bibliotekar.

● klipp og kommentar

007 I MOSKVA

At USA-imperialismen på alle måter trenger seg dypere inn i sovjet-samfunnet er ikke noe nytt. Dette gjelder også kulturen der cowboy-filmer, detektivfilmer o.l. stadig vinner større innpass. James Bond har det imidlertid vært vanskeligere for herrene i Kreml å svelge, rett og slett fordi skurkene i disse filmene alltid har vært russiske spioner. I følge Dagbladet er nå dette problemet løst. Mens Sovjet-pressa tidligere har fordømt James Bond som en allmektig supermann, er han i den siste filmen blitt en "munter og nonchalant gentleman". Grunnen til "linjeskiftet"? Roger Moore bruker mesteparten av tiden i den siste filmen til å bekjempe "skumle Kina-agenter", noe man vet å bifalle i Moskva.

AUF HYLER MED

"-For marxist-leninistene er alt som kommer fra staten suspekt. De holder fast ved systemet, og en får stadig følelsen av konserverende holdninger blant disse som framstiller seg sjøl som ledere for et kommende sosialistisk samfunn. Daglig røper de manglende kontakt med samfunnet og lever i sin egen drømmeverden som er langt fra det samfunn arbeidsfolk og vanlig arbeiderungdom kjenner."

Akk ja, det var som om Bjartmar Gjerde sjøl skulle sagt det, eller DKSF for den saks skyld. Nå er det imidlertid AUF som har kastet seg på hylekoret. Det er ingen ringere enn sentralstyremedlem Ann-Lise

Bakken som er kommet med disse dypsindige uttalelsene til Hamar Arbeiderblad rett før påske. Dette intervjuet sto sammen med en rekke lignende utkjør i AP-aviser over hele landet midt i aksjonsuka 10-15mars, som ble en slagkraftig manifestasjon av de utdannings-søkendes motstand mot DNA-regjeringas folkefiendtlige politikk, for avvisning av stortingsmelding 17, og mot den økonomiske forverring.

Det er tydelig at DNA-toppene begynner å bli engstelig for den massive motstanden i studentmassen, og hva er da mere naturlig enn at deres små koryfeer i AUF spiller rollen som splittelsesmakere. Anne-Lise Bakken som sjøl er student må vite at kravene som ble reist i aksjonsuka er rettfærdige og har bred oppslutning blant studentene. Hennes splittelsespolitikk er derfor dypt reaksjonær uten formildende trekk, at hun sper på med anti-kommunisme og prøver å sverte marxist-leninistene tar vi med knusende ro. Vi er stolte over å spille en ledende rolle i interessekampen og tar dette som et tegn på at vi har kommet godt ut med politikken vår.

BERIT ÅS OM KINA

I anledning av at samlingskongressen i SV valgte Berit Ås til forkvinne, vil vi bringe en liten reprise sakset fra Klassekampen nr. 29/74, der Berit Ås i Asker og Bærum Budstikke kommenterer sitt nyss avsluttede besøk i Kina sammen med en Stortingsdelegasjon.

"Det er bare gamle menn som sitter i maktposisjoner i dagens Kina og de har ingen arvtagere. Jeg har lurt veldig på hva som ligger bak den kinesiske forsvarsbygningen som til visse tider kan virke nesten tvangsnevro-tisk. Jeg begynner å lure på om de gamle er redd sin egen død og at de derfor fantaserer om at noen ønsker å ta fra dem makten. De gamle menn har hele sitt liv hatt sin oppmerksomhet om makten, om å erobre den og å holde på den. Jeg opplevde også at samfunnet manglet tegn på sensualitet og intimitet mellom menneskene. Som psykolog finner jeg dette betenkelig. De seksuelle følelsene undertrykkes, og da er det lett å komme i en tilstand av frustrasjon og aggresjon. Jeg lurte på om det er slike ting som har gjort at det har vært nødvendig for de gamle menn å gi sitt folk en ytre fiende. Folk vil kanskje syntes at dette er en tvilsom teori, men jeg synes at forsvarsviljen har en overtone av tvang som må bunne i en form for undertrykkelse og da er den seksuelle nærmest å gjette på."

Nei da Berit Ås, vi synes ikke teorien din er tvilsom. Tvert imot ga den oss svar på mange uløste problemer. Vi har lenge syntes at alt pratet om fortsatt klassekamp og styrking av proletariatets diktatur etter 25 års kamp for å forsvare sosialismen er for banalt og liksom litt platt, vi er derfor overbevist om at dine seksualanalyser om kort tid kan erstatte marxismen-leninismen, rett og slett. Det løste også et annet problem. Vi har nemlig lenge lurt på hvordan folkene i Indokina har hatt "forsvarsvilje" til å slåss mot imperialismen i en mannsalder og nå står foran en endelig seier. Vi har kommet til at det ikke kan ha noe med ønske om nasjonal sjølråderett og sosialisme, men at det rett og slett bunner i seksualfrustrasjonen som antagelig har spredt seg fra Kina. Vi håper at SV-forkvinnen kan hjelpe oss med fortsatt analyse av dette fenomenet.

brev

TIL KUL DEBATTEN

Som Galilei skreiv til Kepler om dei som nekta å sjå verkeleggheta gjennom kikkerten hans (1600-talet):

"Den slags menneske trur at filosofien er ei bok som Æneiden eller Odyseen og at sanninga ikkje er i verda eller i naturen, men (dette er deira eigne ord) må utforskast ved samanlikning av tekstene. Kor du ville le om du kunne høyra korleis dei mest ansette filosofane ved universitetet vårt anstrenger seg for å bortdisputere dei nye planetane ved hjelp av logiske argument som om dei var trylleformlar."

Filosofistudentar i
Tromsø

Hei!

Som selger av "Hva må gjøres" har jeg merka meg et par ting:

For det første synes jeg det er lett å selge "Hva må gjøres" - metoden er å gå rett på folk og spørre. Det som fungerer best er sjølsagt å si at den og den artikkelen må du lese. Forutsetninga er at en har lest avisa sjøl før en selger den.

Det andre er at jeg har vært svært så ensom som selger ved spesielle anledninger. Det gjør det lettere for meg å selge ut, men på den andre sida så er det synd at ikke flere får tak i "Hva må gjøres". For det er nå engang sånn at ikke alle som har lyst på "Hva må gjøres" er studenter - og det er jo bra. Men da må flere stille opp på åpne møter, demonstrasjoner osv. og selge "Hva må gjøres", eller hva?

NKSer i Oslo

Etter å ha fulgt med i "Hva må gjøres" helt fra første nummer har jeg lyst til å komme med litt kritikk.

Først det positive, jeg syntes at avisa er blitt mye bedre lay-out-messig og mer strukturert p.g.a. temanumrene som jeg syntes er en bra ide som kan følges opp.

Men avisa har og klare svakheter som bør rettes på. Det er for mange lange og tunge artikler. Hva med litt småstoff fra hele landet, slik som den er nå, er overvekten av Oslo-stoff og universitetspolitikken altfor dominerende. Distriktshøgskoler, sosialskoler, lærerskoler etc. har vel også krav på litt dekning? Dessuten kunne det godt ha vært mer kvinnestoff, og hva med en fast kritikkspalte?

Fortsatt lykke til. H.B. Trondheim

Fellesuttalelse

FRONT MOT SUPERMAKTENE USA OG SOVJETUNIONEN

Vi lever i imperialismens og den proletære revolusjonens epoke. Det er en plikt for enhver revolusjonær å føre besluttet kamp mot imperialismen. Denne kampen har gjennomløpt mange faser i dette århundret. De revolusjonære kreftenes seier har i hver fase av kampen vært avhengig av om de har analysert situasjonen korrekt og utformet ei linje som har isolert hovedfienden.

Verdenssituasjonen kjennetegnes i dag av store forandringer og skjerpede motsigelser. Begge de imperialistiske supermaktene USA og Sovjetunionen intensiverer sin kamp om verdensherredømme, og Europa er i dag brennpunktet for denne kampen. De forsøker å avværpe verdens folk ideologisk gjennom tale om «samarbeid», og «fred» og «avrustning». Men samarbeidet mellom supermaktene er relativt og tilfeldig, og et ledd i kampen mellom dem. Bakom talen om «fred» og «avrustning», skjuler supermaktenes militære opprustning og krigsforberedelser seg.

En følge av en den forandrede verdenssituasjonen, er at den anti-imperialistiske kampen gjennomgår en periode med omorganisering. Imperialismens hovedkrefter og hovedfiendene til verdens folk er i dag USA-imperialismen og den sovjetiske sosialimperialismen. Den anti-imperialistiske kampens hovedoppgave, er å bekjempe og isolere begge supermaktene. Samtidig som kampen mot USA-imperialismen fortsetter med all kraft, med støtten til Indokinas folk som en viktig oppgave, må den sovjetiske sosialimperialismens virkelige ansikt som en aggressiv supermakt som truer nasjonenes uavhengighet, avsløres og kampen mot sosialimperialismen utvikles. Enhver politisk kraft må nå bedømmes utifra hvordan den forholder seg til begge supermaktene. Det er i dag vår fremste internasjonale plikt å lede kampen mot disse.

Supermaktenes opprustning, krav om kontroll og forsøk på å ekspandere kan møtes bare gjennom at verdens folk organiserer den anti-imperialistiske kampen.

Den tredje verdens folk og nasjoner med Folkerepublikken Kina i spissen står nå i fremste rekke mot de to supermaktene. De kjemper for nasjonal

uavhengighet mot USAs og Sovjetunionens forsøk på innblanding og utplyndring. Vi støtter helhjertet den tredje verdens kamp mot begge supermaktene, og all imperialisme!

Samtidig som de små og mellomstore imperialistiske stater står i motsetning til den tredje verdens folk, kommer de stadig sterkere konflikt med supermaktene. Således angriper i dag Sovjetunionen såvel Sveriges som Norges nasjonale interesser gjennom frekke fordringer som rettes mot rettmessige svenske og norske krav. Således stiller sosialimperialistene krav på kontroll over øygruppa Svalbard, som utgjør et ubestridelig norsk territorium, og bekjemper rettmessige svenske og norske krav på fiskerigrenser. Det er bare det arbeidende folket i Sverige, respektive Norge, som konsekvent kan forsvare våre lands nasjonale uavhengighet, noe som seinest ble bevist i kampen mot tilslutning til EEC/EG i begge landene. I Norge innskrenkes den nasjonale suvereniteten gjennom medlemskapet i Nato. Svenska Clarte-förbundet i Sverige og Norges Kommunistiske Studentforbund i Norge vil bidra til å ene studenter og arbeidere til forsvar for våre lands nasjonale uavhengighet, for kamp mot supermaktene og all imperialisme og for solidaritet med den tredje verden. Vi arbeider for våre respektive lands regjeringer i størst mulig utstrekning ska! gå imot supermaktenes planer.

Svenska Clarte-förbundet og Norges Kommunistiske Studentforbund arbeider for å ene det store flertallet studenter i respektive land mot begge supermaktene og mot all imperialisme. Alle som motsetter seg begge supermaktene må enes, uansett ideologiske menings forskjeller eller ulike oppfatninger i andre spørsmål. Studentbevegelsens anti-imperialistiske kamp må forenes med arbeiderklassen og folkets anti-imperialistiske bevegelser og ledes av det revolusjonære kommunistiske partiet, – i Sverige av Sveriges Kommunistiska Parti og i Norge av Arbeidernes Kommunistparti (m-l).

Den sovjetiske moderne revisjonismen er sosialimperialismens ideologiske skalkeskjul. Den hevder at klassekampen opphører under sosialismen, at klassefred råder i Sovjetunionen med en «hele folkets stat» og et «hele folkets parti» – alt for å skjule hvordan en statsmonopolistisk kapitalisme ble opprettet gjennom en kontrarevolusjon på

fra NKS og Clarté

1950-tallet. De lanserer teorier om »internasjonalt ansvar», om »begrenset suverenitet» om »internasjonal arbeidsfordeling» og om »fredelig sameksistens» – alt for å skjule Sovjetunionens sosialimperialistiske natur og aggressive planer. Den marxist-leninistiske bevegelsen må nå gå til offensiv og avsløre at sovjetrevisjonismen er en anti-marxistisk og reaksjonær ideologi!

Den anti-imperialistiske bevegelsen har alltid utviklet seg gjennom kamp for en riktig politisk linje. Svenska Clarteförbundet og Norges Kommunistiske Studentforbund har lenge bekjempet de som forsvare USA-imperialismen. Den kampen må nå forbindes med kampen mot de krefter innafor studentbevegelsen som opptre som forsvarsadvokater for sosialimperialismen. Den moderne revisjonismen spiller en meget forræderisk rolle i våre land. Samtidig som den svøper seg i marxistiske fraser, har den gjennom det siste året intensivert sin støtte til Sovjetunionen. Somme tider har den gått til åpent forsvar og somme tider skjult et forrædersk forsvar gjennom en tilsynelatende »nøytral» eller tilsynelatende »kritisk» holdning.

Trotskyistene støtter sosialimperialismens åpne talsmenn gjennom sin tale om Sovjetunionen som »arbeiderstat» eller »sosialistisk» samfunn. Lenins tese: »Uten en revolusjonær teori ingen revolusjonær bevegelse», bekreftes enda en gang. Studentbevegelsens antiimperialistiske kamp kan bare utvikles under ledelse av den kommunistiske studentbevegelsens kamp for å spre marxismen-leninismen og for å kritisere moderne revisjonisme og all opportuniste.

Den kommunistiske studentbevegelsen har i dag et stort ansvar for å organisere et tålmodig undersøkings-, studie- og propagandaarbeid for å bidra til en marxist-leninistisk analyse av verdenssituasjonen og av de to supermaktenes planer, og for i strid med alle pro-imperialistiske ideologier å høyne massenes bevissthet om kampen mot imperialismen.

Nå må en brei bevegelse utvikles blant studentene mot de to imperialistiske supermakten!

All pro-imperialistisk ideologi som står i veien må avsløres!

LENGE LEVE DEN PROLETARISKE INTERNASJONALISMEN!

LENGE LEVE DEN SVENSK OG NORSKE STUDENTBEVEGELSENS ENHET MOT IMPERIALISMEN!

STØTT DEN TRØDJE VERDENS KAMP FOR NASJONAL UAVHENGIGHET!

FOR EN VERDENSOMSPENNENDE FRONT MOT DE IMPERIALISTISKE SUPERMAKTENE USA OG SOVJETUNIONEN!

Februar 1975

Svenska Clarteförbundet Norges Kommunistiske Studentforbund.

Forbundsstyrelsens Sentralstyrets arbeidsutvalg arbeidsutskott

FRONT MOT SUPERMAKTENE

“Venstre”-opportunisten

forts. fra s. 7

til å skille mellom dei ulike delane av borgarskapet, som kommunistane må freiste å eine med arbeidarklassen og få dei inn under proletær leiing, isolerte vi oss frå, eller slo fast at dei var reaksjonære. Grunnlaget for dette synet var den gamle "venstre"-lina som historia har vraka for lenge sida, at det er produktivkreftene som er drivkrafta i historia. KFML(r) står ennå på denne lina, og det er viktig å kjempe mot ho av di ho fører beint inn i trotskyisme og reaksjon.

Debatten om hovudmotseiinga kan elles lett vere ein diskusjon om paven sitt skjegg i akademiske krinsar. Eg meiner det er viktig å først klargjere kva ein legg i dei ulike begrepa før ein tek til å polemisere. Vi er nøydd til å følgje Mao Tsetung si anvisning, dvs. nytte røynsleane frå klassekampen og finne ut kven som er venn og kven som er fiende, og ut frå kamperfaringane kan vi gjere ei klasseanalyse som kan vere grunnlaget for rett taktikk i klassekampen. Eg kan nemne at vi nå studerer dei resultat SKP har komme fram til og den nye programdiskusjon en deira. Dette er særskilte spørsmål for alle marxist-leninistar og ein debatt vi gjerne vil ta del i.

HMG: Korleis ser dere på brotet med Clarté/KFML i 1970 i dag?

SKS: Vi har ikkje studert eller diskutert dette i organisasjonen enno, så kva organisasjonen står på kan eg ikkje uttale meg om i dag, men eg vil seie for min eigen del at eg meiner brotet var feilaktig. Det kan hende det var noko i grunnlaget for kritikken mot KFML, men ein ting kan slåast fast, den kritikken KFML(r) retta mot KFML var ingen marxistisk kritikk, det var ein kritikk frå ein "venstre"-opportunistisk fraksjon, frå ein provokatørorganisasjon.

HMG: Kva kjem de til å gjere nå?

SKS: Formelt er vi enno ikkje ekskluderte frå KFML(r), men det er eit spørsmål om dagar. KFML(r) slår sprekker i alle retningar og vi vil arbeide for at dei vert reduserte til det dei var i 1970, ei isolert sekt der det berre er hardbarka "venstre"-opportunistar att.

Dei som er ærleg klassekjemparar må så innkalle til ein kongress, slik at vi kan avgjere kva vi vil gjere. Jan Tollin, leiaren for den gruppa som braut i Stockholm, har skipa eit studieforbund der dei studerer heile praksisen vår og går til boten i alle spørsmål. Dette er naudsynt for å ta eit oppgjør med "venstre"-opportunisten som vi sjølsagt ennå er prega av.

PRR i Vietnam: 2000 nye skoler på 2 år!

Frigeringskampen i Indo-Kina er no inne i ei avgjerande fase. I Kambodsja står no berre Phnom Pehn sitt endelege fall att, etter at Lon Nol vart tvungen til å rømme. I Sør-Vietnam vert område for område frigjort.

PRR kontrollerer no ca. 85 % av landområda, Saigon-hæren er i full oppløysing.

I dei frigjevne områda startar oppbygginga av produksjonen, helsevesenet og utdanninga med ein gong.

I Da Nang kunne folket same kveld som byen var frigjort gå på kino, og dagen etter var det ein storstila seiersfest der heile byen tok del!

I slutten av februar månad vitja ein delegasjon frå FNL sin studentorganisasjon Oslo. Hva må gjøres fekk ein samtale med Tran van An og gjev att nokre av dei synspunkta han kom med i denne artikkelen.

TO SYMBOLAR PÅ DET NYE LIVET: SKOLEN OG SJUKEHEIMEN

Medan krigen enno raste i heile Sør-Vietnam kunne ein ikkje ofre så mykje tid på gjenreisninga i dei frigjorte områda. Folk budde i kummerlege hus og hytter. No - berre to år etter Parisavtalen - bur alle i skikkelege hus og produksjonen er høg nok til at det er nok mat til alle. "Kjem du inn i eit hus i ein landsby idag vil du midt i stua kunne sjå ein diger haug med korn. Det vi manglar no er ikkje hus eller mat, men lagerplass til den stendig aukande produksjonen!"

I PRR-områda finst det to symbolar på det nye livet: ein skole og ein sjukeheim i kvar by. Tilsaman er det pr. 5. januar 1975 bygd 2000 nye skolar og klasser sidan Parisavtalen.

UTDANNING FOR ALLE

Studentane si hovudparole er "dei

som kan eitt ord har plikt på seg å lære det bort til dei som ikkje kan noko". Ein sær s høg prosent av innbyggjarane i Sør-Vietnam var analfabetar og eit stort prosjekt er sett igong for å rydda analfabetismen bort.

Kvar landsby har ein til tre femårige grunnskolar alt etter storleken. Oppå dette kjem ein vidaregåande skole på fire pluss tre år, tilsaman tolv år obligatorisk skole. Nye høyskolar vert bygd nær sagt kvar dag: medisinske, lærarskole, fysikk, økonomi, jordbruk, fiske, sosiologi, kunst/handverk, farmasi, skogsdrift, tekniske skolar osv.

STUDIAR OG PRODUKSJON

Studentene i høyskolane må sjølve byggje skolen og dei må ta del i produksjonen tre månader kvart år.

Ein har skipa særskilte studiegrupper som har ei fleirsidig oppgave; studentane skal hjelpe kvarandre med studiane, men samstundes skal gruppa løyse ei moralsk og politisk skoleringsoppgave. Lærarane tar del i desse gruppene på like fot med studentane og dei studerar t.d. forelesningane sin kvalitet - studentane kritiserer læraren for feil og manglar i undervisninga, medan læraren tek opp på kva måte studentane kan betre studiane. Studiegruppene er soleis eit grunnelement i betre studiar og kameratsleg støtte, samvær og utvikling.

Lærarane og studentane bur, studerer, arbeider og administrerer saman for å lære av og utvikle kvarandre.

DEI ETNISKE MINORITETANE

Det finst eit eget skolesystem for dei etniske minoritetane i Sør-Viet-

nam. Meir enn 30 minoritetsfolk har kvart sitt språk og sin eigen kultur. Desse bur i fjellområda og har tidlegare korkje vore påakta eller hjelpte av imperialistane og deira følgjesveinar.

I dag freistar ein å gje desse folka utdanningstilbod på deira eige språk. Utdanna studentar og lærarar dreg opp i fjella for i første omgang lære seg språket. Den neste oppgåva er så å lage eit skriftspråk for desse minoritetane. Til no er 17 skriftspråk laga.

"Vi ser det som ein menneskerett å få undervisning på morsmålet", seier Tran van An, "men", held han fram, "sjå berre på Saigonområda - der har dei to skolesystem - eit fransk frå franskmennene si kolonitid og eit amerikansk. Medan vi vil byggje opp eit nasjonalt demokratisk utdanningssystem og drive all undervisninga på vårt eige språk, så lærar ein mest på fransk eller engelsk i Saigon-området. Dei som i det heile får undervisning, da!"

"NYE SIGRAR FOR OSS"

Det Tran van An fortalde om den aktuelle situasjonen da vi prata med han, virker noko uaktuelt no etter dei fantastiske framgangar FNL og folket i Sør-Vietnam har gjort i kampen mot USA-imperialismen og juntaen i Saigon, men ein ting vil vi nemne. Tran van An slo fast: "Vi seier til USA at det er opp til dei - om dei held fram med støtta si til Saigon-juntaen og innblandinga si i Sør-Vietnam, kan det berre tyde nye og bitre nederlag for dei og nye sigrar for oss!"

Våre egne »venstre»-opportunistar i KUL og Hovden-gruppa har tunge stunder nå om dagen. Det store forbildet deira, KFML(r), betre kjent som Baude-klikken, er i full oppløysing.

Den feilaktige politikken deira har fått mange grunnskott i klassekampen og kollisjonen med røyndomen har vore for hard.

Splirtinga innafor KFML(r) og student- og ungdomsorganisasjonane deira går etter fleire skillelinjer, men sett frå ein kommunistisk synspunkt må ein seie at hovudtendensen er god.

Eit fåtal personer frå ungdomsorganisasjonen, SKU(m-l), går til trotskistane, men langt dei fleste av dei som har brote har nå byrja studere marxismen leninismen Mao Tsetungs tenkning.

I studentforbundet til KFML(r), SKS(m-l), var dei som ville ta eit fullstendig brot med den gamle, feilaktige politikken i fleirtal. Dei har nyleg halde kongress der dei valde eit nytt sentralstyre. HMG har hatt eit intervju med to sentralstyremedlemmer i SKS(m-l).

Dag Jonsson, Stockholmsansvarlig i SKS (m-l). Det andre intervjuobjektet er av sikkerhetsmessige grunner anonym.

Sverige: STOR FRAMGANG I KAMPEN MOT "VENSTRE" -OPPORTUNISMEN

HMG: Kva er årsaken til samanbrotet i KFML(r) ?

SKS: Samanbrotet er eit resultat av fleire faktorar, og eg trur det er naudsynt å gå attende eit par år for å forstå det som hender i dag.

Ein kan seie at dei heile startamed at dei av medlemmane i KRML(r) som var arbeidarar hadde store vanskar med å føre ut den faglege politikken på arbeidsplassane. Lina i den faglege politikken var som kjent å knuse heile det faglege apparatet og vi sette fram parola: "Ståll facket åt sidan - leve dom vilda streikarna"

Nokre få krevde då å få tatt opp diskusjon om den faglege politikken vår, og også om andre saker som vi etterkvart vart isolerte på. Linene på desse sakene hadde aldri vore diskutert innafor KFML(r) før, og eg trur det er rett å seie at dei var banka igjennom utan diskusjon eller studiar. Då så kravet kom om å diskutere den faglege politikken, vart dette trenert av Sentralkomiteen, og dei som reiste kravet vart utskjelte for å vere småborgarar osv. Men kravet om diskusjon og studier vokste seg sterkare p.g.a. at medlemmane stadig vekk kjørte streiker og aksjonar i grøfta, og det var ikkje lenger mogeleg å fram-

stille dette som sigrar. Då presset frå medlemmane vart for sterkt, vedtok Sentralkomiteen ein resolusjon i februar 1974, der dei sa at forbundet hadde ført ein sekterisk politikk og at vi hadde feil på de og de spørsmåla. I ord var sjølvkritikken bra, men når det kom til oppfølginga av han i praksis, vart vi svikne. Vi fann snart ut at sjølvkritikken berre var ein taktisk manøver frå SK si side for å halde forbundet saman, og vi oppdaga snøgg at i røynda var alt som før, det var berre provokasjonstaktikken som var endra.

Etter dette vaks motsetnadene innafor KFML(r) sterkt og vi i SKS(m-l) vedtok å studere solidaritetsarbeidet og spørsmålet om proletarisk internasjonalisme. Den gamle lina vår byggde på ein dogmatisk tolking av noko Lenin hadde skrive i 1917 i eit særskilt høve, som sjølv sagt var riktig da, men vi kom snøgg fram til at det ikkje gikk å tillempe det på stoda i dagens Sverige. Oppsummeringa av den diskusjonen i SKS var at brotet med De Förenade FNL-grupper i 1970 var feilaktig.

Ettersom vi tok til å studere fleire sakar kom vi fram til at det ikkje var enkelte taktiske feil, men at det var sjølve politikken det var

feil med. Den stridde mot marxismen, og vi fann ut at vi måtte gå til botten i alle spørsmål. Men SK hadde framleis fleirtall på siste kongress i KFML(r), og dei utnytta dette til å banke gjennom politikken sin utan diskusjonar. Det lille som fants av demokrati i KFML(r) frå før er nå fullstendig likvidert. Baude driv kappjakt på alle som ikkje svelger politikken rått. Mange er ekskluderte for saker som etter vedtektene er fullt ut lovleg. I Stockholm braut 57 personar nyleg ut av KFML(r) og på palmesøndag fekk dei følge av 30 til. Utover i landet er stoda den same.

HMG: De seier at det var sjølv politikken det var feil med. Kan de gå litt nærare inn på dette ?

SKS: Ein kan seie at det gikk på heilt sentrale ting i marxismen-leninismen, verdsoppfatninga for å seie det stutt.

Vi hadde det synet på hovudmotseiinga at ho gikk mellom proletariat og borgerskap. Alment er dette sjølv sagt rett, men når ein skal utforme taktikk for dagskampen ut frå dette vert det mykje rart. Vi slo fast at småborgarskapet i dei imperialistiske landa var kontrarevolusjonært. Vi var ikkje i stand

KINAS UTENR TENER VERD

»Kina driv stormaktspolitikk — Kina svik den proletariske internasjonalsismen i utanrikspolitikken», vert det hevda frå ymse hand i desse dagar. I fremste rekkja står Sovjet som på det viset freistar å isolere og sverte det framgangsrike sosialistiske Kina.

I denne artikkelen vil vi sjå nærare på prinsippa for eit sosialistisk land sin utanrikspolitik. Gjennom å nytte Cnile som døme vil vi syne kva ein konsekvent revolusjonær utanrikspolitik tyder, samstundes som Cnile er eit foredøme på korleis sosialimperialistane i Krem! driv sitt konsekvente forræderiske spel.

Først litt om dei prinsippa Kina legg til grunn for utanrikspolitikken. Overordna for Kina og Kinas Kommunistiske Parti er den proletariske internasjonalsismen, det vil seie "KKP sameiner seg med dei ekte marxist-leninistiske partia og grupper i heile verda, sameiner seg med heile verdas proletariat og undertrykte folk og nasjonar og kjemper saman med dei for å styrte imperialismen med USA i spissen, den moderne revisjonismen med Sovjetunionen sin revisjonistiske renegatklikk som sentrum og dei reaksjonære i alle land for å fordrive frå jorda det systemet der eit menneske utbytter eit anna, slik at alle menneske vert befridd." (Frå KKP sitt program, vår oms.)

I forslaget til generalline for den internasjonale kommunistiske rørsle som KKP la fram i 1963 summerer KKP opp dei tre prinsippa for eit sosialistisk land sin utanrikspolitik: "å utvikle venskaplege samband, gjensidig hjelp og samarbeid mellom landa i den sosialistiske leiren i samsvar med den proletariske internasjonalsismen, å arbeide for fredeleg sameksistens med land som har andre samfunnssystem på grunnlag av dei fem prinsipp (om "gjensidig respekt for territoriell integritet og suverenitet, gjensidig ikke-aggresjon, inga innblanding i kvarandre

sine indre tilhøve, jamnstelling og gjensidig føremon, fredeleg sameksistens", vedteken etter framlegg frå Kinas regjering på Bandung-konferansen i 1955) og kjempe mot den imperialistiske aggresjons- og krigspolitik, å støtte og hjelpe alle undertrykte folk og nasjonar sine revolusjonære kampar. Desse tre sidene heng uløysleg saman med kvarandre og ikkje ei av dei må utelatast".

Hovudsaka for eit sosialistisk land sitt diplomatiske arbeid er å fremme revolusjonen, å støtte verdas undertrykte land og folk og samstundes avsløre imperialistisk krigspolitik.

FREDELEG SAMEKSISTENS I REVISJONISTISK TYDING

Medan altså dei revolusjonære hevdar at alle tre sider må vere med i eit sosialistisk land sin utanrikspolitik, hevdar revisjonistane at det berre er eitt prinsipp som gjeld, nevneleg "fredeleg sameksistens". Dette

prinsippet som i marxist-leninistisk tyding gjeld tilhøva mellom statar med ulikt samfunnssystem (t.d. mellom sosialistiske og kapitalistiske land) vert av revisjonistane gjort til hovudline for utanrikspolitikken. "Fredeleg sameksistens", "fredeleg kappestrid" og "fredeleg overgang" vert den einaste vegen for alle land og endå for alle revisjonistpartier.

Hovudoppgåva for revisjonistane i andre kapitalistiske land vert å skipe til 'fredsrørsler' og 'fredskonferansar' til støtte for Sovjet sitt spel. Den fredelege sameksistensen vert vegen til sosialismen, han trer i staden for folk og nasjonar sine revolusjonære kampar.

Og det diplomatiske spelet som Sovjet driv med vert den ideologiske overbyggnaden, det skal'keskjul som dei kan drive sitt sosialimperialistiske maktspele bak. Sovjet legg ned og oppretter ambassadar og framstiller det som revolusjonært, som einaste vegen for alle. Difor kan Sovjet og hevde at det var dei som vann Vietnam-krigen - dei skryt av at dei la ned ambassaden i Chile etter kuppet - dei hevdar at Midt-Austen-konflikten kan løysast i Geneve - at alle spørsmål om krig og fred kan løysast ved tingingar osv. Men det diplomatiske spelet vert stendig oftare avslørt som det maktspelet det er. Sovjet sin ambassade i Egypt vart t.d. nytta til ei direkte innblanding i eitt anna land sine indre tilhøve og Egypt vart i 1973 nøydd til å visa ut fleire tusen såkalla "rådgjeverar" og "diplomatiske tenestemenn" av landet.

FREDELEG SAMEKSISTENS I REVOLUSJONÆR TYDING

Kva er så ei riktig tillempling av prinsippet om fredeleg sameksistens? Kinesarane seier det slik: (i "generallina") "Det er ikkje tillatt og heller ikkje mogeleg for land som lever i fredeleg sameksistens å røre ved sjølv det minste fnugg av kvarandres samfunnssystemer. Klassekampen, kampen for nasjonal frigjerung, og overgangen frå kapitalisme til sosialisme i dei einskilte landa er ein heilt anna sak (enn fredeleg sameksistens). Alt dette er bitre revolusjonære kampar på liv og død, med det mål for augo å endre samfunnssystemet. Den fredelege sameksistensen kan ikkje tre i staden for folket sine revolusjonære kampar. Overgangen frå kapitalisme til sosialisme i eit land kan berre gjennomførast ved den proletariske revolusjonen og proletariatets

IKSPOLITIKK AS FOLK

diktatur i det same landet... Det er fordelaktig for dei sosialistiske landa å praktisere fredeleg sameksistens av di dei med det oppnår fredelege omgjevnader for den sosialistiske oppbygginga, av di dei imperialistiske aggresjons- og krigskreftane vert isolerte. Men om generallina i dei sosialistiske landa sin utanrikspolitikk vert avgrensa til fredeleg sameksistens da er det ikkje mogeleg å handsame tilhøva mellom dei ymse sosialistiske landa og dei undertrykte folk og nasjonar på rett måte. Difor er det galt å gjere den fredelege sameksistensen til generallina i dei sosialistiske landa sin utanrikspolitikk."

Kina vil difor nytte ut alle dei motseiingar som finst i fienden sin leir, dei vil føre ein fredeleg utanrikspolitikk og ikkje åpne krig mot andre, dei vil inngå avtalar med imperialistiske land, dei vil opprette diplomatiske samband med kapitalistiske land.

Men samstundes og overordna dette er den proletariske internasjonalsismen, samband med dei andre sosialistiske landa og solidariteten og støtta til verdens undertrykte folk og nasjonar.

CHILE SOM EKSEMPEL

Lat oss sjå på Chile og korleis dei to linene i kva som er ei riktig utanrikspolitikk ga seg utslag i praksis. Vi vil syne at både Sovjet og Kina var konsekvente i sitt tilhøve til Chile.

President Allende erklærte etter valgseieren i 1970 seg og Unidad Popular som deler av den tredje verda som kjempa mot imperialismen. Kina støtta åpent Allende i kampen for nasjonal sjølvrett mot stormaktsdominans, samstundes kritiserte Kina skarpt revisjonistane i Kreml som straks nytta Chile som døme for teorien om fredeleg veg til sosialismen.

Kina oppretta diplomatiske samband med Chile i januar 1971 og praktiserte konsekvent dei fem prinsippa om fredeleg sameksistens. Kina ga store lån til Chile; i byrjinga av 1972 da Chile kom opp i store økonomiske vanskar, tilbød Kina eit lån på 65 - 70 mill. dollars. Lånet var rentefritt i 20 år og attendebetalinga skulle først ta til i 1981. Dette var det største og mest fordelaktige lånet som Kina nokon gong har ytt til eit anna land (når ein ser bort frå jernbanebygginga i Tanzania.)

Kontrast-redaksjonen seier i nr. 51 på side 66: "For det andre må vi minne om en del fakta. Sovjet ytte betraktelig økonomisk støtte til Chile." Nei, Kontrast, dette er løgn opp og løgn i mente. I sin nasegruse freistnad på å støtte sosialimperialistane i Kreml sleng dei ut påstandar som dei overhode ikkje har dekning for. Sovjet ytte ikkje eitt øre i bistand til Chile - sjølv ikkje då stoda var særskild kritisk. Som eit typisk døme på russerane sin politikk kan vi nemne at dei kjøpte opp

Kina i FN.

det såkalla "smørberget" i EEC og selgde det vidare til Chile for overpris! Dette er fakta, og alt anna lyt Kontrast og andre ivrige Sovjet-tilhengjarar dokumentere!

Så mykje til det som gjekk føre kuppet. Kina sin politikk var å støtte opp under Allende som ei anti-imperialistisk kraft økonomisk og politisk, og samstundes kritisere den revisjonistiske ideologien som berre kunne føre til blodbad. Revisjonistane i Kreml sin politikk var å propagandere for fredelig veg til sosialisme og samstundes ikkje yte den minste hjelp økonomisk i ein pressa situasjon.

REAKSJONANE PÅ KUPPET

Så kom kuppet. Kva skjedde så? Kina fordømte straks kuppet som eit fascistisk kupp gjennomført med amerikansk hjelp. I Peking Review står gjengitt Chou en-lai sitt kondolansetelegram til Allendes datter, Rosa Allende, vidare eit intervju med Allendes kone, Hortensia Allende, og i tillegg ein reportasje-artikkel. Tilsaman skulle dette syne at Kina sin haldning til kuppet var klar, ein tok skarp fråstand frå juntaen - men det går og klart fram at kuppet kuppet kunne gjennomførast av di ein ikkje hadde førebudd folket på at sosialisme berre kan gjennomførast med våpen i hand.

Kina kalte med ein gong heim ambassadøren sin i Chile og utpeikte ein charge d'affairs. Elles vart det diplomatiske sambandet frose ned til eit absolutt minimum. Lånet på nærare 70 mill. dollars vart trekt attende og handelen er no nær null.

Men kva om Kina braut dei diplomatiske banda med Chile? Da ville Kina samstundes bryte prinsippet om fredelig sameksistens med statar med ulikt samfunnssystem. Vidare måtte da Kina, om dei var konsekvente, bryte med andre land, så som t. d. Sovjet, som eit fascistisk, reaksjonært regime, med Japan osv. I følge marxismen er "demokrati" under kapital ismen ikkje anna enn eit meir eller mindre kamuflert borgarleg diktatur, og den fredelige sameksistensen kan aldri ha som basis ein slags poengutdeling som skil mellom nyansar av reaksjon. Da ville prinsippet miste ein kvar mening.

Men det finst unntak. Kina har sjølv sagt ikkje diplomatisk samband med regimer som ikkje har territoriell kontroll over landet og som eintydig er planta av ein imperialistisk supermakt, heller ikkje med land som fører ein rasistisk politikk eller rett og slett har fordrive eit anna folk. Dømer her er Lon Nol i Kambodsja, van Thieu i Sør Vietnam,

Israel og Sør-Afrika.

Men kva med Pinochet i Chile? Det er eit faktum at juntaen har kontroll over Chile - juntaen er og chilensk.

Ein kan beklage det - men slik er det no ein gang. Kina anerkjenner desse fakta og difor har dei og diplomatisk samband med fascistane.

RUSSISK "HJELP"

Russarane derimot, dei trakk skyndsamt ambassaden sin attende og roppte ut: sjå kor revolusjonære vi er i utanrikspolitikken vår. Dette kunne dei gjere like etter at deira "fredelige veg" og "historiske døme" var drukna i blod frå titusener chilendarar. Faktum er at å trekkje ambassaden ver det einaste Sovjet har gjort. Dei har ikkje teke imot flyktingar, dei har heller ikkje hjelpt chilendarane på anna vis.

I følgje Kina-vennen Felix Greene ytte Kina "hjelp til dei forfulgte chilenske revolusjonære, som ofte med stønad frå Kina gjorde det mogeleg for dei å forlate landet - noko dei sjølv sagt ikkje kunne gjort om Kina hadde brote sambanda med Chile". Det er vidare klart at Kina ytte og framleis yter praktisk og materiell støtte til den revolusjonære rørsla og enkeltpersonar i Chile. Men slik støtte driv ein ikkje ope reklame for i eit fascistisk diktatur!

I FN var Kina det første landet som tok opp kuppet i Chile og fordømte den fascistiske juntaen. At revisjonistane seinare har teke opp att protestane og freista slå politisk mynt på kuppet er berre munnsvær og freistnader på å auke sin eigen prestisje. Revisjonistane har til dømes aldri foreslått å kaste Chile ut av FN.

DEN CHILENSKE AMBASSADØREN

Eit argument mot Kina sitt tilhøve til Chile som har vert nytta, er kva handsaming den chilenske ambassadøren i Kina fekk av kinesarane. Felix Greene skriv i bladet China Now: "Det er blitt spreidd ein god del feilaktige opplysingar med omsyn til den handsaminga den chilenske ambassadøren som representerte Allende-regjeringa i Peking fekk. Ifølgje fakta eg fekk frå venner i Peking er saka slik: Ambassadøren var ikkje i Kina da kuppet skjedde, av di han hadde reist på ferie til Europa. Tre veker seinare vendte han attende til Kina. I løpet av den tida han ikkje var til stades hadde militærjuntaen i Santiago avsett han og utnemnd ein sekretær til charge d'affairs. Dette var og sagt frå om til det kinesiske utanriksministeriet. Difor representerte Folkefronten sin ambassadør ikkje lenger den regjeringa som hadde makta i Chile. Dette var eit klart faktum. Status som ambassadør for Chile er ikkje ein tittel som vert gjeven av Kina, og den kinesiske regjeringa kan heller ikkje velje ut-landske ambassadørar. Kina tilbød den tidlegare ambassadøren politisk asyl og gode høve til å halde fram med arbeidet sitt, men han takka nei. Da han kom attende til

Peking tre veker etter kuppet, sendte han ut ei innbyding som ambassadør for ei minnehøgtid i den chilenske ambassaden. Straks føre den annonserte høgtida og etter at invitasjonar var sendt ut, informerte han dei kinesiske styresmaktene at om dei ikkje anerkjente statusen hans som chilensk ambassadør, kunne ikkje høgtida finne stad. Den kinesiske regjeringa tilbød han - som venn av Kina - ein annan plass for høgtida og sa at representantar for masseorganisasjonar som representerte det kinesiske folket ville vere til stades. Men han av slo og dette, og høgtida fant ikkje stad."

Dette syner klart korleis Kina søker løyse situasjonar på ein slik måte at det ikkje bryt med prinsippet for ikkje-innblanding i andre land sine indre tilhøve.

SOVJET OG KINA

Kva slags praksis har revisjonistane i Sovjet når det gjeld å finne balansen mellom solidaritet og mellomstatlege tilhøve? Det finst ikkje nokon balanse. "Revisjonistane", sa ein kinesiske kader ein gong til nokre norske kameratar, "er akkurat som ein aksjemarknad - heilt utan prinsipp". Dette gjeld og på det utanrikspolitiske plan. I Chile kan dei gråte krokodilletårer over sitt eige forræderi, i Bangla Desh roser dei utviklinga opp i skyene og kaller Awami-ligaen sin raske marsj mot fascisme for sosialisme, og i Aust-Europa driv dei folkeleg undertrykking i namn av sosialistisk fellesskap... alt etter kva verkemiddel som høver

best til å fremme deira eigen makt-politikk. Ikkje rart at sosialismen sitt namn er vorte kompromittert for mange ærlege arbeidsfolk og progressive.

Sovjet sin politikk står i direkte motseiing til ein konsekvent revolusjonær marxist-leninistisk utanrikspolitikk. Ein revolusjonær utanrikspolitikk lik den Kina fører og har ført tyder å sameine dei tre prinsippa om å støtte dei sosialistiske statane, å støtte dei undertrykte folk og nasjonar sine revolusjonære kampar og å arbeide for fredelig sameksistens med land med ulikt samfunnssystem.

LITTERATURLISTE:

- Et forslag til den internasjonale kommunistiske bevegelsens general-linje, Forlaget Oktober 1971.
- Kinarapport, 14/71, Kinas utrikes-politik.
- Danmark-Kina, Venskabsforeningen Danmark-Kina.
- Klassekampen, div. nr.
- Problems of Communism, 3/71, 4/72.
- Felix Greene i "China Now".
- Peking Review, 37, 38, 39/73.
- Knud Vilby i Information 19/1-74.

Bresjnev & co:

Lenins arvtakere?

"Feiring" av Oktoberrevolusjonen i 1962. Fra venstre: Malinovskij, Krustsjov, Bresjnev, Kozlov, Kosygin og Polyansky.

del II

»Det er umogeleg å setja ein proletarisk stat i sta-

den for ein borgarleg utan valdeleg revolusjon» (Lenin).

Fredeleg overgang: Læra om korleis å hindra arbeidarklassen i å ta makta.

Teorien om fredeleg overgang er korkje ny eller typisk for dei moderne revisjonistane, men er i stor monn berre oppattak av teoriene til dei opportunistiske leiarane i den II. internasjonale, særleg Kautsky og Bernstein. Teorien er nær knytt til måten å analysere imperialismen på, og gir seg konkrete utslag i synet på krig og fred, den nasjonale frigjeringskampen og den sosialistiske revolusjonen. Eg skal sjå litt nærare på det siste synet.

Teorien om at overgangen til sosialismen i dei kapitalistiske land kunne vera evolutiv, fredeleg og ikkje revolusjonær, valdeleg, har så smått dukka opp alt i andre helfta av 40-åra. I t.d. NKP har Emil Løvlien vore inne på denne teorien alt i 1946 på NKP sitt landsmøte (1), og frå og med 1953 har NKP programfesta fredeleg overgang: "... det norske folks vei fram til sosialismen går gjennom opprettelsen av en folke-regjering på grunnlag av et Storting som virkelig representerer folket." (2)

Teorien fekk gjennombrøt i verds-målestokk fyrst etter den 20.kongressen i SUKP, og i 1961 fekk og sovjetrevisjonistane programfesta fredeleg overgang: "Arbeidarklassa og hennar fortropp, dei marxist-leninistiske partia, freistar å fullføra den sosialistiske revolusjonen ved fredelege middel (...). Under noverande tilhøve har arbeidarklassa i nokre kapitalistiske land... høve... til å vinna statsmakta utan borgarkrig..." (3)

MAKTILHØVA ENDRA?

Slike formuleringar går att i programma til alle revisjonistparti. Ein finn mange skilde grunn-gjevingar av desse "noverande tilhøve" som gjer fredeleg overgang mogeleg, men som oftast dette: Makttilhøva i verda har endra seg så mykje at fare for imperialistisk krig er over, statskapitalismen er vorten så utvikla at han er å rekna for "sosialistisk sektor" under kapitalismen, og at atomvåpen gjer ein

ny krig anten umogeleg eller til ein krig som vil utsletta heile jorda.

Men er det så? Har imperialismen verkeleg endra karakter, har staten endra karakter? Eller er det revisjonistane som har endra marxismen-leninismen?

Imperialismen har ikkje endra karakter, særleg ikkje etter at Sovjet er blitt til ein imperialistisk supermakt. Tvert imot så har motseiingane mellom imperialistiske makter skjerpa seg og resultert i ei rekkje lokale kriger, den nasjonale underkuinga er blitt verre, krisa i kapitalismen er blitt verre, nett slik Lenin har vist at kapitalismen må bli i sin siste fase:

"Kapitalismen er fra å være progressiv blitt reaksjonær, den har utviklet produktivkreftene så langt at menneskeheten enten må gå over til sosialismen eller i årevis og tilmed i tiår gjennomgå en væpnet kamp mellom "stormaktene" for en kunstig opprettholdelse av kapitalismen ved hjelp av kolonier, monopoler, alle slags privilegier og nasjonal undertrykkelse." (4) Forts. vend!

Forts. fra forr. side

Bresjnev & co:

Lenins arvtakrarar?

IMPERIALISMEN FØRER TIL KRIG

Imperialismen fører nødvendigvis til krig, og "for å hindra at krigen kjem må ein øydeleggja imperialismen". (5)

Imperialismen har ikkje endra karakter, dei ytre internasjonale faktorane for ein sosialistisk revolusjon er framleis som før.

Kva så med atomvåpen? Argumentet med at nye våpen gjer krigen umogleg, og revolusjonær borgarkrig, har vore ført fram av Kautsky lenge før revisjonistane kom med atomvåpen-skremselet. La oss sjå kva Lenin sa om tilhøva mellom våpen og massene sitt medvit: "I kvar krig vert sigeren til sist betinga av den åndelege stoda i massene som missar sitt blid på slagmarka... Massene si forståing av årsakene og måla for krigen har mykje å seie og dei gjer sigeren sikker." (6)

Denne vitskaplege analysen av tilhøvet mellom våpen og medvit er ført vidare av Stalin og Mao og brukt konkret på atomvåpen. Eg siterar Mao: "Naturlegvis er atombomben et masseutryddelsesvåpen, men utfallet av en krig blir bestemt av folke- ne, ikke av en eller to nye typer våpen." (7)

Stalin pekte særskildt på at "atombomber er tenkt som skremselet for folk med veikje nerver". (8) Ein kan med rette tilføya: og for revisjonistar som trur meir på teknologi enn på massene.

NKP slår fast i sitt prinsippprogram frå 1973 (9) at "statens klassekarakter er borgerleg", men dei trekk umarxistiske konklusjonar ut av dette. I staden for å setja opp spørsmålet om å knusa den borgarlege statsmakta og oppretta proletarietets diktatur, lagar dei ein heil teori om anti-monopolistisk strategi grunna på strukturreformar innafor råma av det kapitalistiske samfunn. Sjølv teorien er ikkje typisk for NKP, men finst i mange andre revisjonistparti.

STATSAPPARATET MÅ KNUSES

Lenin har i ein polemikk mot Kautsky peika på at "det avgjørende spørsmål er om det gamle statsmaskineriet (som er knyttet til borgerskapet med tusen tråder...) blir opprettholdt, eller om det blir tilintetgjort og erstattet med et nytt". (10) Han kalte det "den grunnleggende tanken i marxismen".

Alt Marx og Engels har i forordet til den tyske utgåva til Det kommunistiske manifest av 1872 peika på at "Særlig har Pariskommunen bevist at arbeiderklassen ikke rett og slett kan ta det ferdige statsmaskineriet i besittelse for sine egne formål." (11)

Har kanskje statskapitalismen endra noko på dette: "... en av de mest utbredte villfarelser er den borgerlig-reformistiske påstanden at den monopolistiske eller stats-monopolistiske kapitalisme ikke lenger er kapitalisme, men allerede kan kalles 'statskapitalisme' og liknende." (12)

I staden for eit revolusjonært program sett NKP opp eit valprogram. La oss sjå korleis Lenin karakteriserte dette:

"Bare slyngler eller dumskolter kan tro at proletariatet må vinne et flertall i valg som har funnet sted under borgerskapets åk, under lønns-slaveriets åk, og deretter vinne makten. Dette er toppen av dumhet eller hykleri, det er å sette valg, under det gamle system og med den gamle makt, i stedet for klassekampen og revolusjonen." (13)

"DEMOKRATISK INNSTILLTE PERSONER"

Inni mellom alle formuleringane i prinsipp-programmet til NKP om at "monopolkapitalens makt i økonomien og politikken" må "begrenses og innskrenkes", står det og nokre ord om kva dei har tenkt seg å gjera med staten:

"Et stats- og styringsapparat med flertall av representanter for den lille monopolkapitalistiske herserklikken, som objektivt har hele folket imot seg, er en latent fare for demokratiet. Alle avgjørende stillinger i statsapparatet må derfor besettes med demokratisk innstilte personer som fullt og helt står på folkets side i klassekampen." (14)

Fyrst er statsapparatet ikkje nokon "latent fare for demokratiet" men eit undertrykkingsapparat for borgarskapet mot arbeidarklassa, dvs. eit middel for borgarleg diktatur. For det andre er spørsmålet om staten ikkje eit spørsmål om "demokratisk innstilte personer", men eit spørsmål om makt:

"Den demokratiske republikk er den beste politiske maske for kapitalismen som tenkes kan, og derfor grunnfester kapitalen... sin makt så pålitelig, så trygt at intet omskifte verken i personer, institusjoner eller partier i den borgerlige demokratiske republikk vil røkke ved denne makten." (15)

Når det gjeld produksjonsmidla har revisjonistane dette å skilta opp med:

Anti-revisjonistiske demonstranter utenfor den russiske ambassaden i London i

"Arbeiderklassen og dens forbunds-feller må sette inn et parlamentarisk flertall i Stortinget som gir de nødvendige lover for å overføre alle utslagsgivende produksjonsmidler til samfunnsseie og beskytte den sosialistiske eiendom." (16)

Men i heile programmet står ikkje eit einaste ord om kva revisjonistane har tenkt folket og arbeiderklassa bør gjera dersom monopolkapitalen ikkje vil gi makta frå seg, ikkje vil overgi produksjonsmidla utover det at "folket vil vite å svare med de mottiltak som situasjonen krever" og at dei må "treffe tiltak" og "settes i stand" til dette. (17)

PROLETARIATET MÅ VÆPNA SEG

Lenin har peika på gong på gong at den "største, mest grunnleggjande, mest viktige kjennsgjering i den moderne kapitalismen" er at borgarskapet er væpna mot proletariatet, og at proletariatet må væpna seg for å kunne stå imot borgarskapet og for å kunne ta makta: "Ei underkua klasse som ikkje strevar etter å læra å bruka våpen, etter å skaffa seg våpen, fortenar å bli hand-sama som slavar." (18)

MINISTARSOSIALISME

Det NKP og SV eigentleg legg opp til med slik umarxistisk og uleninistisk prat, er minstarsosialisme, dvs. kapitalisme med statsrådstolar for Larsen og Gustavsen & co.:

"Tradisjonelt har spørsmålet om enhet i arbeiderbevegelsen vært et

spørsmål om å muliggjøre felles opptreden av venstrefløyen (som regel kommunistene) og sosialdemokratiet..." (19)

Døme på at denne vegen ikkje fører til sosialismen er ikkje vanskelege å å peika på. Særleg Chile har vore framme i lyset, men eg vil her heller peika på eit anna land som lett har gått i gløymeboka, Indonesia.

EKSEMPELET INDONESIA

Det kommunistiske partiet i Indonesia har alltid vore eit av dei sterkaste partia i Asia. Alt fra den nasjonale frigjerings i 1945 har partiet på ymse vis vore med på å styre den indonesiske staten i ein roleg tidbolk for dette landet. Partiet gjekk inn for fredeleg overgang, samarbeid med ymse opportunistiske og borgarlege parti i parlamentet og i staten, og partiet utvikla ein teori om reformar som i mykje og mangt minnar om NKP sin anti-monopolistiske strategi og struktur-reformar. I 1965, altså tjue år etter, var Indonesia framleis eit kapitalistisk land. Etter tjue år med "fredeleg overgang" og "struktur-reformar" slo borgarskapet til, og generalane Suharto og Nasution gjennomførte eit militært kupp og innførte eit fascistisk diktatur.

Dette kuppet har kosta det indonesiske partiet og det indonesiske folk særst dyrt, men partiet lærte noko av sine feil. Alt året etter, i august og september 1966, kom politbyrået i det indonesiske parti med

ein analyse av sine feil og ein sjølvkritikk. (20)

I sin sjølvkritikk oppsummerte politbyrået at dei hadde gjort tre hovudfeil: 1) Dei hadde ikkje bygd opp eit marxistisk-leninistisk parti fri for subjektivism, opportunisme og moderne revisjonisme; 2) dei hadde ikkje ført væpna kamp som i Indonesia skulle ha vore bøndene sin væpna antiføydale agrarrevolusjon under leiinga av arbeidarklassa, og 3) dei hadde ikkje bygd opp ein revolusjonær einskapsfront mellom arbeidarar og bønder under leiinga av arbeidarklassa. (Mi oppsummering)

"DEN POLITISKE MAKT LIGGER I GEVÆRET"

Vil det så seie at fredeleg overgang er heilt umogeleg til alle tider og på alle stader? Nei. Det er mogeleg med fredeleg overgang dersom ytre og indre faktorar gjer han mogeleg. Dersom t.d. Sovjet, USA og Vest-Tyskland er sosialistiske, og arbeidarklassa i Noreg er godt organisert og væpna og ikkje minst førebudd på å bruka våpen dersom borgarskapet går til åtak, så trur eg ikkje borgarskapet hadde tort å bruka makta si. Men ikkje elles. For som Mao seier det:

"Enhver kommunist må innprente seg den sannhet at den politiske makt ligger i geværet." (21)

mars 1969

- 1) Hva vil NKP, Ny Dag, Oslo 1957, s. 39
- 2) Norges vei til sosialismen, Ny Dag, Oslo 1953, s. 37
- 3) Programme of the CPSU, Moscow 1961, s. 38
- 4) Lenin: Sosialisme og krig, Ny Dag, Oslo 1951, s. 7
- 5) Stalin: Sosialismens økonomiske problem i SSRU, Moskva 1953, s. 36
- 6) Lenin: Speech at the Mass Conference of Workers and Red Armymen in the Rogozhsky-Simonovsky District in May 1920. Etter Workers of all Countries, unite, oppose our Common Enemy", FLP, Peking 1963, s. 230
- 7) Mao Tsetung: Skrifter i utvalg, Oktober, Oslo 1972, s. 256
- 8) Stalin: For Peaceful Coexistence, International Publishers, New York 1951, s. 22
- 9) NKPs prinsippprogram fra 1973, Ny Dag, Oslo 1974, s. 41
- 10) Lenin: Staten og revolusjonen, Ny Dag, Oslo 1970, s. 154
- 11) Etter utgåva frå Sosialistisk Opplysningsråd, Oslo 1970, s. 7
- 12) Lenin: Staten og revolusjonen, op. cit., s. 104
- 13) Lenin: Hilsen til italienske, tyske og franske kommunister. I "Enheden i den internasjonale kommunistiske bevegelsen", Ny Dag, 1970, s. 128
- 14) NKPs prinsippprogram, op. cit., s. 57
- 15) Lenin: Staten og revolusjonen, op. cit., s. 50
- 16) NKPs prinsippprogram, op. cit., s. 73
- 17) NKPs prinsippprogram, op. cit., s. 72
- 18) Lenin: The 'Disarmament' Slogan, Collected Works, Vol. XIX, s. 354
- 19) Reidar T. Larsen om Sosialistisk Valgforbund i "Sosialistisk Årbok 1974", Pax, Oslo 1973, s. 43
- 20) Jfr. "People of Indonesia, unite and fight to overthrow the Fascist Regime", Peking 1968
- 21) Mao Tsetung: Sitatboka, s. 85, ny utgåve

TEMA:

Borgerlig demokrati og fascisme

Den tyske fascismen: Hysterisk militarisme og angrep mot arbeiderklassen.
Til venstre: Nazistisk barnefostring.
Til høyre: Politioverfall på Karl Liebknechthaus hovedkvarteret til det tyske kommunistpartiet.

KVA ER FASCISME?

KVIFOR TA OPP FASCISMEN I DAG?

Stoda i verda i dag er prega av framgang for verdas folk i kampen mot imperialismen, for nasjonal frigjering og sosial revolusjon.

Samstundes rustar reaksjonen seg, og ein kan i dag sjå ei gjenoppliving av fascismen i internasjonal målestokk. Dei to supermaktene - USA og Sovjet kjempar om hegemoniet i verda medan dei skjerpar undertrykkinga og utbyttinga av arbeiderklassen og resten av folket i deira eigne land.

Sovjet er i dag eit fascistisk terrorregime, kor sjølvagte borgar-demokratiske rettar er tekne frå arbeidar-klassen. (Sjå eigen artikkel om Sovjet.) Watergate-skandala, CIA-avsløringane, den omfattande kartlegginga av alle progressive har synt kva for fascistiske gangster-metodar den amerikanske regjeringa freistar nytta.

I land som Vest-Tyskland, England og Frankrike har ein vore vitne til fleir og fleir reaksjonære åtgjerder som opnar vegen for fascismen. Kommunistar vert nekta tilsetjing i staten. Industriverksemdar organiserar eig-

ne væpna avdelingar til bruk mot arbeidsfolk. Progressive aviser vert inndregne osv.

I Italia finner ein i dag ei ope fascistisk rørse. (Sjå eigen artikkel om MSI.)

I Indonesia og Chile kom fascismen til makta gjennom blodige kupp og omfattande massakrar av kommunistar og andre progressive.

Her heime har vi sett korleis hæren gjennom Wintex og andre øvingar trenar seg i å knuse streikar og andre folkelege kampar. Samstundes har ope fascistiske grupperingar som NUF og AKA (Antikommunistisk Allianse) fått nytt liv, og fleire gonger freista attentat og sabotasje særleg mot den marxist-leninistiske rørsla.

Historia syner at det er tvingande naudsynt å slå fascismen attende kor helst og når han måtte stikke hovudet fram.

Vi står ikkje i dag andsynes noko snarleg fascistisk maktkupp i Norge, men kvar reaksjonær åtgjerd, kvart åtak på ytrings-, prente- og organisasjonsfridomen er med på å bana veg for fascismen.

Hva må gjøres har difor i dette tema konsentrert seg om dei borgarlege demokratiske rettane og fascismen.

For å kjempa mot fascismen er det naudsynt å gripa karakteren i han, klassekarakteren. Vi har difor valt å prente eit utdrag av Georgi Dimitrov si beretning til Den kommunistiske Internasjonales (Komminterns) 7. verdskongress 1935. (Georgi Dimitrov, Oktober, Oslo 1970, utselt frå forlaget, men kjem snart i nytt opplag.) Trass i at beretninga vart skriven for 40 år sida og grunnar seg på røynsler først og fremst frå fascismen i Italia og Tyskland i mellomkrigstida, meiner vi at analysa av fascismen på alle viktige punkt er gyldig og for fascismen i dag.

FACISMENS KLASSEKARAKTER

Borgarskapet har stendig freista dekkja til og røyklegge fascismen sin verkelege karakter. Den borgarlege presse i Noreg i dag freistar nekte for at det som hender i Spania, Chile osv. har noko med fascisme å gjere.

Tallause borgarlege historikarar og sosiologar har freista syne fascismen som kommunismen sin tvillingbror, som småborgarskapet sitt opprør eller rett og slett nokon få "gale"

personar sitt verk (Hitler og Mussolini). Historikaren Hans Fr. Dahl, Sv-ar, (Hva er fascisme) ser fascismen som eit historisk fenomen som fanst i tida kring 1920 og 1945.

Objektivt tener desse teoriane til å føre arbeidarklassen og folket bak lyset. Dei hindrar folk i å kjenne att fascismen når dei ser han.

Sams for mange borgarlege teoriar er at dei berre studerer fascismen slik han kan sjå ut på overflata. Dei heng seg opp i forma istaden for å sjå på innhaldet.

For ein marxist må utgangspunktet vera fascismens innhald, klassekarakteren. Nett på dette punkt er Dimitrov heilt klår. Han sleg fast at fascismen ved makta er "det åpne terroristiske diktaturet til finanskapitalens mest reaksjonære, mest sjåvinistiske og mest imperialistiske elementer".

Dette er sers viktig. Fascismen tener ikkje småborgarskapet slik f.eks. den amerikanske sosiologen Lipset seier det. Den tener ikkje eingong heile borgarskapet eller heile monopolkapitalen. Såvel i Italia som i Tyskland var det klåre motseiingar innom borgarskapet andsynes fascismen. Det var finans-

kapitalen konsentrert særleg kring tungindustrien som gjekk i brodden for Hitler og Mussolini.

Dette syner at sjølv borgarlege element kan verta mobilisert mot fascismen.

Dimitrov strekar samstundes under at det fascistiske diktaturet kan ta mange formar i dei ulike landa, avhengig av nasjonale særdrag. Ulike borgarlege vitskapsmenn har sett opp lange lister med kriterier dei meiner er naudsente for å kalle noko for fascistisk: Det må vera til stades eit element av rasisme, det må vera ei masserørsle, "Kinder, Kirche, Küche"-ideologi osv.

Dette er firkanta analysar som ikkje duger. Kor var t.d. rasismen i Indonesia ved fascist-kuppet der? Eller kor var masserørsle for fascist-juntaen i Hellas? Det som gåt att er det Dimitrov peikar på: "Det åpne terroristiske diktaturet".

Eit anna viktig poeng er det faktum at jamvel om fascismen og det borgarlege demokratiet (parlamentarismen) begge er former for borgarskapet sitt diktatur, er det ikkje det same for arbeidarklassen og folket om ein har det eine eller det andre.

Fascismen er eintydig ei verre form for arbeidarklassen, og gjer kampen

mykje vanskelegare. Trotskister har til vanleg hevda at ein antifascistisk kamp for borgarleg demokrati er illusjonsmakeri. Dette synet står i skarp motstrid til Dimistrov. Her heime har KUL fabrikkert ein teori om "brun" og "kvit" fascisme. Denne teorien grunnar seg på tesen om at korporatisme (institusjonalisert klassesamarbeid) er kjerna i fascismen. Etter KUL sitt syn ville t.d. Skånlandutvalet si innstilling om statleg samordning av tariffoppgjæret, om ho vart sett ut i livet, ha ført til at Noreg vart fascistisk. På same måte som hjå andre trotskistar er dette eit syn som viskar ut skilnaden mellom ei borgarleg-demokratisk og ei fascistisk styreform.

Skånlandsutvalet sitt framlegg er rett nok eit reaksjonært åtak på arbeidarklassen, men det tydar ikkje i seg sjølv ei innføring av fascismen.

Korporatisme finn ein i dag i nær sagt alle kapitalistiske land og i borgarlege demokrati. Kjerna i fascismen er ope terror og undertrykking, ikkje klassesamarbeid.

Dimi trov si bok er elles først og framst ei oppsummering av kommunistene sin strategi for kampen mot fascismen: Einskapsfrontstrategien. Les boka!

Dimitrov:

Fascism

Kamerater, Eksekutivkomiteen for Den Kommunistiske Internasjonale karakteriserte ganske riktig fascismen ved makta som det åpne terroristiske diktaturet til finanskapitalens mest reaksjonære, mest sjåvinistiske og mest imperialistiske elementer

Fascismens mest reaksjonære avart er den tyske fascismen. Den driter seg til å kalle seg nasjonalsozialisme, skjønt den ikke har noe til felles med sosialisme. Hitler-fascismen er ikke bare borgerlig nasjonalisme, den er en djevelsk sjåvinisme. Den er det politiske gangstervesenets regjeringssystem, et system av provokasjoner og tortur mot arbeiderklassen og mot bøndernes, småborgerskapets og de intellektuelles revolusjonære elementer. Den er middelaldersk barbari og bestialitet og tøylesløs aggresjon overfor andre nasjoner.

Den tyske fascismen spiller rollen som den internasjonale kontrarevolusjonens spydodd, som hovedanstifteren av den imperialistiske krigen, som organisator av et korstog mot Sovjetunionen, det store fedrelandet til hele verdens arbeidende folk.

Fascismen er ikke en form for statsmakt som "står over begge klasser - proletariat og borgerskap", slik som f.eks. Otto Bauer har påstått. Den er ikke det "opprørske småborgerskap, som har tatt statsmaskineriet i besittelse" slik som den engelske sosialdemokrat Brailsford erklærer. Nei, fascismen er ikke en makt som står over klassene, heller ikke småborgerskapets eller lilleproletariatets makt over finanskapitalen. Fascismen er finanskapitalens egen makt.

Den er en terroristisk overfallsorganisasjon rettet mot arbeiderklassen og den revolusjonære delen av bønderne og de intellektuelle. I utenrikspolitikken er fascismen sjåvinisme i den mest brutale form, som oppelsker et dyrisk hat mot andre nasjoner.

Fascismens virkelige karakter må understrekes særlig sterkt, fordi fascismen under dekke av sosial demagogi i en rekke land har klart å rive med seg småborgerlige masser, som krisa har revet løs fra deres faste gjenge. Den har til og med klart å rive med seg visse deler av det mest tilbakeliggende laget av proletariatet, som aldri ville ha støttet fascismen dersom de hadde forstått dens virkelige klassekarakter og dens sanne natur.

Fascismens utvikling og selve det fascistiske diktaturet tar forskjellige former i de forskjellige land, alt etter de historiske, sosiale og økonomiske forholdene og vedkommende lands nasjonale særegenheter og internasjonale stilling. I noen land, særlig der fascismen ikke har noen bred massebasis, og hvor kampen mellom de enkelte grupperinger i det fascistiske borgerskapets egen leir er tilstrekkelig sterk, beslutter den seg ikke straks for å likvidere parlamentet. Den tillater de andre borgerlige partiene og også sosialdemokratene å beholde en viss legalitet. I andre land, hvor det herskende borgerskapet frykter at revolusjonen snart skal bryte ut, oppretter fascismen enten øyeblikkelig sitt uinnskrenkede politiske monopol eller forsterker stadig sitt terror-regime mot og forfølgelsene av alle rivaliserende partier og grupper. Dette forhindrer ikke at fascismen i tider når dens posisjoner er særlig utsatte, forsøker å utvide sin basis. Den forsøker å forene det åpne terroristiske diktaturet med en grov forfalskning av parlamentarismen - men uten å endre sin klassekarakter.

At fascismen overtar makta betyr ikke at den ene borgerlige regjeringa som vanlig følges av en annen, men at den ene statsformen for borgerskapets klasseherredømme - det borgerlige demokratiet - erstattes med en annen form - det åpne terroristiske diktaturet.

Det ville være en alvorlig feil å overse denne forskjellen. Det ville hindre det revolusjonære proletariatet i å mobilisere de bredeste lag av det arbeidende folk i by og på land til kamp mot faren for at fascistene erobrer makta, og i å utnytte de motsigelser som finnes i borgerskapets egen leir. Men en ikke mindre alvorlig og farlig feil er å undervurdere borgerskapets stadig skarpere reaksjonære politikk, som for tida utvikler seg uavbrutt i de borgerlig-demokratiske landene, og denne politikens betydning for opprettelsen av det fascistiske diktaturet. Det er en politikk som kveler det arbeidende folks demokratiske friheter og som forfalsker og innskrenker parlamentets rettigheter og intensiverer undertrykkelsen av den revolusjonære bevegelsen.

Riksdagshuset under brannen i 1933.

Georgi Dimitrov var formann i Komintern fra 1935. Var mangeårig sentralkomite-medlem i det bulgarske kommunistparti, levde i eksil fra 1923. Hovedtalt i Riksdagsbrann-rettsaken. Har skrevet boka Enhetsfronten og folkefrontens problemer, der dette avsnittet er hentet fra.

ens klassekarakter

Kamerater, vi må ikke tro at fascismen kommer til makta på en så enkel og grei måte som at en eller annen av finanskapitalens komiteer bestemmer seg for å opprette det fascistiske diktaturet på den og den dagen. I virkeligheten kommer fascismen til makta i løpet av en innbyrdes og til tider alvorlig kamp mot de gamle borgerpartiene, eller en bestemt del av dem. Ja, til og med gjennom kamp innen selve den fascistiske leir - en kamp som noen ganger leder til væpnede sammenstøt, slik som vi har sett i Tyskland, Østerrike og andre land. Alt dette gjør imidlertid ikke den kjensgjerning mindre viktig at de borgerlige regjeringer som regel gjennomgår en rekke forberedende stadier og setter i verk en rekke reaksjonære tiltak som direkte gjør fascismens maktovertakelse lettere før selve det fascistiske diktaturet opprettes. Den som ikke kjemper mot borger-skapets reaksjonære tiltak og fascismens vekst på disse forberedende trinnene, han er ikke i stand til å hindre fascismens seier, men gjør den tvert imot lettere.

De sosialdemokratiske lederne visket ut og tilslørte fascismens sanne klassekarakter for massene, og oppfordret ikke til kamp mot borger-skapets stadig mer reaksjonære tiltak. De bærer et stort historisk ansvar for at en betydelig del av de arbeidende massene i Tyskland og i en rekke andre fascistiske land i det avgjørende øyeblikk av fascismens offensiv ikke gjenkjente sin verste fiende, den blodtørstige og rovgriiske finanskapitalen i fascismen og at massene ikke var forberedt til motstand.

Hva er kilden til fascismens innflytelse over massene? Fascismen lykkes i å trekke massene til seg fordi den på demagogisk vis appellerer til deres mest brennende behov og krav. Fascismen fyrer ikke bare opp under fordommer som er dypt rotfestet i massene, men spiller også på de beste følelsene i massene, deres rettferdighetsfølelse og iblant til og med på deres revolusjonære tradisjoner. Hvorfor utgir de tyske tradisjonene, disse storborgerskapets lakeier og dødsfiender av sosialismen, seg overfor massene for "sosialister" og fremstiller sin

Georgi Dimitrov

maktovertakelse som en "revolusjon"? Fordi de forsøker å utnytte den tro på revolusjonen, den dragning til sosialismen som lever i hjertene på Tysklands brede arbeidende masser.

Fascismen handler i de ytterliggående imperialistenes interesse, men overfor massene opptrer den forkledt som den krenkede nasjonens forsvarer og appellerer til den sårede nasjonalfølelsen, som f.eks. den tyske fascismen som rev med seg massene under parolen "mot Versailles".

Fascismen streber etter en tøylesløs utbytting av massene, men opptrer overfor dem med en raffinert anti-kapitalistisk demagogi. Den utnytter det arbeidende folkets dype hat til det rovgriiske borgerskapet, til bankene, trustene og finansmagnatene, og stiller opp paroler som i det gitte øyeblikk er svært forlokkende for de politisk umodne massene. I Tyskland: "Den allmenne velferden står over den enkeltes velferd" - i Italia: "Vår stat er ikke kapitalistisk, men korporativ" - i Japan: "For et Japan uten utbytting" - i De forente stater: "Fordel rikdommen", osv.

Fascismen utleverer folket på nåde og unåde til de mest korrupte og

bestikkelige elementer, men står fram for det med kravet om en "ærlig og ubestikkelig regjering". Fascismen spekulerer i massenes dype skuffelse over de borgerlig-demokratiske regjeringer og de fordømmer hyklersk korrupsjonen (f.eks. Barmat og Sklarek-saken i Tyskland, Stavitsky-saken i Frankrike og utallige andre).

Fascismen utnytter skuffelsen hos de massene som forlater de gamle, borgerlige partiene i de mest reaksjonære borgerlige kretser interesse. Men den gjør inntrykk på disse massene ved sine heftige angrep på de borgerlige regjeringene og sin uforsonlige holdning overfor de gamle borgerpartiene.

Fascismen stiller alle andre avarter av den borgerlige reaksjon i skyggen med sin kynisme og sitt hykleri. Den tilpasser sin demagogi etter de nasjonale særegenhetene i hvert land, til og med etter hvert enkelt sosialt lags særegenheter i ett og samme land. Småborgerskapets masser og til og med en del av arbeiderne som er drevet til fortvilelse av nød, arbeidsledighet og bekymring for livets opphold, faller som ofre for fascismens sosiale og sjåvinistiske demagogi.

Fascismen kommer til makta som et parti som angriper proletarietets revolusjonære bevegelse og de folke-massene som er i uro; likevel utgir den sin maktovertakelse for å være en "revolusjonær" bevegelse mot borgerskapet på vegne av "hele nasjonen" og for "nasjonens redning". (Tenk på Mussolinis "marsj" mot Roma, Pilsudkis "marsj" mot Warszawa, Hitlers nasjonal-sosialistiske "revolusjon" i Tyskland osv.)

Men hvilken maske fascismen enn tar på seg, hvilken form den enn framtrer i, på hvilken måte den enn kommer til makta -

Fascismen er kapitalens mest voldsomme offensiv mot de arbeidende massene;

fascismen er tøylesløs sjåvinisme og erobrerkrig;

fascismen er rasende reaksjon og kontrarevolusjon;

fascismen er arbeiderklassens og alle arbeidendes verste fiende!

Demonstrasjoner mot "ekstremistlova" i Bonn 1968.

Innholdet i staten er klassesdiktatur, og vil alltid være det så lenge det fins en stat. Men dette klassesdiktaturet kan utøves i høyst ulike former. Marxisme anerkjenner to hovedformer for borgerskapsdiktatur: det borgerlige demokratiet og fascismen. Og den slår fast at det borgerlige demokratiet i de fleste fall er den beste formen for borgerskapet å utøve sitt klassesdiktatur gjennom.

Innholdet i den kapitalistiske staten – demokratisk eller fascistisk – er å være organ for borgerskapsdiktatur. Innholdet i den sosialistiske staten er proletariatets diktatur over borgerskapet. Kapitalismen er mindretallets, og sosialismen flertallets diktatur. Under sosialismen vil arbeiderklassen kjempe for å utrydde de siste rester av borgerskapet, – for å skape et klasseløst samfunn. I det klasseløse samfunnet vil det ikke lenger fins noe borgerskap, og derfor heller ikke noe proletariat. Det vil ikke fins klasser og klasseundertrykking, og derfor heller ingen stat. Da vil både klassesdiktaturet, og også demokratiet som formen dette klassesdiktaturet utøves i, bli opphevd. I denne sammenheng sier Lenin:

"Ved første øyekast kan denne påstanden synes høyst merkelig og ubegripelig. Noen vil kanskje til og med bli engstelig for at vi venter at det skal komme en samfunnsforfatning der prinsippet om mindretallets underordning under flertallet ikke blir overholdt, for demokrati er jo

ARBEIDERKLASSEN OG DET BORGERLIGE DEMOKRATIET

Marxisme har alltid slått fast at *enhver stat* er et organ for en del av befolkningens – den herskende klassens – herredømme og diktatur over resten av samfunnet. Enhver stat er et organ for klassesdiktatur. Og så lenge det fins en stat, vil det også finnes klassesdiktatur. Hvordan står dette i forhold til at kommunistene kjemper for det mest fullstendige demokrati, og til at proletariatets diktatur etter vår mening er den mest demokratiske statsform som kan finnes?

nettopp anerkjennelsen av dette prinsippet!

Nei. Demokratiet er ikke det samme som mindretallets underordning under flertallet. Demokrati er en stat som anerkjenner mindretallets underordning under flertallet, dvs. en organisasjon til systematisk voldsanvendelse fra en klasses side mot en annen, en del av befolkningen mot en annen.

Vårt endelige mål er avskaffelse av staten, dvs. av enhver organisert og systematisk vold, enhver bruk av vold mot mennesker i det hele tatt.

Vi venter ikke at det skal komme en samfunnsordning der prinsippet om mindretallets underordning under flertallet ikke overholdes. Men i vår streben mot sosialismen er vi overbevist om at den vil vokse over i kommunismen, og i samband med det at enhver nødvendighet av voldsanvendelse mot mennesker overhodet, det ene menneskes underordning under det andre, en del av befolkningen under den andre kommer til å forsvinne, for menneskene kommer til å venne seg til å følge de elementære regler for samfunnsmessig samliv uten vold og uten underordning." (Staten og revolusjonen, Ny Dag 1968, side 118-19.)

To statsformer: Demokrati og fascisme

Fra historia kjenner vi to hovedformer for borgerskapets klassesdiktatur: Den borgerlig-demokratiske og den fascistiske. Innholdet i dem er den samme klassekarakteren: De er begge uttrykk for en klasse - borgerskapets - diktatur. Men formen er forskjellig, og vi skal se på forskjellen.

Først demokratiet. Engels peker på det grunnleggende trekk ved det borgerlige demokratiet:

"Den demokratiske republikk kjenner offisielt ikke lenger til forskjell på grunn av eiendom. I den utøver rikdommen sin makt indirekte, men så meget desto sikrere. På den ene side i form av likefrem embetsmannskorrupsjon, som Amerika gir det klassiske eksempel på, på den annen side i form av alliansen mellom regjering og børs..." (Familien, privateiendommens og statens opprinnelse, dansk Tiden 1948, s. 221.)

Det vil si: Det borgerlige demokratiet er en statsform der det formelt hersker visse likheter mellom borgerne: reelt hersker borgerskapet gjennom korrupsjon, bestikkelser, allianse med børsen osv. Den demokratiske formen er et skalkeskjul for borgerskapets diktatur. Med andre ord: det borgerlige demokratiet er en overbygning over det kapitalistiske økonomiske systemet:

"Den demokratiske republikken står 'logisk' i motstrid til kapitalismen fordi den 'offisielt' stiller de rike og de fattige på like fot. Dette er en motsigelse mellom det økonomiske systemet og den politiske overbygningen. Det er den samme motsigelsen mellom imperialismen og republikken, utdypet og gjort mer alvorlig ved det faktum at overgangen fra frikonkurranse til monopol gjør virkeliggjøringa av politiske friheter enda mer vanskelig." (Lenin: A Caricature of marxism and imperialist economism, 1916, min oversettelse.)

Det borgerlige demokratiet bestreber seg på å opprettholde et skinn av at alle samfunnsborgere har samme rettigheter, samme muligheter til å

ta del i samfunnets avgjørelser. Fascismen - på sin side - bekymrer seg ikke med et slikt skinn av likhet. Fascismen er en statsform for borgerskapets herredømme som baserer seg på åpent diktatur over folket, åpen og terroristisk voldsbruk, åpen fornektelse av all likhet og demokratiske rettigheter. Dimitrov karakteriserte "fascisme ved makta som det åpne terroristiske diktaturet til finanskapitalens mest reaksjonære, mest sjåvinistiske og mest imperialistiske elementer..." (Enhetsfrontens og folkefrontens problemer, Oktober forlag, Oslo 1970, s. 35.)

Fascismen er et våpen den herskende klassen griper til når den ikke som vanlig er, kan anvende det borgerlige demokratiet. Dette kan skyldes ulike årsaker: en truende revolusjonær arbeiderbevegelse, en politisk krise i den herskende klassens makt på grunn av økonomisk krise, motsigelser i den herskende klassen, krig eller trusel om krig osv. I slike situasjoner kan borgerskapet foretrekke å erstatte det borgerlige demokratiet med åpent diktatur og innføre fascismen. En slik endring av klasseherredømmets form kan skje såvel raskt (f. eks. gjennom kupp) som gradvis gjennom trinnvis fascisering og innskrenking av demokratiske former. Det kan skje ved at nye, fascistiske partier bringes til makta av borgerskapet, men også ved at de regjerende partiene utvikler seg i fascistisk retning og gjennomfører fasciseringa ved hjelp av staten i tilsynelatende "normale" og konstitusjonelle former. Fascismen kan gjennomføres såvel av militærjuntaer som av i ord "demokratiske" politikere. Det fins et utall av varianter, og det viktige er det de har felles: Åpent, terroristisk diktatur over folket.

Hva er demokratiske former?

Det borgerlige demokratiet kjenner teknes av at det i større eller mindre grad innrømmer folket forskjellige like formelle rettigheter. (Disse innebærer ofte bare formell, og ikke reell likhet, og omfatter dessuten bare enkelte saker.)

Slike rettigheter er f. eks. retten til fri organisasjon, ytringsfriheten, retten til forsamling, stemmerett, rett til formell lik behandling ved domstolene, like rettigheter for kvinner, nasjonal suverenitet, streikerett og forhandlingsrett, ... osv.

De demokratiske rettighetene under kapitalismen er alltid begrensede, - aldri gjennomført fullt ut. F. eks. er det en kjent sak at streikeretten i praksis er begrenset i dagens Norge, at eieren av Aftenposten har en helt annen frihet til meningsyttring enn vi andre, at en mann som stjeler to pils får flere år, mens ingen klarer å få dømt åpenbare gangstere som Knuth Jah. Og den formelle likheten - der den eksisterer - dekker gjerne over svære reelle ulikheter. Altså: Alle demokratiske retter og alle demokratiske reformer er begrensede og relative under borgerskapets diktatur.

Likevel er de viktige for arbeiderklassen og folket. Rettigheter som organisasjonsfrihet, ytringsfrihet osv. slik de praktiseres i Norge i dag, representerer en svær fordel for det norske folket i forhold til et fascistisk system der alle slike rettigheter åpent undertrykkes. De representerer fordeler i kampen for folkets materielle kår i dagskampen, og de er fordelaktige for å kunne skape en slagkraftig revolusjonær organisering.

Den sosialistiske revolusjonen vil bety en omfattende utvidelse av de demokratiske rettighetene til folket. Grunnen er at proletariats diktatur er et flertallets dikta-

Forts. vend!

Opprørspolitiet i Frankrike i aksjon, et aktivt ledd i klassestatens voldsapparat.

Narve Trædal i rettsalen. Dømmes for offentliggjøring av kupplaner mot folket.

ARBEIDERKLASSEN....

tur over et mindretall: borger-skapet. Men for at det skal være mulig med demokratiske rettigheter, et utstrakt sosialistisk demokrati, for flertallet, er det samtidig nødvendig å undertrykke borger-skapet, begrense dets rettigheter. Heller ikke proletariats diktatur er noe "absolutt" demokrati - heller ikke det kan strekke seg ut over de begrensninger dets klasse-karakter, proletariats diktatur over borgerskapet, setter.

Den demokratiske kampen

I de fleste vestlige landa, og også i Norge, utsettes de borgerlig-demokratiske rettighetene i dag for sterke angrep og forsøk på uthuling. Tydelige er de fascistiske tendensene i land som Italia, Vest-Tyskland og USA. Sovjetunionen er forvandlet til et fascistisk diktatur, og har etablert fascistiske kolonistyrer i Øst-Europa. Denne veksten i fascismen henger nøye sammen med styrkinga av klassekampen i de vestlige landa, og den økonomiske verdenskrisa som raskt utvikler militærgesellene mellom imperialistene - særlig mellom USA og Sovjet - og gjør truselen om en tredje verdenskrig aktuell.

All historisk erfaring viser at borgerskapet sammen med krigsforberedelser ofte gjennomfører storstilte angrep mot de demokratiske rettighetene i det egne landet. Den voksende fascistiske terroren i Italia, heksejakten på progressive i Vest-Tyskland, og i Norden de norske militærovelsene (Wintex m.m.) og den svenske IB-affæren bærer bud vi progressive skal ta alvorlig. Vi skal møte dem med beslutsomt forsvar mot alle angrep på de demokratiske rettighetene.

Men vi skal ikke bare føre kampen for demokratiske rettigheter for å møte en spirende fascistisk offensiv. Kampen for demokrati og demokra-

tiske rettigheter er en forutsetning for å kunne føre kampen for den sosialistiske revolusjonen til seier. Lenin: "Alt 'demokrati' består i proklamerings og gjennomføringa av 'rettigheter' som under kapitalismen bare i svært liten grad er gjennomførlige, og det bare relativt. Men uten proklamerings av disse rettighetene, uten kampen for å innføre dem nå, øyeblikkelig, uten å lære opp massene i denne kampens ånd, er sosialismen umulig."

Og videre: "Sosialismen er umulig uten demokrati fordi: 1) proletariats kan ikke gjøre den sosialistiske revolusjonen uten å forberede seg til det gjennom kampen for demokrati; 2) seierrik sosialisme kan ikke konsolidere sin seier og bringe menneskeheten til statens bortdøen uten å gjennomføre fullt demokrati." (Begge sitatene fra "A caricature of marxism and imperialist economism", min oversettelse.)

Hva er illusjoner?

Vi har slått fast at alle demokratiske former bare i begrenset og ufullstendig grad kan iverksettes under kapitalismen. Betyr dette at det er illusjonsmakeri å reise kamp for demokratiske krav? Lenin drøfter dette poenget slik:

"Sentralt i alle avhandlingene fra motstanderne av selvbestemmelse (motstandere i partiet som mente selvbestemmelseskravet var 'illusjonspolitikk', vår anm.) er påstanden om at det er generelt 'uoppnåelig' under kapitalismen eller imperialismen. Ordet 'uoppnåelig' blir ofte brukt i svært ulike og unøyaktig definerte betydninger. Det er derfor vi i våre teser har insistert på det som er det vesentlige i enhver teoretisk diskusjon: en forklaring på hva som menes med 'uoppnåelig'. Og vi begrenset oss heller ikke til det. Vi prøvde å gi en slik forklaring. Alle

demokratiske krav er 'uoppnåelige' under imperialismen i den betydning at de politisk sett er vanskelige å oppnå eller totalt uoppnåelige uten en serie revolusjoner..." (A caricature of marxism and imperialist economism, 1916.)

Med andre ord: Selv om demokratiske krav vanskelig eller overhodet ikke kan la seg gjennomføre uten en "serie revolusjoner", kan ikke krava stemples som illusjonsmakeri av den grunn.

"Allment er det politiske demokratiet bare en av de mulig for mæne for overbygning over kapitalismen (selv om det teoretisk er den normale for 'rein' kapitalisme). Fakta viser at både kapitalismen og imperialismen utvikler seg innen ramma av enhver politisk form og underordner dem alle under seg. Det er derfor en grunnleggende teoretisk feil å snakke om 'ugjennomførligheten' av en av formene og av ett av krava til demokratiet." (Lenin: The discussion on self-determination summed up, 1916, min oversettelse.)

Og videre: "Vi må kombinere den revolusjonære kampen mot kapitalismen med et revolusjonært program og taktikk for alle demokratiske krav: en republikk, en militia, folkevalgte embetsmenn, like rettigheter for kvinner, nasjonal sjølrådrett etc. Så lenge kapitalismen eksisterer, kan disse kravene - alle sammen - bare bli oppnådd som unnatak, og selv da i en ufullstendig og fordreid form. Idet vi baserer oss på det demokratiet som allerede er oppnådd, og avslører dets ufullstendighet under kapitalismen, krever vi styrting av kapitalismen, ekspropriering av borgerskapet, som det nødvendige grunnlag både for avskaffelsen av massenes fattigdom og for den fullstendige og allsidige innledning av alle demokratiske reformer. Noen av disse reformene vil bli startet før styrtinga av borgerskapet, andre i løpet av denne styrtinga, og igjen andre etter den. Den sosiale revolusjonen er ikke en enkelt kamp, men en periode som omfatter en serie av kamper om alle typer økonomiske og demokratiske reformproblemer, som bare blir fullført ved eksproprieringa av borgerskapet. Det er av hensyn til dette endelige målet at vi må formulere hvert eneste av våre demokratiske krav på en konsekvent revolusjonær måte. Det er fullt ut tenkelig at arbeiderne i et bestemt land vil styrte borgerskapet før en eneste grunnleggende demokratisk reform er blitt fullt oppnådd. Det er imidlertid helt utenkelig at proletariats, som en historisk klasse, vil være i stand til å slå borgerskapet, uten å være forberedt til det ved å være utdannet i det mest konsekvent og beslutsomt revolusjonære demokratiets ånd..." (Lenin: The revolution of the proletariat and the right of nations to

Lenin og studentane

self-determination, 1915, Collected Works bnd. 21, min oversettelse.)

Det er her at KUL-gruppen, trotskistene, og alle andre som hyler om "illusjonssparoler" når det dreier seg om riktige demokratiske krav går gjennom isen. De slår f. eks. riktig fast at full sysselsetting er umulig under kapitalismen. Men konkluderer fornøyd med den latterlige konklusjonen at kravet om rett til arbeid er en illusjonssparole som ingen "reine og røde" må ta i med ildtang engang. De ser ikke at nettopp denne ugjennomførbarheten er ei brekkstang til å forklare sosialismens nødvendighet i massene.

Trotskyisme og moskva-revisjonisme

I blant de som kaller seg marxister i dag, er det to utbredte feiloppfatninger om kampen for demokratiet: den trotskistiske og den moskva-revisjonistiske.

Revisjonistene hevder kampen for demokrati kan ta sikte på å etablere et "anti-monopolistisk demokrati" via parlamentet, et demokrati som kan "begrense monopolens makt" og fredelig vokse inn i sosialismen gjennom en "fredelig overgang". Revisjonistene innbiller folk at de demokratiske formene kan utvikles ut over de skranker statens klasseinnhold setter: borgerskapets diktatur. Dermed bryter de fundamentalt med marxismen og stiller seg på den borgerlige reformismens standpunkt. Trotskistene, på sin side, gjør den like alvorlige feilen fullstendig å benekte de demokratiske rettighetenes betydning. I praksis glatter de ut ethvert skille mellom borgerlig demokrati og fascisme og saboterer forsvaret av de demokratiske rettighetene. De skriker høyt om at alle demokratiske krav er "illusjonsmakeri" - enten det gjelder krav om streikerett, nasjonal sjølråderett, kvinners rett til arbeid - og stiller seg på borgerskapets side og bekjemper disse krava.

Om de moderne revisjonistene stirrer seg blinde på de demokratiske formene og glemmer statens klassekarakter, så benekter trotskistene enhver betydning av demokratiske former. SV-studentenes ledere, som aldri har utpreget seg ved verken forstand eller konsistens, klarer på en pussig måte å ta med seg det verste fra begge disse feila: På den ene sida sier de at forsvaret av de demokratiske rettighetene (f. eks. kampen for forsvar av forskningas og undervisningas demokratiske rettigheter mot statsdiktat) er uviktig. På den andre sida sprer de de mest bastante illusjoner om innføring av sosialismen ved parlamentsvedtak, sier at DNA er et sosialistisk parti, og at parlamentarisk og ikke-parlamentarisk kamp er sidestilt og må "gå hånd i hånd". En ryggesløs halvhjertethet som i sannhet er det nye partiet verdig!

Forts. side 43...

Korleis bør arbeidarar og intellektuelle stilla seg til den akademiske fridomen når han, slik som i dag, blir utsett for frontalatak? Kvifor og korleis forsvare han? er eit spørsmål som er stilt mange gonger opp gjennom historia. Lat oss ta fram eit døme vi har mykje å læra av.

Den russiske revolusjonen i 1905 var borgarleg-demokratisk. Folket vann m. a. akademisk fridom. Han blei nytta som reidskap i kampen mot reaksjonen.

"Universitetsfriheten anvendes for vilda møten av studenter jamte utomstaaende revolusjonærer, mot hvilka regeringen ej vågade inngripa" (Nordisk familjebok, 2. opplag).

Seinare greip den russiske reaksjonen inn for å gjera slutt på den akademiske fridomen. Korleis stilte så dei russiske sosialdemokratane (kommunistane) si oppgave blant akademikarane? Til dette spørsmålet skreiv Lenin i 1908 ein artikkel, Studenttrøsla og den aktuelle politiske situasjonen (Om ungdommen s. 91-98, Elan).

"Det kan spørres om vi under slike forhold kan legge noen vekt på de gamle formene for studentenes primitive akademiske kamp? Hvis de liberale har sunket ned til det "politiske" nivået fra 1880-årene (ordet politikk kan selvsagt bare brukes ironisk i denne forbindelse), vil det da ikke bety en senkning av sosialdemokratiets mål om det beslutter at det må støtte den akademiske kampen på den ene eller andre måten?

Det ser ut til at de sosialdemokratiske studentene på noen steder stiller seg dette spørsmålet. Redaksjonen har i alle fall mottatt et brev fra en gruppe sosialdemokratiske studenter som blant annet sier:

"Den 13. september vedtok et møte av studentene ved St. Petersburg-universitetet å oppfordre studentene til en landsomfattende studentstreik. Som motivering for appellen viste de til den aggressive taktikken som Schwarz benytter. Streikeplattformen er akademisk, og møtet hilser endog velkommen 'de første stegene' fra professorkollegiene i Moskva og Petersburg i kampen for selvstyre. Vi stiller oss skeptisk til den som møtet i St. Petersburg har utformet og finner den tvilsom under de nåværende forholdene, fordi den ikke kan forene studentene i en aktiv kamp på bred front. Vi mener at en studentaksjon må knyttes sammen med en allmen politisk aksjon og ikke kan iverksettes isolert fra dem. De elementene som kan samle studentene, mangler. Derfor er vi mot en akademisk aksjon."

Den feilen som forfatterne av brevet begår, er av langt større politisk betydning enn det kan synes ved første

blikk, fordi deres argumentasjon egentlig kommer inn på et emne som er langt bredere og viktigere enn spørsmålet om deltagelse i denne ene streiken.

"Vi mener at en studentaksjon må knyttes sammen med en allmen politisk aksjon. Derfor er vi imot en akademisk aksjon". Dette argumentet er helt galt. Den revolusjonære parolen - å arbeide for en samordnet politisk aksjon av studentene og proletariatet osv. - har her opphørt å være en levende veiledning til mangeartet kamptaksjon på et bredt grunnlag og har blitt et livløst dogme som mekanisk er anvendt på ulike faser av bevegelsens ulike former. Det er ikke tilstrekkelig å gå inn for samordnet politisk aksjon i ord og gjen-ta "siste skrik" i revolusjonære lærdommer. En må være i stand til å agitere for politisk aksjon, utnytte alle muligheter, alle forhold og først og fremst alle massekonflikter mellom fremskredne elementer,

hvem de enn måtte være, og tsarens selvherskerdømme. Vi bør selvsagt ikke på forhånd dele enhver studentbevegelse opp i nødvendige "faser" og påse at alle fasene sluttføres, av frykt for å sette iverk "ubetimelige" politiske aksjoner osv. Et slikt standpunkt representerer det verste pedanteri som bare kan skade saken og føre til en opportunistisk politikk. Men like skadelig er den motsatte feilen, når folk nekter å ta hensyn til den aktuelle situasjonen som har oppstått og de aktuelle forholdene for den gjeldende massebevegelsen, fordi de feiltolker en parole som uforanderlig. En slik anvendelse av parolen vil uunngåelig utarte til revolusjonært frasemakeri".

Lenin seier vidare:

"Det kan foreligge situasjoner hvor en akademisk bevegelse vil senke nivået i en politisk bevegelse eller splitte den eller avlede fra den - og da vil de sosialdemokratiske studentgruppene selvsagt måtte konsentrere sin agitasjon mot en slik bevegelse. Men enhver kan se at de objektive politiske betingelsene ikke er slike i dag"...

Ei oppsummering som skulle gje både "venstre"- og høgreopportunistar noko å tyggja på!

Mange vil den akademiske fridomen til livs.

Nye lover og planar for all høgre utdanning har som eit av hovudmåla, å knebla både institusjonar og studentane og dei tilsette.

Kva inneber denne fridomen i dag? Kva kan vi bruka han til? Kor viktig er det å forsvare han? — dette er viktige spørsmål den progressive rørsle må svara på.

Skal her ta opp nokre synspunkt.

FØYDALT PRIVILEGIUM?

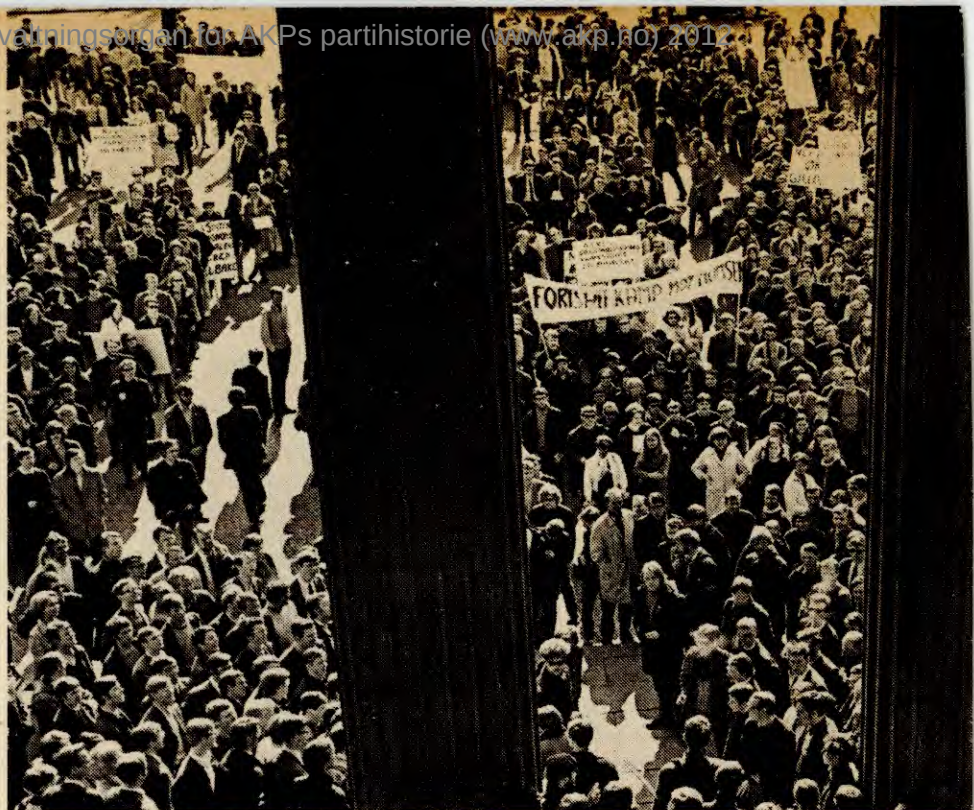
Mange uklære og feilaktige idear sviv kring omgrepet 'akademisk fridom'. Akademisk fridom er korkje noko 'historisk passé' eller ein 'borgarleg illusjon'. Det er kort sagt ei rad med rettslege garantiar for borgarleg fridom innafor universiteta. Historisk vart desse rettane kjempa fram av det framveksande borgarskapet på 1700- og 1800-talet, i kamp mot føydaladelen som forsvarte sine privilegier og rettar.

Eit viktig mål for borgarskapet var å frigjera naturvitskapen frå teologien for å skaffa kunnskap om naturkreftene til bruk i utviklinga av produksjonen. Gjennom dei borgarlege revolusjonane i det 17. og 18. århundre blir borgarskapet så godt som åleine om å rekruttera universiteta og utfaldar ein voldsom kulturell aktivitet. Dei kan lansere idealet om den "frie forskinga", ei forskning dei i røynda har full kontroll med sjølv(1).

AKADEMISK FRIDOM I DAG.

Enno i dag (staten planlegg noko anna) har universitetet og andre høgre lærestader eit relativt sjølvstende. Dvs. dei rår sjølve i ein viss mon over indre saker som budsjettfordeling, tilsetjingssaker, fagopplegg osv. Likefullt er det sjølvstendte monopolkapitalen som har makta - økonomisk, politisk og militært. Vi kan berre sjå på studentopprøret i Frankrike -68 for å få døme på det. Men, dei rettane vi har, gjev oss høve til å slåst for studentane og det arbeidande folket sine interesser;

- Progressive har høve til å følgja parolen 'forskinga og faga i folket si teneste'. Ein kan nytta den akademiske fridomen til å skaffa kunnskap til bruk i det anti-imperialistiske arbeidet; til å avsløra det svenske imperialistkonsernet sine herjingar på Knaben; til støtte for Totenfolket mot godseigar Mathiesen sine overgrep; til å avsløra helsefårlege arbeidsplassar. ...
- Vi kan kjempa for endringar i pensum. Desse vert ofte avgjort av institutt- eller andre universitetsorgan. Vi bør ikkje ha illusjonar om at framtidige styringsorgan med fleirtal av 'samfunnsrepresentantar' av typen Selvig & Aspengren vil bøya av for noko studentfleirtal. ...
- Vi kan organisera vårt eige studentdemokrati, ha møter og drive politisk arbeid. ... -Vi treng ikkje gå lenger enn til universiteta i

Den akademiske føydal lev

Tyskland før vi finn forbod mot politiske møte. I Frankrike var det etter 1968 gjerne ståande politistyrkar på universiteta, dels og på gymnasa, for å halde ro og orden. Der opprøret var sterkest vart universiteta jamvel stengt.

IDAG: DEN AKADEMISKE FRIDOMEN STÅR I VEGEN FOR STATEN.

Sjølv om dei rettslege garantiane for den akademiske fridomen er svake, liksom alle borgarlege fridomar er for det arbeidande folket under kapitalismen, så er dei tydelegvis altfor sterke idag i høve til monopolkapitalen og staten sine behov.

To døme på korleis den akademiske fridomen skal undergravast og kneblast:

Den nye lærerutdanningslova av 8. juni 1973:

" §26. Styre.

1. Ein pedagogisk høgskole skal åleine eller ilag med andre høgskolar ha eit styre på til vanleg 9 medlemmer med ei funksjonstid på 3 år. Studentrepresentantane blir oppnemnde for eitt år om gangen.

2. Departementet oppnemner styret. Det skal til vanleg vera

samansett av 2 representantar etter framlegg frå studentane, 2 frå lærarane og øvingslærarane, 3 frå fylkesutvalet og 2 frå departementet. ...

3. Eit mindretal på minst 1/3 kan innan ei veke anke ei sak inn for departementet til avgjerd.

4. Departementet kan i reglement fastsetje nærare føresegnar om oppgåver og ansvarsområde for styret. "(våre uthev.)

Etter planane skal same retningslinene gjelda for dei regionale styringsorgana for all høgre utdanning utanom universiteta (2).

Kva med universiteta?

Universitetet i Oslo skal få ny lov. Innstillinga frå Kyrkje og undervisningskomiteen (3) går m.a. inn for:

" § 3.

.... Kongen gir etter forslag frå Kollegiet nærmere regler om antallet representantar i Kollegiet og arbeidsutvalget, om sammensetningen, valget av representantar og deres funksjonstid m.m. og om Kollegiet og rektors myndighetsområde.

meir spreidd og splitta ein er, di mindre fårleg.

Så til dei som har gått seg vill:

SV VAKLAR OG VINGLAR

mellom påstandar om at 'AKP opprettholder og sprer den borgerlige illusjon om utdanningsinstitusjonenes selvstendighet'(5) og reindyrka reformistiske illusjonar. Illusjonar om at 'kritiske, sosialistiske' øyar er mogelege innafor kapitalismen, pregar mange av dei forvillane analysane SV produserer. Berre vi 'grip offensiven' og utarbeidar planar for eksamen, undervisningsopplegg osv. på DH-skulane, så kan vi gjere dei til idylliske øyar i 'lokal-miljø'(6). At den norske studentrørsla tok grundig oppgjør med dette reformistiske illusjonsmakeriet alt i slutten av 60-åra(7) tek ikkje teoretikarane i SV seg nær av. Høyr berre kva framlegget til universitetspolitiske plattform for USV i Oslo seier:

UNDER SOSIALISMEN.

Som kommunistar er det også vår oppgåve å gjera det klart at berre ved å gjennomføra ein sosialistisk revolusjon og oppretta proletariatet sitt diktatur kan utdanninga stillast i folket si teneste.

- Under sosialismen vil arbeiderklassen forma den høgre utdanninga og stå direkte i leiinga. I Kina t.d. set fabrikkarbeidarar og bønder i leiinga for dei store universitetene saman med studentar og lærarar.
- Studentane blir rekruttert frå det arbeidande folket, ikkje frå avgrensa sjikt med borgarar og intellektuelle slik det stort sett er i kapitalistiske land. Før ein får studera må ein ut i produksjon.
- Ein freistar utvikla einskapen mellom teori og praksis i undervisninga. Studiane blir kombinert med deltaking i produksjonen for å læra å bruka det ein har lært.
- Studentane skal læra å smelta sa-

niske fridomen- ning ?

§ 39:

Studentorganer skal ivareta studentenes interesser ved Universitetet. Regler om studentorganene gis av Kongen. "(vår uthev.)

Denne lova skal om få år bli ei sams lov for alle Universitetene! Begge lovene gjev regjeringa og staten blankofullmakt til å endra lovene etter monopola sine behov. - Vi har noko å forsvare!

KVEN TENER DETTE?

Når DNA-toppen på vegne av monopolkapitalen er ute og raslar med lover for å binda både oss og utdanningsinstitusjonane på hender og føtter, så stiller vi det einfelte spørsmålet: kven tener dette?

Er det i det arbeidande folket sine interesser at monopolkapitalistar og byråkratar gjennom departementsoppnemnde styrer og råd, skal få diktera kva som skal skje t.d. på universitetene? Vi augnar meir enn spareinteresser bak målsetjinga om å gjera universitetene i stor grad om til rein eksamensinstitusjon for folk som studerer TV-kurs om kvelden og har dårleg lønna arbeid om dagen (som ufaglært arbeidskraft)(4). Di

"For mange av strukturendringene (livslang læring, DH) er det i seg sjøl ikkje gitt at de skal fylles med innhold som støper menneskene ukritisk i en form etter næringslivets behov - tvertimot (jfr. DH) !!! (vår uthev.)

KUL PÅ GAL SIDE.

KUL-gruppa har som vanleg gått seg vill både i den historiske analysen av kva den akademiske fridomen er og kva han betyr for det arbeidande folket i dag.

Dei seier m.a. at ein kamp for å bevare den akademiske fridomen "er bare et forsøk på å låse fast tidligkapitalistiske, arkaiske forhold. Å føre kamp som er dømt på forhånd er et klart preg ved all småborgerlig sosialisme og vil også ramme Progressiv Fronts kamp mot strukturrasjonaliseringa"(8)!! Kvifor ikkje seia det rett ut: 'Det er håpløst å kjempa, studentar, legg dykk berre på ryggen og lat utviklinga gjera jobben'. Eller slik som KUL sin (tidlegare?) broderorganisasjon i Sverige sa det: "U-68 syftar till en för kapitalet mer målinnriktad undervisning. Man vil helt enkelt rationalisera och effektivisera universitetet så att det mer motsvarar 'näringslivets' behov - en rimlig utveckling i ett högindustrialliserat imperialistiskt land!... Denna utveckling är ingenting som vi beklagar eftersom vi vet att den er en historisk nödvendighet".

man med det arbeidande folket - hjelpe til i produksjonen og landbruket, gjere nyttige undersøkingar og utgreingar, drive opplysningsarbeid blant det arbeidande folket osv. Kollektiv arbeidsstil, samarbeid og gruppeverksemd blir sett høgt, karrierisme og individualisme blir kritisert.

På alle viktige punkt vil utdanninga under sosialismen skilja seg klart frå utdanninga i det kapitalistiske Norge idag. Under sosialismen vil ho vera underlagt det arbeidande folket sine behov, økonomisk og politisk.

Det er dit vi skal og på vegen skal vi bruka alle dei rettane vi har i kampen for å nå dette målet - og den 'akademiske fridomen'. Vi vil forsvare dei rettane tomme for tomme om nokon prøver å ta dei frå oss for å svekka kampevna vår.

NOTAR:

- 1) Sjå "Studentane og den sosialistiske revolusjonen" kap. 2, utgjeve av SUF(m-l).
- 2) Sjå Stort. meld. 17 -1974-75.
- 3) Instilling O. nr. 25 -1974-75.
- 4) Ei av målsetjingane vi kan lese ut frå St. meld. 17 og Austlandsutvalet si instilling om høgre utdanning.
- 5) Art. "Massene tar feil"-Underveis nr. 2-75, SV på Univ. i Oslo.
- 6) SV si line på DHL-NSU-seminar i Stavanger januar -75.
- 7) Les Beretninga i boka om NKS sitt første landsmøte.
- 8) Veggavis frå KUL, filosofisk institutt, Oslo våren -75.

MOT-DAG

Foreningen Mot Dag ble startet av en gruppe kommunistiske akademikere i mars 1922 og var fra starten tilsluttet D.N.A. som en partiforening. Tidsskriftet Mot Dag var grunnlagt året før. Under partikonfliktene i D.N.A. 1922 tok foreningen hele tiden skarp avstand fra den fløyen som senere skulle bli N.K.P. etter bruddet i 1923.

Etter partisprengningen utviklet det seg gradvis et motsetningsforhold mellom D.N.A. ledelsen og Mot Dag først og fremst på grunn av partiets lunke holdning i de store streikekampene i 1924 og den internasjonale politikken. Det endelige bruddet kom imidlertid som følge av militærstreiken i 1925 som Mot Dag hadde et meget aktivt forhold til og som førte til betydelige resultater. Da landsstyret i partiet vedtok at aksjonen skulle opphøre organiserte en del av Mot Dags medlemmer Militærstreikforbundet for å videreføre aksjonen. Det førte til at Mot Dag ble ekskludert fra partiet. Som protest mot eksklusjonen ble det opprettet en organisert opposisjon innenfor partiet, «Arbeideropposisjon» som senere ble ekskludert og slått sammen med Mot Dag.

Det utviklet seg meget raskt en tilnærming mellom Mot Dag og N.K.P. og dette resulterte i organisatorisk samling i januar 1927. De gamle motsetningene blusset imidlertid snart opp først og fremst p.g.a. Mot Dags kritiske forhold til Komintern. Da Komintern i 1928 krevde at N.K.P. skulle ta betingelsesløst avstand fra Opprettelsen av Hornsruks «arbeiderregjering» brøt Mot Dag ut av partiet, men fortsatte et ganske intimt samarbeid fram til 1929 da det endelige bruddet fant sted.

Mot Dag fortsatte som partipolitisk uavhengig organisasjon helt til foreningen ble innlemmet i D.N.A. i 1936.

Den sentrale skikkelsen i Mot Dag var hele tiden grunnleggeren, Erling Falk som var organisasjonens ubestridte ideologiske fører. Typisk nok skjedde samlingen med D.N.A. samtidig som han p.g.a. sviktende helbred måtte trekke seg ut av politikken.

Mot Dag hadde styremakten i Studenter-samfunnet uavbrutt i perioden 1924–27 og 1930–36.

Det har vært gjort få alvorlige forsøk på å analysere Mot Dags rolle som kommunistisk studentorganisasjon. Den nye kommunistiske studentbevegelsen som nå vokser fram, kan sikkert ha nytte av en vurdering av Mot Dags styrke og svakheter og det bør arbeides videre med dette. Denne artikkelen vil begrense seg til å ta opp Mot Dags kamp mot fascismen og bygger vesentlig på studier av

innholdet i tidsskriftet Mot Dag i den aktuelle perioden. Det er selvsagt ikke tilstrekkelig for å lage en fullgod analyse, men kan si litt om årsakene til at Mot Dag faktisk ble en drivkraft i det antifascistiske arbeidet blant studentene og at de i stor grad klarte å isolere fascistene i motsetning til i studentverdenen i de fleste andre europeiske land.

Mot Dag og kampen mot fascismen

Helt fra fascismens oppkomst i Italia og Tyskland brukte Mot Dag mange ressurser på å avsløre fascismen som borgerskapets åpne terroristiske diktatur.

Samtidig hadde Mot Dag åpenbare problemer med å plassere seg sjøl i den internasjonale antifascistiske kampen og inntok en slags mellomposisjon mellom Komintern og den sosialdemokratiske linje. Det var jo nettopp forfaldet til Komintern som var en av grunnene til bruddet med NKP i 1928, og denne åpenbare kritiske holdningen til Komintern gjør seg gjeldende på hele trettitallet. Men det betød ikke at de som sosialdemokratene i de fleste land gikk imot samarbeid med kommunistpartiene, tvert imot virker det som de hadde tiltenkt seg sjøl rollen som megler mellom de to partene. De innså klart sosialdemokratenes feil og manglende mobiliserings-

evne, noe som blant annet kom til uttrykk ved at de i 1934 etter fascismens seier i Østerrike trykker en artikkel av Karl Radek som med en knusende kritikk gir de sosialdemokratiske lederne hovedskylden for fascismens seier i Østerrike.

Denne "uavhengige" posisjonen kom også til uttrykk ved at de deltok i et internasjonalt samarbeid der tilsvarende organisasjoner og partier fra 12 land dannet "Det internasjonale arbeidsfelleskap". Denne "tredje-standpunkts internasjonale" ble vel egentlig mer et

paradoks enn noen internasjonal anti-fascistisk drivkraft av betydning.

Også når det gjalt det internasjonale støttearbeidet havnet Mot Dag på et særstandpunkt. Når det således skulle samles inn penger til den anti-fascistiske kampen i Tyskland så gikk denne støtten verken til sosialdemokratene eller til kommunistpartiet, men til et lite utbryterparti som kalte seg Tysklands Kommunistparti (Opposisjon).

Mot Dags uttalte målsetting med dette "mellomstandpunktet" var at det skulle fremme enheten i arbeiderklassen i den anti-fascistiske kampen. I det store og det hele hadde den neppe noen annen funksjon enn et slag i løse lufta.

KAMPEN I NORGE

Mot Dag var på hele tretti-tallet årvåkne overfor fascistiske tendenser i borgerskapet. De plasserte følgelig følgelig Menstadslaget og andre militante arbeidskonflikter i en slik sammenheng og påpekte de økende fascistiske tendensene i politi- og militærapparatet. En artikkel i nr. 11 1933, "Politi og politikk", avslørte hvordan politiet læres opp til å slå ned demonstrasjoner og settes inn mot folkevalgte forsamlinger i den grad disse benyttes til revolusjonær agitasjon. Artikkelen konkluderer med at det er arbeiderklassens styrke som avgjør utfallet av klassekampen. Ut fra denne erkjennelsen ble det også lagt vekt på revolusjonært arbeid blant rekruttene i militæret. I oppsummering fra fascistenes seier i Østerrike ble det slått fast som et viktig moment at soldatene var lydige redskaper for fascistene og at det skyldtes manglende politisk arbeid blant disse. I en artikkel med overskriften "Det militære arbeidet på moen" heter det bl.a.: "Agitasjon på moen, kampen med de militære myndighetene er under de nåværende forhold av vesentlig betydning. Den borgerlige stats bevissthet om at hæren ikke er til å stole på, og arbeiderklassens bevissthet om at hæren ikke vil gå til angrep på den er en veldig styrkelse for arbeiderklassen under de kommende arbeidskamper."

Det påpekes videre viktigheten av spredning av sosialistisk litteratur, og spesielt de illegale antimilitære soldatavisene "Soldatavisen" og "Krigsråbet". Flere soldater ble arrestert og dømt for spredning av disse avisene, noe som bidro sterkt til å øke interessen for dem.

KAMPEN I STUDENTERSAMFUNDET

Men det var selvsagt Studentersamfundet som ble det viktigste forum for den anti-fascistiske kampen blant studentene. Mot Dag hadde makten uavbrutt i tidsrommet 1930-36. Gjennom møter fikk man spredd mye kommunistisk propaganda og dessuten holdt man stadig møter om utviklingen i de fascistiske land.

Det kan være interessant å dvele litt ved en protestresolusjon som ble vedtatt mot Riksdagsbrannen. Resolusjonen ble vedtatt med 150 mot 42 stemmer og de reaksjonæres argumentasjon for å stemme mot er ganske besnærende og ikke helt ulik dagens toner. I referatet heter det bl.a.:

"Diskusjonen om resolusjonsforslaget bragte fram en lang rekke graverende momenter til bedømmelsen av Riksdagsbrannen og den nazistiske terroren. De konservative hadde ikke et eneste ord å si til disse tingene. Deres angrep på forslaget var av ren formell natur. Uansett hva et forslag går

§ 48 er den tyske forfatnings nedsforordningsparagraf.

ut på vil man alltid fra konservativt hold få høre at saken er for lite opplært, at resolusjoner fra Studentersamfundet ingen betydning har, at de bare vil skade Samfundes renome og at det strider mot Samfundets formål å vedta resolusjoner. Og endelig det mest anvendte argument som alltid vil fremkomme når det er snakk om terror i kapitalistiske og fascistiske land: Det er russisk terror. På tross av at det fra radikalt hold alltid har vært et ønske å få russiske forhold tatt opp til en bredest mulig diskusjon, er opposisjonen alltid taus når disse ting behandles. Bare når man behandler den tyske terror, fascismen i Italia eller amerikanske rettsforhold dukker Russland opp som stadig tilbakevendende argument i diskusjonen."

Studentersamfundet mottok forøvrig et protestskriv fra "Die deutsche Studentenschaft" p.g.a. denne resolusjonen der det ble klaget over at det norske Studentersamfund blandet seg inn i indre tyske anliggender. Protesten ble avvist med et svært kontant og syrlig svarskriv.

De konservative hadde også i tretti-åra "Fei dem ut" kampanjer og den gang som nå var det mange "grumsete" elementer som kastet

seg på disse kampanjene. Mot Dag oppsummerte det slik etter at "opposisjonen" hadde blitt slått med 182 mot 127 stemmer høsten 1933:

"De konservative studenter forsøker å gi det utseende av at de er tilhengere av oppfatninger som står i strid med Nasjonal Samling og andre fascistiske strømninger. For dem er nederlaget om mulig enda større. De har stillet seg i spissen for en aksjon av fascistiske studenter samtidig som de påberoper seg å være motstandere av enhver form for fascisme. En slik politikk er ikke egnet til å vinne tilhengere. Demagogien er for åpenbar til å skjule hva man har med å gjøre."

PROVOKASJONER

Fascistene prøvde seg også med voldelige provokasjoner, klarest kom dette til uttrykk i forbindelse med gymnasiastforeningens Forum, et slags gymnasiastenes Mot Dag. Fedrelandslaget og Nasjonal Samling hadde i et hemmelig rundskriv mobilisert over 500 ung-fascister som skulle "okkupere" Forum under et møte. De stormet inngangsportene til Uranienborgveien 11 og slo inn dørene, men planene var sivert ut og vaktstyrkene fikk stanset provokatørene.

Mot Dag så også ut over studentverdenen når det gjalt bekjempelsen av fascismen og de betonte stekt nødvendigheten av en enhetlig arbeiderklasse. DNA må ta hovedansvaret for at ikke disse enhetsbestrebelsene førte fram. På dette området er det viktig å oppsummere grundigere Mot Dags politiske linjer. Ikke minst er det viktig å studere Mot Dags utvikling som organisasjon, og dens endelige oppløsning og inntreden i DNA. Det som imidlertid mer enn noe annet er åpenbart når man ser på Mot Dags utvikling, er at kommunistiske studentorganisasjoner uten tilknytning til et kommunistisk parti med dype røtter i arbeiderklassen ikke har livets rett.

MOT-DAG

Å PENT MØTE

FOREDRAG AV ERLING FALK:

Årsakene til sammenbruddet i Tyskland.

DISKUSJON

Mandag 13. mars kl. 7.30 i Venstres Hus, Møllergt. 16

Entre: 25 ore

SVARTSKJORTENE MA

I de seineste åra har fascistiske grupper stått bak en serie terrorhandlinger i Italia. Progressive er blitt myrdet. Lokalene til progressive organisasjoner er bombet. De to grusomste attentatene siste året fant sted i Brescia 28. mai, der 8 ble drept, og på et tog mellom Roma og Brenner, der en tidsinnstilt bombe eks-

ploderte 4. august – 12 drept og over 50 hardt såret.

Det siste attentatet tok organisasjonen »Ordino Nero» (Svart orden) ansvaret for. Noen dager etter massakeren ble noen medlemmer av ON arrestert. En av dem ble løslatt kort tid etter. »Bevisene var ikke sikre nok . . .»

MSI-ITALIA

Den viktigste fascistiske organisasjon i Italia er MSI – "Movimento Sociale Italiano". Lederen heter Almirante. Dette partiet har stilt opp i valg og vunnet flere mandater i parlamentet. Riktignok fins det en lov som forbyr en nyoppretting av Mussolinis gamle bevegelse. Men de parlamentariske partiene har ikke villet bruke denne loven mot MSI til tross for at ingen er i tvil om hvilken politikk og tradisjon partiet fortsetter.

Det fins også flere andre mindre fascistiske organisasjoner. Noen av dem klargjør åpent at deres formål er å drive terror. En av dem er "Ordino Nero". Opprinnelig het den "Ordino Nuovo"-Ny Orden, og ble dannet i opposisjon mot at MSI var for "moderat". I 1969 var motsigelsen løst, og ON gikk pånytt inn i MSI. ON-lederen Rauti fikk en posisjon i MSI-ledelsen. Andre opprettet ON pånytt i 1970. Den ble forbudt i 1973, men oppsto igjen raskt etter, med navnet "Ordino Nero" istedet for "Ordino Nuovo" – samme initialer, samme partimerke. Et sitat fra programmet deres: "Idealet, det endelige mål er opprettelsen av en hierarkisk organisert verden, med en endret rolle for militærvesenet og med en rask og endelig løsning av overbefolkningen og de fargete folks oppstand." Den samvittighetsløse terroren til fascistene er en trussel mot vanlige folk i Italia. Som regel tar den sikte på å ramme progressive bevegelser. Et av siktemålene er å skremme folk fra politisk virksomhet.

"STRATEGIA DELLA TENSIONE" En kan ikke få noe fullstendig bilde av den fascistiske trusselen i Italia bare ved å se på de fascistiske organisasjonene. I virkeligheten er de fascistiske organisasjonene og den fascistiske terroren mot progressive bare et utslag av det italienske borgerskapets offensiv mot de italienske massene. Klassekampen er hard og skjerpet i Italia. Lønningene er lave, boligforholdene dårlige og dyrtida akutt for massene. Både arbeidere, landarbeidere og leilendinger, og studenter er aksjonsvillige. Revolusjonære stemninger er utbredte. De fascistiske organisasjonene ut-

trykker ei linje i angrepene mot det italienske folket. Denne linja er knyttet sammen med "strategia della tensione": "Økningen av terroristiske handlinger fra de fascistiske bandene til MSI-ON er en del av en eksakt plan: Å forberede grunnen planmessig for et 'svart komplott' (statskupp) og samtidig for ytterligere fascifiseringstiltak", fastslo Nuova Unità, avisa til det italienske kommunistpartiet PCd'I(m-l) den 11. mars i år. Gjennom voldsdåder, gateslagsmål og liknende skal en "situasjon" oppstå der et fascistisk styre "naturlig" må tre inn for å forsvare den "offentlige orden".

SJEFEN FOR SIPO PLANLEGGER STATSKUPP!

Det er avslørt ei rekke statskuppplaner i Italia de siste åra. Der har gått fram av dem at fascistene i MSI har allierte i toppen av statsapparatet, som har forberedt det kuppet de fascistiske organisasjonene har prøvd å framprovosere. En rekke høyere militære, embetsmenn, dommere o. a. har vist seg å være innblandet i kuppplaner og kuppforsøk. Det siste kjente foregikk i august – da mystiske troppebevegelser gjorde at politikere og fagforeningsfolk gikk i deknings.

I oktober ble general Miceli arrestert, anklaget for å ha deltatt i statskuppplanene. Han var sjef for SDI, det italienske sikkerhetspolitiet i tidsrommet 1970 til sommeren 1974! Avsløringene av statskuppplanene har vist hvordan borgerskapets statsapparat er leda av folk som vil avskaffe det borgerlige demokratiet.

FASCISTISKE TILTAK FOR Å BEKJEMPE FASCISMEN?

Avsløringa av kuppplanene har også vist at det fins flere linjer innafor borgerskapet. Den fraksjonen som i øyeblikket har overtaket ønsker ikke noe regulært fascistisk militærkupp. For dem ville det bety at det som er nyttig i det borgerlige demokrati går tapt. De ønsker demokratiske rettigheter – for borgerskapet. Samtidig skjerper de undertrykkelsen av massene, under dekke av å hindre fascismen og fascistiske voldshandlinger. Ved siden av statskuppplanen har derfor borgerskapet i Italia en fascifiseringslinje – politiet "styrkes",

politisk aktive kontrolleres sterkere, møteretten og demonstrasjonsretten innskrenkes osv.

KRISTELIGDEMOKRATER OG REVISJONISTER

"Regjeringen og kristeligdemokraterne har fra 1969 til idag beskyttet, dekket og støttet de fascistiske gruppene," slår Nuova Unità fast (18. februar 1975). Det er påvist forbindelser mellom ledende kristeligdemokrater og kuppmakerne. Avsløringene av høyere militære og embetsmenn er holdt tilbake av dem. Kristeligdemokraterne har nektet å forby MSI. ".kampen mot MSI og kuppmakerne er forenet med kampen mot DC(kristeligdemokraterne), det viktigste partiet til borgerskapet og fødselshjelperen til fascismen", skriver NU.

PCI, det store italienske revisjonistpartiet gjør ingenting for å stoppe fascismen. Det sikler etter regjeringssposisjoner, etter "compromesso storico" – det historiske kompromisset med kristeligdemokraterne, som altså er innblanda i både statskuppplaner og fascifiseringstiltak. De går nå imot å forby de fascistiske gruppene. I parlamentet presterte de å stemme for en lov som finansierer partiene. Dermed støtta de at 4½ milliarder lire av skattepengene går til å finansiere MSI.

SJERER IGJEN

Fransk opprørspoliti.

MASSENE MOBILISERES MOT FASCISMEN

Italienske arbeidere, skoleungdom, studenter og andre reiser kampen mot fascismen. I februar tok ca 60 bedriftsråd initiativ for å få pressa gjennom forbud mot MSI og andre fascistiske organisasjoner. Ved å samle 50 000 underskrifter skal de få lagt fram forslag i parlamentet om lovforbud.

De italienske kommunistene -PCd'I(m-l) støtter initiativet. "Oppløsning av MSI tvunget fram av den anti-fascistiske massebevegelsen ville i dag være en viktig taktisk seier," skrev Nuova Unità 18. februar. Men det er utilstrekkelig å begrense bevegelsen ved å samle underskrifter. "Det er nødvendig at MSI og fascistene ikke bare blir fratatt lovlig mulighet til å eksistere, enda mer må de fratas den virkelige, faktiske muligheten til å handle, til å smi provokasjoner mot folket. I dette bildet får enheten på grunnplanet og massenes kamp mot MSI og fascismen følgelig den primære oppgaven."

Illusjoner om kristeligdemokratene og staten kan svekke kampen mot fascismen. En kan ikke lite på de parlamentariske organer eller på den borgerlige staten, ettersom faren slett ikke bare kommer fra MSI, men i høyeste grad fra toppskiktet i statsapparatet og deler av parlamentsgrupperingene. "Overfor en skjerpet fare for militært og fascistisk statskupp, lanserer partiet vårt en annen viktig anvisning for kampen: Forbered enhver kampform", slår PCd'I(m-l) fast.

Ingen fascist i DNS!

Med 340 mot 50 røyster vedtok DNS på ei ekstraordinær generalforsamling 1. mars at medlemmer eller sympatisører til nazistiske eller rasistiske organisasjoner, ikke kan verte medlemmer av Studentersamfundet. Framlegget var lagt fram av Raud Front-styret i DNS, Norges Kommunistiske Studentforbund og AUF-stud.

Eit slikt framlegg var og oppe sist haust, men det fekk då ikkje dei naudsynte to tredelane av røystene. I vår har medlemmar av Nasjonal Ungdomsfylking halde fram med provokasjonane sine, og mellom anna måtte ein bryte eit møte 8 februar av di det braut laus tumultar i salen. No sa medlemmene klart i frå at dei ikkje lengre vil finne seg i dette

Grunngjevinga for framlegget låg på to plan. For det fyste var det ein klar reaksjon på dei stadige provokasjonane og urostiftinga frå nazistane si side men det var og ei klår politisk grunngjeving. Organisasjonar som NUF spreier klårt rasistisk propaganda, og slikt er til og med forbode i den norske straffelova. DNS sine medlemmer ønska ikkje at DNS sin talarstol skal brukast i

rasismen si teneste. Samstundes vart det slege fast at NUF sine valdelege provokasjonar ikkje var noko isolert, men nett eit uttrykk for den politiske praksisen slike grupper har hatt til alle tider. Nett det å få til uro og kaos har vore ein viktig lekk i deira politiske verksemd.

Fagrørsla og andre folkelege organisasjonar har alltid hatt ei klår line i denne saka, og i debatten på generalforsamlinga fekk ein høyre korleis fleire av dei personane som har laga bråk i DNS, ikkje fekk tilgjenge i fagforeningar. Med det vedtaket som vart fatta har studentane i Oslo stilt seg på det same grunnlaget som arbeidsfolk over helle landet.

Dei liberale småborgarane i Grønt Gras hadde sjølsagt vanskeleg for å gå med på ei utestenging. Dei tala vakkert om ytringsfridom for alle, og at ein måtte stoppe nazistar med politiske argument, ikkje lover. Til dette vart det sagt at for det fyste står ytringsfridomen til nazistane direkte mot ytringsfridomen til

dei andre medlemmene i DNS, nett av di dei nyttar retten til å kome i DNS til å lage provokasjonar slik at møta må brytast. For det andre har arbeiderklassen og resten av folket for lengst slege fast at dei ikkje godtek nazistar som politiske motstandarar på lik line med andre. Slike folk må ein kjempe mot med alle middel for å hindre dei i å spreie dei rasistiske og folkefiendte ideane sine.

Vi som er kommunistar har eit klårt syn på kva fascisme er. Vi veit at dette terrorveldet er noko borgarskapet har "i bakhanda", noko dei er villjuge til å ty til når det borgarlege demokratiet ikkje lengre kan tryggje makta deira. Difor er og kommunistane hovudfienden til alle nazistiske grupper, og dei forsøker å slå seg fram ved å ri på den antikomunismen som heile borgarskapet spreier.

Den kommunistiske verdsrørsla har ei stolt fortid når det gjeld kampen mot fascismen. No når klassekampen vert skjerpa her heime, og noko av botnfallet i kapitalismen vivlast opp, må nett vi gå i spissen for å slå det ned. I denne kampen er vi villjuge til å stå saman med alle som aktivt vil kjempe mot alle formar for nazisme og fascisme.

SOVJET- et fascistisk diktatur

Vi trykker her eit utsnitt frå AKP si fråsegn om sosialimperialismen. Fråsegna er eit resultat av diskusjonar mellom medlemmer og sympatisørar, og er å finne på prent i boka »SOSIAL-IMPERIALISMEN – Sovjet i dag», Forlaget Oktober, som kjem snart.

Boka inneheld fråsegna som dette utsnittet er henta frå, og elles analysar av kontrarevolusjonen, produksjonstilhøva, sosialimperialismen, Sovjet/COMECON, Sovjet og India, militæroppbygginga, fascismen i Sovjet, Sovjet og fiskerigrensa, territorialfarvatnet, retten på Svalbard.

A. Så lenge det finnes klasser, vil den klassen som hersker opprettholde sin makt gjennom å bruke sitt eget statsapparat til å undertrykke fiendtlige klasser. Statsapparatet er alltid en eller annen form for klasse-diktatur. Så lenge borgerskapet hersker er staten et redskap for borgerskapets diktatur. Der arbeiderklassen seirer, vil den skape sitt eget statsapparat for å holde den gamle herskerklassen nede og hindre den i å gjøre kontrarevolusjon. Dette er proletarietets diktatur. Kontrarevolusjonen i Sovjet gjorde ende på proletarietets diktatur og innførte det nye borgerskapets diktatur.

B. Alle fakta viser at det nye borgerskapet har tatt statsmakta fra arbeiderklassen. I dagens Sovjet er statsmakta ingen trussel mot borgere og pamper. Den brukes til å undertrykke

arbeiderne og kollektivbøndene, og særlig de mest bevisste blant dem – kommunistene.

C. Under monopolkapitalismen kan det borgerlige diktaturet ha to hovedformer: enten borgerlig – demokratisk, som i Norge i 1974, eller åpent fascistisk.

Under borgerlig – demokratiet kombineres kapitalens diktatur med at herskerklassen tillater at det finnes visse friheter, f. eks. legal rett for kommunister til å organisere seg og drive propaganda, rett til å demonstrere, til å kritisere regjeringa osv. Dimitrov, som var KOMINTERNs formann fra 1935, definerte fascismen slik: Fascismen ved makta er "det åpne terroristiske diktaturet til finanskapitalens mest reaksjonære, mest sjåvinistiske og mest imperialistiske elementer." (Beretninga til KOMINTERNs 7. verdenskongress.)

Under fascismen er arbeiderklassen fratatt sjøl elementære borgerlig – demokratiske rettigheter som ytringsfrihet, trykke- og demonstrasjonsfrihet, møtefrihet og frihet til å organisere seg politisk.

Slik er det i Sovjet i dag. Kommunistene undertrykkes hardere enn i de fleste land i vesten, og nektes friheter som de har nesten overalt i vest. Arbeid og Hitler-Tyskland deler, men som ikke finnes i en del andre fascistiske stater.

Som Hitler-Tyskland i sin tid er dagens Sovjet et meget skarpt fascistisk diktatur, der titusener og hundretusener havner i fengsel og konsentrasjonsleire. Som i Hitler-Tyskland er fascismen i dagens Sovjet forbundet med en veldig opprustning og militarisering av hele samfunnet, med aggresjon mot andre land og propaganda om den egne statens viktige rolle i verden. Ikke alle fasciststater har så store drømmer som dem derne nektes retten til å sette seg mot den kapitalistiske utbyttinga gjennom streik – en mulighet de har i de fleste land i vest, sjøl om kapitalen der også bekjemper streiker både gjennom reaksjonære lover og voldelig undertrykkelse. Det borgerlige diktaturet i Sovjet tar følgelig ikke en borgerlig – demokratisk form. Det tar form av et åpent terroristisk voldsdiktatur over arbeiderklassen, de arbeidende massene og de nasjonale minoritetene. Åpent fordi makt-haverne ikke bryr seg om å skjule diktaturet med "friheter", terroristisk fordi opposisjon, streiker, protester blir slått ned med rein vold, med køller, gevær og tanks. Kapitalismens åpne terroristiske diktatur er en definisjon på fascisme.

D. Det fascistiske diktaturet i Sovjet er blitt sammenlignet med Hitler-Tyskland. Det finnes også virkelig mange likhetstrekk som dagens Sovjet

Asiatiske demonstranter mot den amerikanske ambassaden i Moskva. Moskv, rasende protester mot Vietnam-krigen. Slike demonstrasjoner er ofte blitt brutalt slått ned av politiet.

Hitler-Tyskland hadde og de Sovjet i dag har om å gjøre seg til herre over mange andre land og skape et stort imperium. Som i Hitler-Tyskland driver maktthaverne i dagens Sovjet hets og forfølgelse mot andre nasjonaliteter. Som i Hitler-Tyskland i sin tid forsøker dagens Sovjet å sikre fascismens kontroll ved å gjennomorganisere hele samfunnet og få massene inn i sterke og godt organiserte fascistiske masseorganisasjoner. Som i Hitler-Tyskland i sin tid er Sovjet i dag et land der en revolusjonær arbeiderbevegelse har sterke tradisjoner. I motsetning til andre fascister skjuler derfor herskerne sin politikk ved å appellere til massenes beste følelser ved å kalle sin politikk "sosialisme". Som Hitler i sin tid kaller Bresjnev seg "sosialist" og forkler den fascistiske politikken med sosialpolitiske reformer for å føre massene bak lyset. Som Hitler-Tyskland var, er dagens Sovjet en sterk, aggressiv fasciststat i et relativt høyt utviklet kapitalistisk land. Det er derfor grunnlag for å sammenlikne dagens Sovjet med Hitler-Tyskland. Men dette betyr sjølsagt ikke at de to er "helt like", og at dagens sovjetiske fascisme ikke har viktige nye trekk.

E. Det nye borgerskapet har erobret herredømmet i alle masseorganisasjoner fra folket og gjort dem til lojale støttespillere for statsmonopolkapitalismen. I likhet med forholda i Mussolinis fascistiske Italia, er den sovjetiske fagbevegelsen i dag omdannet til en korporativ organisasjon. Den er et maktorgan for det nye borgerskapet mot arbeiderklassen. Dens hovedformål er å få arbeiderne til å

godta utbyttinga i det nye kapitalistiske systemet og virke som et pådriver og overvåkningsorgan overfor arbeiderne. Det finnes rikelig med eksempler fra sovjetisk presse på at fagforeningsledelsen til og med har støttet ulovlige oppsigelser, brudd på lønnsavtaler og forskjellige typer brudd mot arbeidslovene. Den harde kontrollen partiet og fagforeninger har over arbeiderne brukes som argument for at det er lønnsomt for vestlige monopolister å investere i Sovjet. De statskontrollerte fagforeningene i Øst-Europa er et enda bedre vern mot streiker og lønnskamp enn de opportunistiske fagforeningspampene i vest!

F. Sovjet-unionen er en flernasjonal stat, der den russiske nasjonaliteten og andre nasjonaliteter utgjør hver sin halvdel av befolkningen.

Tsarenes politikk før revolusjonen i 1917 var å undertrykke de ikke-russiske nasjonene og behandle ikke-russere som annenrangs borgere. Samtidig som deres nasjonale bevegelser og motstanden i de arbeidende massene ble slått ned med makt og druknet i bl. a., arbeidet tsarveldet for å tvinge ikke-russere til å ta russisk språk og kultur og dermed tvangsinnlemme dem i den russiske hersker-nasjonen. Blant massene av russere forsøkte tsarveldet å spre reaksjonær storrussisk sjåvinisme og hat mot de andre nasjonene. Denne politikken gjorde at bolsjevikene kalte Tsar-Russland "Nasjonenes fengsel".

Oktober-revolusjonen var ikke bare arbeidernes og bøndernes revolusjon. Den var også de undertrykte nasjonenes revolusjon mot det storrussiske

tsarveldet. Bolsjevikene støttet denne revolusjonen fra første øyeblikk. Det var Lenin og Stalin som uttrykkelig slo fast at alle nasjoner måtte ha sjølbestemmelsesrett, opp til og inklusive retten til statlig adskillelse. Etter Oktoberrevolusjonen oppsto det sosialistiske Sovjetsamveldet på grunnlag av bolsjevikenes program om et frivillig forbund av nasjoner, i motsetning til Tsartidas system med storrussisk herskernasjon og ikke-russiske slave-nasjoner. Under Lenin og Stalin utviklet de ikke-russiske nasjonene seg med store sprang økonomisk og kulturelt, og nasjonaliteter i fattige og tilbakestående områder fikk hjelp til å utvikle seg. Det var denne kommunistiske nasjonalitetspolitikk som førte til at nasjonene i Sovjet under sosialismen ikke kom i motsetning til hverandre, men ble ført nærmere sammen.

En viktig side ved det nye fascistiske statssystemet i Sovjet, er at det har gjenopptatt tsarveldets gamle politikk med å undertrykke ikke-russiske nasjoner. Dagens ledere avslører sin hensikt blandt annet gjennom den måten de framstiller tsarenes nasjonalitetspolitikk på. På Lenins og Stalins tid ble den tsaristiske fortida kritisert skarpt i historiebøker og leksika. I ny-utgivelsen i dag er denne kritikken dempet ned og sensurert bort. I stedet hyller artikler tsaristiske politikere og "oppdagelsesreisende" som i virkeligheten var kolonialister og slaktere.

Som på tsarenes tid er sosialimperialistenes politikk overfor ikke-russere i Sovjet å tvinge dem til å bli russere. Små nasjoner utraderes som folk. Sjølv store nasjoner som Ukrainere hindres i å bruke sitt eget språk og sin egen kultur. Teorier som strider mot marxismen-leninismen om at den russiske kulturen er en "felles sovjetkultur" og at det holder på å utvikle seg en "felles sovjetnasjonalitet" blir spredd for å begrunne undertrykkelsen av ikke-russere.

Dette har ført til en protestbevegelse bl. a. i de baltiske stater, Ukraina og Kaukasus. Bevegelser som vil forsvare ikke-russernes nasjonale rettigheter blir forfulgt, og demonstrasjoner mot nasjonal undertrykking blir undertrykt med vold.

Virkelige kommunister anerkjenner alle nasjoners sjølråderett i Sovjet-unionen. De ikke-russiske nasjonenes kamp mot storrussisk undertrykkelsespolitikk er rettferdig og fortjener virkelige kommunisters støtte. Når de "kommunister" som sitter med makta i partiet og regjeringa i Sovjet ikke støtter nasjonenes sjølråderett, men undertrykker den ikke-russiske halvdel av Sovjets befolkning, så er det nettopp fordi kommunismen deres bare er et falskt skinn. Det avslører at de er falske sosialister, forædere mot Lenins og Stalins nasjonalitetspolitikk, og ekte fascister og stor-russiske sjåvinister.

Hva må gjøres har intervjuet Anne Marit Brant og Anna Heen, for-
kvinne i henholdsvis Landslaget
for Norske Lærerstudenter og
Fellesrådet for sosialskolestudent-
er om bl.a. aksjonsuka mot statens
utdanningspolitikk.

De uttaler seg som medlemmer
av NKS, ikke på vegne av LNL og FR.

Hva må gjøres: Hvordan vil dere opp-
summere aksjonene mot stortingsmeld-
ing 17?

Anna: Aksjonen den 12. mars betydde
en enorm styrking av enheten mellom
de utdanningssøkende. Se bare på hvor
mange organisasjoner og skoler som
støttet opp om aksjonen: LNL, FR,
NSU, NGS og YLI, praktikantenes orga-
nisasjon, DHL (distriktshøgskolens
interesseorganisasjon), sjukepleier-
elevene, vernepleierelevene, fysiotera-
piskolen, de husleiestreikende rundt
i hele landet. Disse organisasjonene
omfatter storparten av høyere ut-
danning her i landet.

Politisk sett har det også vært ei
utvikling siden ifjor. De aller fleste
skolene har avvist stortingsmeldinga
i sin helhet. Slike ting som student-
enes økonomi, hvorfor staten fører
en slik utdanningspolitikk, sammen-

grad oppnådd. Avisene har vært
fulle av stoff om høger utdanning
etter aksjonsuka.

Anna: Det er en svært bra ting, men
samtidig er det en utfordring. KUD
har fått dominere med løgner og
splitt - og - hersk taktikk i masse-
mediene. Ingrid Eide fra KUD og
DNA sier f.eks. til Dagbladet at
"Studentene har dessverre misfor-
stått meldinga totalt. ... Det overlates
til den enkelte region å avgjøre
styrets sammensetning og antall re-
presentanter". Hun veit godt at dette
er stikk i strid med Ny lov om lærer-
utdanning.

STATEN DESPERAT

DNA har satt igang apparatet sitt
for å få støtte for utdanningspoli-
tikken sin i fagbevegelsen. KUD setter
de utdanningssøkende opp mot hver-
andre bl.a. ved å sende brev til de
teknisk studerendes interesseorga-
nisasjon som ikke har vært med i
aksjonsuka, der de skriver om de
"sjøltilfredse studentene"

De prøver å opprette regionale
styrer i det skjulte osv. Alt dette
er bevis på statens svakhet og vår
styrke. - Det er en god ting å bli
angrepet av fienden, det betyr at
han føler seg truet.

Anne Marit: Dersom jeg hadde noen
illusjoner om staten så har jeg i
allefall mistet de siste rester av
dem i løpet av denne aksjonen. Vi
har møtt null forståelse for våre
krav i KUD. Monopolkapitalens og
ikke de utdanningssøkendes og
folkets interesser er ledetråd for
statens og DNAs politikk.

**SJANSE FOR AT STORTINGET AV-
VISER STORTINGSMELDING 17**

HMG: Hva har studentene oppnådd
med aksjonene?

Anne Marit: Jeg er temmelig sikker
på at vi hadde hatt Pedagogiske høy-
skoler forlenget, og regionale styrer
dersom vi ikke hadde reist motstand-
en, og f.eks. presset KUD til å trekke
tilbake reglementsforslaget for PH-
styrene.

En annen viktig delseier her i Oslo:
Oslo offentlige lærerskole som ifølge
østlandsmeldinga skulle flyttes, og
som det reiste seg en kraftig motstand
mot, skal nå spares, ifølge Ingrid
Eide.

Anna: Vi har alt lenge greid å ut-
sette opprettelsen av 2-årig sosial-
linje på Bodø DH, blant annet ved at
sosisonomene boykottet stillingene.
Kampen mot nedlegging av Bygdøy

forkvinnene i LNL og FR oppsummerer:

hengen med oljeaktiviteten osv. er
blitt diskutert på skolene. Dette er
et stort framsteg fra ifjor.

HMG: Hvordan har studentene nådd
ut til opinjonen?

Anne Marit: På landsmøtet i LNL
ble vi enige om at målet med aksjonen
bl.a. måtte være å nå ut til opini-
onen bedre enn før. Det har vi i høy

ENHETEN ER S

sosialskole ifjor førte også til en
foreløpig seier.

Anne Marit: Jeg mener bestemt vi
har en sjanse til å slå tilbake stor-
tingsmeldinga. Mellompartiene på
Stortinget er imot mye av innholdet
i meldinga. Det samme gjelder SV
- de må vi få til å binde seg til av-
visning. Høyre vakler også. Dette
er noe av grunnen til at DNA prøver
å få støtte i fagbevegelsen. Vi i
LNL-styret mener nå at det er
svært viktig å prioritere informa-
sjon til fagbevegelsen, viktigere
enn å arbeide blant lærere og andre
grupper.

En ting har vi lært gjennom det
siste året, og det er at kamp nytter!

**FRAMSTØT MOT STUDENTENES
ØKONOMI EN DEL AV STATENS
TAKTIKK.**

HMG: Hvorfor hadde dere studie-
finans i aksjonsgrunnlaget?

Anne Marit: Statistikken viser at
studentenes "realinntekt" har sunket
de siste åra. Rentehevinga og spare-
politikk ovefor Samskipnaden har be-
tydd en ytterligere forverring av
studentenes økonomi. Dette må vi

Forkvinne i fellesrådet
for sosialskolestudenter

Anna Heen til venstre. Til høyre
forkvinne i LNL: Anne-Marit Baut.

TYRKA

se i sammenheng med at staten i
st.meld. 17 foretrekker deltids-
studenter framfor heltidsstudenter.
Hvem rammer sparepolitikken?
Jo, først og fremst de økonomisk
svakest stilte, altså folk fra arbeider-
klassen. Dernest kvinner. Retten til
utdanning for alle undergraves ytter-
ligere og rekrutteringa til høyere
utdanning blir enda skjevare.

PENGENE FINNS

Anna: Det finns penger å ta av.
Staten sjøl investerer enorme sum-
mer i olje. Investeringsandelen av
vårt nasjonalprodukt har økt med
9% gjennom de siste 5 åra. Olja er
høyprofittabel, i motsetning til ut-
danninga, sosialsektoren osv.

UTBYGG DER DET VIRKELIG ER BEHOV!

HMG: Det er blitt hevda at vi mot-
setter oss utbygging av høyere ut-
danning og at vi dermed er usoli-
dariske med de som står i kø for
å komme inn?

Anna: Vi er absolutt for utbygging
av sosionomutdanning, spesielt i
Nordnorge. Det er stor mangel på
utdannede sosionomer i Norge. Men

det er ikke sosionomutdanning
staten vil utbygge, men en annen og
kortere type utdanning, langt mindre
yrkesretta enn den vi har i dag.
Dette vil gi billigere, mer fleksibel
arbeidskraft for staten.
Det er den virkelig yrkesrettede
utdanninga folk søker, ikke en slik
forlenget almenutdanning som stor-
tingsmeldinga legger opp til, og
som ifølge den kan kvalifisere til
alt mulig fra direktør til fagarbeider
og maskinskriver. Dessuten kvali-
fiserer den utvilsomt til videreut-
danning.
Bygg heller ut den utdanninga det
virkelig er behov for i samfunnet
og som faktisk kvalifiserer til et
yrke!

STUDENTENE TRENGER EN KAMPORGANISASJON

HMG: Hva slags organisasjon bør
LNL og FR være?

Anna: Det er klart at statens ut-
danningspolitikk ikke kan slåes til-
bake en gang for alle. Den vil til
enhver tid prøve å tvinge utdanninga
inn i et spor som tjener monopol-
kapitalen. Derfor vil nye framstøt
stadig komme.

Alle erfaringer har vist at bare
massemobilisering og kamp mot
slike framstøt kan føre fram. Hva
oppnådde LNL og f.eks. Lektorlaget
med milelange og grundige skriv
mot PH? Ingen verdens ting. Hva
har NSU oppnådd med sine "utred-
ninger"? Ingenting.
Det studentene trenger er en inte-
resseorganisasjon for å reise kampen,
altså kamporganisasjoner. Det mener
vi FR og LNL bør være.

Anne Marit: I en kamporganisa-
sjon må det være et utstrakt demo-
krati. Erfaringer fra aksjonsuka

viser at de stedene der det virke-
lig var store og harde diskusjoner,
har de oppnådd best resultater.
Landsmøtet i LNL stilte seg den
oppgava å styrke de lokale styrene.
Det må til for å kunne aktivisere
enda flere, oppsummere diskusjon-
ene og ta tiltak ut fra dem. Dess-
uten for å styrke arbeidet med
lokale saker, som er blitt forsømt
en del.

Det er en misforståelse å tro at
svake styrer styrker demokratiet.
Tvert imot, det er udemokratisk
å sette igang diskusjoner som renner
ut i sand og aldri blir videreført.

Anna: Vi i FR har vedtatt å opppriori-
tere lokale saker. Sentralstyrer må
i større grad hjelpe lokallaga med
dette. Skal vi greie dette, må sen-
tralstyret være sterkt og arbeids-
dyktig.

Anne Marit: Det er viktig å bekjempe
ideer som at organisasjonen ikke
kan ta stilling til ting som ikke hele
organisasjonen har diskutert og
tatt stilling til, og at styret ikke kan
prioritere mellom viktige og mindre
viktige saker. Slike ideer vil i prak-
sis bety at vi ikke kan ta stilling
til noe som helst før kanskje etter
et år eller to, og det vil hindre oss
i å ta nødvendige tiltak når det
trengs. I bunn og grunn er en slik
organisasjon også meget udemo-
kratisk.

1. MAI

Anna: Vi oppfordrer alle til å bruke
1. mai til å manifestere og utbygge
den store enheten mellom de ut-
danningssøkende mot DNAs utdann-
ings politikk. Og også til å styrke
enheten med andre grupper i folket
som undertrykkes av den folke-
fiendtlige og oljemonopolvennlige
politikken som staten og DNA fører.

boligdyrtida,

Studentdemonstrasjon i London.

ENGLAND

28. februar i år gikk britiske studenter til aksjon. De arrangerte tre nasjonale demonstrasjoner, i Wales, England og Skotland. I Wales og Skotland sluttet henholdsvis 5 000 og 8 000 studenter seg til demonstrasjonen, og i London var ca. 20 000 mobilisert. Aksjonen markerte et foreløpig høydepunkt i en langvarig kampanje for økte statlige stipend og mot nedskjæringer i bevilgningene. — «Cuts and Grants Campaign».

For å få nærmere rede på bakgrunnen for disse kraftige aksjonene, hadde Hva må gjøres en samtale med den internasjonale sekretæren i «National Union of Students» (NUS), det britiske motstykket til NSU.

STIPEND TIL ALLE - ØKTE STIPEND

Hovedformen for statlig studiefinansiering er i Storbritania statlig stipend. I 1962 ble det innført en generell stipendordning for studenter ved universiteter og høyskoler. Til tross for offisielle løfter har det aldri vært tilfelle at alle studenter har hatt krav på stipend. Ordningen rommer store muligheter for "ut-siling" og de forskjellige utdanningsmyndighetene har full anledning til å redusere stipendiene eller holde dem helt tilbake. Stipendiene er på den ene sida behovsprøvet ut fra foreldres inntekt, og kriteriene for høy foreldre-inntekt har på ingen måte holdt tritt med inflasjonstakten. Stipendtildelinga brukes også for å kontrollere at studietida overholdes. På den andre sida bidrar stipendordninga til økt kontroll med hva folk studerer. En rekke linjer og fagkombinasjoner kvalifiserer ikke til stipend. I tillegg er det bortimot umulig for gifte kvinner å få økonomisk støtte til utdanning. I 1967 ble enda

en skjevhet innført: all stipendutdeling til utenlandske studenter falt bort. Dette kommer i tillegg til at utenlandske studenter må betale opp til tre ganger så høy semesteravgift som de britiske. Ved en skole betaler britiske studenter £ 85, - mens utenlandske studenter må ut med £ 250, - i året!

Kravet om økning i stipendsatsene gjenspeiler den kraftige prisstigningen på alle varer. Over lengre tid har studentenes levestandard blitt drastisk redusert og mindre justeringer i stipendiene har ikke kunnet kompensere for dette. For 1975 utgjør maksimalsatsen £ 605, -. Studentene krever en økning til £ 845, -. "Vi krever en stipendsats som vil holde oss foran inflasjonen, istedet for alltid å måtte henge etter."

ØKTE BEVILGNINGER - NEI TIL ØKT RASJONALISERING AV HØYERE UTDANNING

I Stor-Britania som i Norge lider universiteter og høyskoler under en katastrofal mangel på bevilgninger. Flere mindre college er blitt nedlagt, og undervisningsinstitusjonene sentraliseres. Undervisningstilbudet reduseres og blir dårligere, mange lærere blir oppsagt. I Birmingham m okkuperte studentene i slutten av februar kontorene til den lokale seksjonen av NUS, i protest mot at seksjonsstyret hadde gått inn for oppsigelser av lærere ved universitetet.

Som en følge av regjeringas bevilgningspolitikk blir stadig hardere økonomiske byrder pålagt studentene: Semesteravgiften stiger, stadig større deler av undervisningstil-

budet må finansieres av studentene selv. Sammen med de lave stipendsatsene, og vanskelighetene med å få stipend overhodet, gjør dette at en stadig synkende del av studentene rekrutteres fra arbeiderklassen. Det er i første rekke lærerutdanningen som rammes av de lave bevilgningene. Planene er å nedlegge mesteparten av den sjølsten-dige lærerutdanningen, og integrere denne i tekniske høyskoler. Slike planer er jo heller ikke vi helt ukjent med!

HUSLEIESTREIK VED 25 COLLEGE OG UNIVERSITETER!

I 1970 stanset den sittende regjering alle tilskudd til bygging av studenthybler. Siden da har hvert enkelt universitet vært henvist til å ta opp byggelån på det private lånemarked, og husleiene beregnes ut fra at disse lånene (som ofte har svært høye renter) skal tilbakebetales. Studentenes egen økonomiske situasjon brukes overhodet ikke som beregningss grunnlag. Den enorme bolig mangelen gjør at de fleste studentene er tvunget til å bo på studenthybler, hvor prisene skyter i været ukontrollert. Nå har studentene tatt opp kampen mot denne utviklinga: Ved 25 universiteter og college er det nå igang husleiestreiker. Parolen er "No Pay", dvs. hele leia holdes tilbake.

Krisa i den internasjonale kapitalismen gir seg hardere utslag i England enn i Norge, men det er også lett å se klare likhetstrekk: Der som her prøver regjeringa å velte byrdene over på arbeidsfolk, studenter og andre grupper i folket. Og der som her er kampviljen voksende!

felles problem

Sist i januar gikk alle tre studentbyene i Oslo til aksjon mot økte husleier. På alle allmøter ble det vedtatt å betale gammel leie. Fra og med mars var også studentbyene i Tromsø og Bergen ute i tilsvarende kamp. Ingen av aksjonene er avgjort når dette skrives. Regjeringa har hatt vansker med å ta skikkelig til motmæle mot dem. Representanter for Kirke- og Undervisningsdepartementet har offentlig uttalt at studentenes økonomi er blitt dårligere de siste åra, og at Samskipnadens økonomi må tas opp til bred drøfting. Noen seier for de streikende er ikke dette, men det viser at aksjonene har tyngde. Aksjonene har på nytt trukket skillelinjen mellom de politiske gruppene som ønsker å ta interessekampen alvorlig og de som ønsker å underminere enhver bevegelse blant studentene. De har også vist at det bare er en organisasjon, NKS, som evner å gi aksjonene solid støtte og veiledning.

Artikkelen som følger er basert på erfaringer fra Oslo. Som det første må da slås fast at

FORBEREDELSENE ER VIKTIGE

På en av studentbyene var det foretatt en undersøkelse over hvem som ville gå til aksjon om husleieøkninger kom. På de to andre byene var det knapt gjort noen forberedelser i det hele tatt. Ingen komite som kunne organisere en streik var alvorlig forberedt. Sjølv aksjonsformen var ikke diskutert. Skulle vi betale gammel leie, ingen leie, utsette innbetalinga eller bare sende et protestskriv? Sjølv kravene var heller ikke diskutert på forhånd. Alt dette måtte vi få en rask løsning på da aksjonene allerede var et faktum. I Oslo tok det over en måned før organiseringa var kommet opp på et skikkelig nivå.

ORGANISERINGA MÅ VÆRE TETT OG STERK

Alt for mange studentaksjoner har lignet løva som føyk opp, bare for å dette ned igjen som en skinnfell. En

husleiestreik må bli langvarig. Hvis det er nødvendig må vi forberede oss på å holde det gående ett år. Samtidig er aksjonen ikke noen leikeplass for noen få aktive. Muligheten for seier er avhengig av brei oppslutning. Skal vi oppnå dette, stor oppslutning og en aksjon som kan stå lenge, kreves det god kontakt mellom ledelsen av streiken og de vanlige leieboerne.

En vanlig streikende føler seg lett aleine. Trusler om utkasting og politiske angrep på streiken, kan lett rive enkeltpersoner bort fra streiken og sakte men sikkert underminere grunnlaget for å drive kamp i det hele tatt. Derfor må nettet av aktivister være sterkt nok til kontinuerlig å spre opplysninger om hvordan aksjonen står. Hvor mange som streiker, hvilke grupper som støtter, hvilke initiativer streikekomiteen har tatt og hvordan motstanderne har reagert. Aksjonsformer som splitter ledelsen og de streikende er bannlyst. Brytes først fronten en gang, viser alle erfaringer at det er umulig å samle den igjen med det første. Kontakten mellom ledelsen og leieboerne opprettholdes ikke ved å spre ukentlige opplysninger gjennom postkassene. Kampen krever direkte kontakt. Det må være aktivister nok til å spre propagandaen til hver enkelt leilighet. For at disse aktivistene skal fungere, må de samles til politiske diskusjoner. En masseaksjon som en husleiestreik er, kan ikke basere seg på en liten gruppe drevne studentpolitikere. De fleste aktivistene vil være uerfarne og trenger tid og hjelp for å fungere.

Et problem har oppstått ved alle

NORGE

studentbyene i Oslo; etter at det var stablet en brukbar streikekomite på beina, dabbet aktiviteten av når det gjalt å trekke nye til komiteen. En slik stagnasjon er farlig på to måter. Streikekomiteen, og dermed streiken makter ikke å vokse i styrke, og de som allerede er aktive mister lett motet når ingen andre vil være med å ta et tak. Som regel er ikke saken at folk ikke vil støtte streiken, men de føler seg usikre på hvilken oppgave de er i stand til å utføre. Problemet med ny rekruttering er viktig, og krever gode diskusjoner for å bli løst.

KOMMUNISTENE MÅ STÅ FRAM

I denne korte artikkelen vil mange sider ved streiken og organiseringa av den bli utelatt. Jeg har forsøkt å nevne det viktigste og vil avslutte med kommunistenes sjølstendige rolle.

Den er viktig fordi den støtten aksjonen får fra for eksempel SV er helt avhengig av kommunistenes politikk, og fordi vi har lett for å glemme at vi er kommunister når vi driver interessekamp.

I Oslo støtta SV streiken først etter vedvarende press fra NKS og streikekomiteene. Enda finnes det enkelte SVere, blant annet i Samskipnadens hovedstyre, som aktivt motarbeider streiken. Aktiv støtte for aksjonen har verken SV eller andre smågrupper drevet.

Slike nakne realiteter må vi ikke la hvile. Vi må arbeide med studiesirkler, selge egen propaganda og på ingen måte fornekte at vi er kommunister. Massenes forakt for opportunistene i denne saka må vi utvikle til å bli en avvisning av hele grunnlaget for deres politikk.

DANMARK

Fra 1. november har det vært husleiestreik ved en rekke studentbyer i Danmark. Stadig nye byer har sluttet seg til, og 1. januar var det 11 000 studenter ved 35 studentbyer som betalte inn husleia på sperret konto.

Krava som de husleiestreikende stiller er krav om økt statsstøtte til bygging av studentbyer, statlig driftsstøtte og krav om at "utligningsordningen" må fjernes. Utligningsordningen er satt i verk av

departementet og innebærer at de studentbyene som har forholdsvis lav husleie må sette opp husleia for å finansiere de nye studentbyene der husleiene, bl. a. som et resultat av det høye rentenivået i Danmark, har kommet opp i over 600 kroner.

Ulike former for opptrapping av aksjonene diskuteres blant de streikende, f. eks. at man unnlater å betale inn husleia på sperret konto og kun betaler hva leieboerne sjøl kommer fram til er ei rimelig leie.

TELEMONTØRENE

Telefonsentralmontørene har på et medlemsmøte vedtatt en enstemmig støtteresolusjon til de som streiker på studentbyene. Samtidig ble det bevilget 1 000 kroner.

I uttalelsen nevner montørene spesielt faren for en ytterligere skjev rekruttering til Universitetene. De uttaler solidaritet med sine arbeidskamerater i Samskipnaden som har måttet tåle harde rasjonaliseringer og oppfordrer departementet til å ta forhandlingskontakt med de streikende. Til slutt slår de fast at deres egen konflikt viste det bare var frie forhandlinger som kunne løse en konflikt.

TONY ROSENDAHL TIL HMG:

I Sverige har det i lengre tid gått en debatt om fengselsvesenet og fangenes plass i samfunnet. Ein av dei framste i debatten har vore TONY ROSENDAHL, sjølv innsett i fleire år. Da han i samband med førre riksdagsvalet i Sverige oppmoda folk å røyste SKP (Sveriges Kommunistiske Parti), og å bryte med dei borgarlege løftepolitikarane, vart han straks sett i isoleringscelle og fråteken sine demokratiske rettar t.d. til bøker og omgang med andre innsette.

Den 15. mars i år innleia Tony Rosendahl på eit møte i Det Norske Studenter-samfund i Oslo. HVA MÅ GJØRES intervjuar han om situasjonen til dei innsette i svenske fengslar. Vi veit at situasjonen der er mykje lik den han er i Norge i dag.

HMG: - I Sverige har dei innsette danna ei fagforeining, Förenade Fångars Centralorganisation (FFCO)?

TR: - FFCO har stendig vore utsett for ville åtak frå styresmak-tene si side. Dei skuldar oss for å ville politisere for mykje, politisere fangeomsorgen, politisere fangane si stilling i samfunnet som eit heile. Til dei seier vi at fangeomsorg og fangane si stilling må sjåast i ei politisk samanheng. Om fengselslei-inga seier at her på fengselet vårt har vi eit framifrå samarbeid med dei innsette sine talsmenn, då har ein ikkje lukkast. Då har fangane gått inn på øvrigheita sine premisser, og vorte klassesamarbeidarar og ikkje klassekjemparar. Vi ser på FFCO som ein heilt ordinær fagforeining, som rett nok arbeider under noko særskilde tilhøve, men som har same mål som fagforeiningar på andre arbeidsplassar. Fåren er at dei innsette sine tillitsmenn heng seg opp i det leiinga vil, så som å diskutere trivnadsspørsmål åleine - kor lang kafferast skal ein ha, kva farge skal blomstergardinane ha, kva slag TV-program dei innsette skal få sjå osv.

HMG: - Du seier at FFCO skal vere ei fagforeining - har FFCO oppnådd noko i høve til andre fagforeiningar og lokale klubbar?

SOLIDARITET MED STREIKANDE

TR: - Det finst nokre intellektuelle som hevdar at når det gjeld inn-sette så er arbeidarane stort sett konservative og vil ikkje ha noko med dei å gjere. Det er ikkje sant! Dei innsette sin organisasjon har i streikesituasjonar, t.d. gruvear-beidarane i Malmberget, hamnar-beidarane, reingjeringspersonale, utforma solidaritetstryningar og skil-pa innsamlingsaksjonar der dei inn-sette har gjeve ei dagslønn til streikekassane. Dette blir ikkje nett store summar, men syner at fangane

Tony Rosendahl.

solidariserer seg med andre. Og det har gjeve seg klare utslag og andre vegen - dei innsette har teke imot solidaritetshilsingar frå dei same i situasjonar då FFCO og fangane har gått til aksjon. På denne måten har vi utvikla, eller er i ferd med å utvikla ein kampeinskap mellom arbeidarar og innsette.

blem for kontinuiteten i organisasjonen. Vi som er ute kan ikkje på nokon måte representere eller tale på vegne av dei innsette. Dei må sjølve byggje sin organisasjon. Idag sit det berre innsette i leiinga for FFCO - slik må det og vere. Vi som tidlegare var innsette har rett nok forma støtteorganisasjonar og ut-

Svenske fanger

HMG: - Kva er hovudoppgåvene til FFCO i dag? Og kva metoder nyttar FFCO?

AUKANDE MEDVIT OG STØRRE ORGANISASJON

TR: - Den viktigaste oppgåva i dag er å skape ein aukande medvit frå fangane si side om deira eiga situasjon. Videre satsar vi på å skape og utvikle organisasjonen. Det hadde vore heilt galt å kaste seg ut i store aksjonar uten at alle er konsoliderte på at det er vegen å gå. Og det er ikkje alle i dag. Framleis er det mange som stiller seg likegyldig til fagleg kamp. La meg fortelle litt om organiseringa og historia bak den: I slutten av 60-talet var det berre ei handfull menneske som skjona kor naudsynt ein kamporganisasjon for fangar var. Desse få vart sett på isoleringsceller fort vekk. Det skapte på noko sett ei slags myte kring desse få personane - dei virka toneangjevande for debatten og spørsmålet om mål og innhald, men det er klart at desse få personane ikkje kunne forme ei slagkraftig organisasjon - målet var og er å byggje organisasjonen til å omfatte fleirtalet. Det tar tid. Ein ting til: dei som er innsette, går ofte inn og ut av fengslane, men etter at debatten kom igang, etter at fleire vart medvitne, vil dei ikkje få slike atterfall og blir verande utafor. Dette skaper sjølsagt pro-

taler oss gjerne om dei innsette ber oss om det. Det er ei kjempeoppgåve for dei innsette å stendig fostre nye leiarar.

ISOLERING FOR AKTIVE

HMG: - Kan du nemne noko eksempel på korleis fengselsleiinga freistar knuse aktiviteten?

TR: - Ja, nyleg var det ein retts-sak mot ein innsett som sit i FFCO si leiing. Han vart plassert i isoleringscelle, rapporten som vart utforma ga som grunn at han hadde agitert blant fangane og at han hadde truga med sabotasje og mord-brann. Desse siste punkta var så alvorlege at dei fell under ålmen tiltale. Dette hadde sjølv sagt rapport-skrivaren ikkje tenkt seg - han hadde berre skrive det slik for å syne kva for ein rått person ein hadde med å gjere. Den opne retten måtte frikjenne den innsette på alle punkt. Det einaste han bevisleg hadde gjort var å slå opp ein plakat som sa "stød fångarnas kamp" - ein plakat som er trykt og som vert solgd mellom anna i Oktoberbokhandlene. Rettssaka synte til fulle at rapporten var heilt usann.

Eksemplet syner at fengselsleiinga ikkje skyr nokre middel i å isolere og knuse politisk aktivitet i fengselet. Denne gongen gjekk dei over streken, men det er ein heilt vanleg

framgangsmåte å berre putte aktive innsette inn på isoleringscelle uten å ha dekning for dei tiltalepunktta dei nyttar.

HMG: - Korleis er tilhøve mellom dei aktive i FFCO og andre innsette?

TR: - Det ein ålment kan seie er at det er ikkje nokon motstand til FFCO. Men det er i FFCO som det er i vanlege fagforeningar, mange som er passive og likegyldige til arbeidet. På eit fengsel som Kumla, som er eit av dei største, kan det til tider vere 60-70 som er aktive av 400 innsette. Det ein arbeider med er sjølvstekt å aktivisere alle, men det tar tid.

IKEA OG DOMUS AVGJER

HMG: - Korleis er arbeidstilhøva innafor fengslene?

TR: - Kvart større fengsel er som eit stort industriforetak. Dei innsette arbeider vanleg arbeidsdag. Hovudsakleg arbeider ein med bestillingar frå private foretak som IKEA og Domus. Hovudmålet for fengselsleiinga vert derfor å holde produksjonen igang, å overholde dei oppsette fristene for levering. Dei gjer blanke i om dei innsette kjem inn att etter nokre veker ute - det er produksjonen som er det viktige. Industrien er organisert etter samlebandprinsippet, og dei innsette

dere, og ikkje dei som verkeleg treng det.

Det er kjent at det i dag er ferre folk i fengsel enn for nokre år tilbake - og det har ført til at ferre folk enn før får høve til å studere. Det som er overordna alt anna er dei årvisse produksjonsavtalane med IKEA, Domus osv! Fengselsleiinga sitt problem er altså ikkje å "sosialisere" eller tilpasse dei innsette, men å overhalde produksjonen.

Og når dei innsette kjem attende etter nokre veker ute, så er det ikkje systemet det er noko gale med, men dei einskilde. At dei ikkje vil, at dei ikkje giddast freiste osv.

MEDISINAR NYTTAST TIL PASSIVISERING

Nokre har skrike opp om at det er så mykje narkotikamisbruk i svenske fengsel. Dette er løgn. Det er ingen som kan betale fleire hundre kroner kvar dag for å få stoffar. Det er den legale ladninga, bruken av bedøvande midler som vert skrivne ut fort vekk som er det største problem. Dei tek sikte på å sløve og passivisere dei innsette. Det er det som er problemet. Men leiinga vil ikkje akseptere dette som eit problem - nei dei ser snarare på dette som noko positivt.

Eg kan nevne eit døme på dette. På den avdelinga eg satt, greidde vi å få alle til å ikkje ta medisinar, ikkje sovemedisinar, ikkje nerveroande middel. Dette skulle ein tru var positivt, men nei da. Leiinga fekk kalde føtter, dei trudde vi var i ferd med å starte noko slags opprør og oppløyste heile avdelinga og plasserte dei innsette kring om på andre avdelingar og andre fengsel! Slik ser altså leiinga på bruken av medisinar.

SAMS ARBEIDSSSTREIK

HMG: - Korleis ser du på framtida til FFCO og dei innsette sin kamp?

TR: - Målet til FFCO er å organisere alle innsette og gjerne FFCO til ein fagleg-politisk kamporganisasjon. Først da kan ein sette igong ein solidarisk arbeidsstreik som kan omfemne alle. Eg trur den individuelle aksjonen sin form, så som svelttestreik o.a. er eit passert stadium, og at det FFCO no må gjere er å fortsette kampen for å høyne medvitte blant dei innsette for å komme fram til den mykje høgare kampformen, arbeidsstreik. I alt er det 2600 tilsette i svenske arbeidsfengslar. Dei tyder mykje for dei private monopola sin profit.

Ein dag smell det!

billig arbeidskraft for DOMUS og IKEA

jobbar på akkord. Men det er ikkje individuell akkord. Det er ofte ein seks til åtte i ein arbeidsgjeng og ein får ikkje sjølv bestemme kor ein vil jobbe. Leiinga plukker derfor ut fire-fem innsette som dei veit er bra arbeidarar, og set dei saman med to-tre som gjer mindre. Når akkorden vert rekna ut for alle saman, freister ein å sette innsette opp mot kvarandre. Dei innsette vil derfor drive på kvarandre og ein kan lett undergrave den sams solidariteten som er absolutt naudsynleg. Gjennomsnittslønna er 80 øre pr. time!

SKOLE BERRE FOR DEI SOM ALLEREIE HAR SKOLE

Det er så fint i dei moderne fengsla, seier styresmaktene, dei innsette kan lese seg til ingeniørar og andre akademiske titlar, - og så syner dei fram nokre som verkeleg har klart dette. Det er ved lov arbeidspunkt i fengsla, men ein kan få fri for å studere. Men ein må da dokumentere at ein har studiebrev på fritida frå før. Dette er ein slag elitisme. Dei fleste innsette har berre 6 år grunnskole. Og det er derfor berre dei som er intellektuelle som får høve til å stu-

Norsk Målungdom (NMU) heldt landsmøte i Volda 14. – 16. mars. Det viktigaste resultatet av dette landsmøtet var at NMU i sterkare grad enn før er tufta på ei kampline.

Om lag 150 utsendingar møtte, mellom dei ei sterk gruppe frå Nord-Noreg og ei sterk gruppe frå Trøndelag. Dette er landsdelar der Norsk Målungdom tidlegare har stått svakt, men siste året er det der målørsla har hatt størst framgang, både i oppslutning og resultat av det praktiske arbeidet. Desse gruppene hadde mykje å lære frå seg i diskusjonane som fyllte landsmøtet!

To emne sto sentralt denne gongen. Det eine var NMU sitt syn på det nynorske skriftmålet. Denne diskusjonen var knytt til eit endringsframlegg til prinsipp-programmet som sentralstyret la fram. Det første emnet vart ikkje avklara, sjølv om diskusjonen kom godt i gang. Det andre hovudspørsmålet var ein attergangar på landsmøta til Norsk Målungdom: Skal vi ha aksjonar for nynorske læremiddel og dialektreising, eller skal vi satse på korridorpolitikk og indre skulering i rørsla? Denne diskusjonen var knytt til Arbeidsprogrammet for året 1975/76. Vi kjem attende til denne diskusjonen, men lat oss slå fast med ein gong: Kamplina sigra stort!

EITTSPRÅKSTRATEGIEN - KVA ER DET???

Sidan 1973 har helle målørsla stått samla på denne lina: Grunnlaget for skriftmålet i eit land skal vere dialektane i det landet, og ingen ting anna. Skriftmålet må samle i seg grunndrag til alle målføra, slik at det grammatiske systemet som kjem til uttrykk i målføra og kjem til uttrykk i skriftmålet. Det vil seie at ingen dialekt er heilt lik skriftmålet, og at alle målførebrukarar har høve til å prege skriftnormalen med sitt lokale språktilfang når dei skriv. Dette prinsippet vert gjerne kalla mønsterformprinsippet. Det var Ivar Aasen som forma det ut og tok utgangspunkt i det då han sette opp framlegg til ein skriftnormal for norsk, og det er framleis prinsippet for oppbygginga av nynorsk skriftmål, trass i seinare rettskrivingsbrigde. Dette er det einaste verkeleg demokratiske prinsippet for oppbygginga av eit skriftmål, det einaste som tek likt omsyn til alle målføra og gir alle målføra uttrykksrom. Difor går målørsla inn for at nynorsk skal bli einaste skriftmålet i Noreg. Det kjem til å ta tid, og det er ikkje meininga at folk skal byte skriftmål på flekken. Men målørsla meiner at nynorsk burde vere opplæringsmål for alle norske barn, og arbeider for å få inn så mykje nynorsk som mogleg over alt.

Som sagt, alle seier dei er samde i eittspråkstrategien. Men i praksis har det vist seg at folk ikkje meiner heilt det same med dette uttrykket, og det rår ikkje semje om korleis ein skal nå målet. Ein del av motseiingane kom fram på landsmøtet,

mange dukka opp i tida før landsmøtet i avisdebatt og diskusjonar på møte. Diskusjonen gjekk i vekeavisa Dag og Tid, i Dagbladet og i studentavisa Universitas i Oslo. Han bygde mykje på to artiklar som no er å få i Materialisten nr. 1/1975, "Marxisme og språkviskap" av Josef Stalin, og "Norsk målreising - kamp mellom to vegar" skriven av ei gruppe i Bergen. Avisdebatten vart særst forvirrande fordi berre eit fåtal hadde høve til å få lese dei to artiklane då debatten gjekk på det hardaste, og dessutan er målstriden i Noreg svært nytt stoff for mange unge. Difor vil vi freiste å slå fast kva som er kjerna i striden: kvar står målørsla i dag?

1) Skal vi gå til kamp for det nynorske skriftmålet slik det er i dag? Eller trengst det først og fremst rettskrivingsreform og utviding av ordtilfanget? Med andre ord: er det nynorsken det er noko gale med, eller er det makttilhøva i Noreg? Det kom to svar. Den eine gruppa fylka seg rundt det nynorske skriftmålet slik det er i dag. Om det ikkje er fullkome, er det eit mykje betre val for det store fleirtalet av folk enn bokmålet er. Det er riksmålflyen, toppane i industri, embetsverk og presse som

2) Eit anna spørsmål var: treng vi ein fast skriftnormal, eller treng vi ei mengd med jamstelte former slik at folk kan skrive målføret sitt noko nær lydrett? Her sto og to syn mot kvarandre. Det eine var: Folk i Noreg ønskjer seg, og treng eitt skriftmål. Det må bli lettare å skrive norsk. Vi treng ein fast normal bygd på mønsterprinsippet, utan valfrie former. Det må vere målet, sjølv om vi no korkje kan seie sikkert kva for former som skal bli ståande, eller kor lang tid det skal ta før vi er i mål. Ei anna sak er at det er pedagogisk tenleg å la ungar som held på å lære seg å skrive, bruke dialektformer. Ingen bør få raud strek i barneskulen fordi dei skriv etter talen. Når dei først er vane med å uttrykkje seg skriftleg vil dei ønskje og trengje ein fast skriftnormal.

Det andre synet, slik det kom til uttrykk, gjekk ut på å oppmode folk til å prøve å skrive lydrett etter dialekten, og at normalen burde ha så mange sideformer at det kunne danne seg landsdelsnormaler.

Det er først og fremst uttrykk for mistillit til det nynorske skriftmålet og til mønsterformprinsippet. Eit slikt system ville kanskje høve for

nynorsk - einaste

kjempar mot nynorsken med alle middel og all slags propaganda. Det er ikkje vanlege folk. Den andre gruppa var nok samde i det, men... nynorsknormalen må kunne endrast på. Dei avviser ikkje den gamle hetsen frå høgre om at nynorsk er vestlandsnorsk. Dei trur ikkje nynorsken kan vinne fram i bokmålsområde utan endring, og er ikkje villige til å prøve. Dette spørsmålet - om nynorsken høver som landsnormal slik han er - kan berre avgjerast gjennom praksis. Og her kjem røynslene nordfrå inn: I Tromsdalen vert det nynorskklasse i grunnskulen frå hausten, truleg og i Bodø. Det er resultatet av seigt arbeid i mållaga i Tromsø og Bodø. Og det gjeld to byar, mitt i tjukkaste bokmålsåkeren. Kvifor då ikkje på Austlandet og?

Marxist-leninistane i målørsla vil slåss for nynorsken slik han er i dag. Vi meiner det er einaste vegen å gå - ikkje å setje seg til å vente på rettskrivingsendringar. Dei einaste som tener på det, er riksmålflyen.

nokre få særskilt skriveføre folk, men for vanlege folk ville det verte alt for tungvint. Det er mykje lettare for tryslingar og strilar å skjone kvarandre når dei pratar enn det ville vere om dei skulle skrive brev til kvarandre - lydrett. Slik teoriar er oppmoding til anarki, og vert i målstriden først og fremst nytta mot nynorsken, som prov på at nynorsken ikkje høver for norske målføra. Her kunne landsmøtet og vise til røynslene frå dialektaksjonen i februar - i diskusjonane ute blant folk viste det seg at folk ikkje såg noka motseiing i å slåss for full frigjering for dialektane og for eitt norsk skriftmål. Tvert om - der aktivistane prøvde å gå utanom spørsmålet om skriftmålet, vart dei stansa og utspurde. Å slåss for ein skriftnormal er ikkje å sabotere eller sjå ned på målføra!

3) Dei m-l-arane som har vore med i måldebatten i vinter meiner at kampen for eitt norsk skriftmål er i all

hovudsak ei nasjonal oppgave på line med kampen for fiskerigrensa, kampen mot EEC. Det er berre det arbeidande folket som kan og vil føre nasjonale kampar fram til siger i dag. Borgarskapet har forlengst skride over landegrensene og vorte internasjonalt. Difor er det å slåss for eitt nasjonalspråk ikkje noko som står i strid med det å slåss for eit skriftspråk for vanlege folk i Noreg - tvert om! Etter kvart er det ikkje mange som er usamde i det, men dei som er det, hevdar eitt av to: a) det er reaksjonært å føre ein nasjonal kamp, b) målreisinga er nok nasjonal, men det er uvesentleg. Først og fremst er ho kamp for folkemålet mot overklassemålet i Noreg.

Dei som hevdar det første, meiner det berre finst ei line i det nasjonale spørsmålet - den borgarlege. I mål-rørsla kom denne borgarlege line til uttrykk hjå dei som forsvarte gamle former i språket fordi dei klang "betre" eller var norskare av opphav enn nyare former. Men denne høgnorskfløyen forsvann ut av Noregs Mållag for mange år sidan, og det er inga fare for at dei skal rå grunnen att. Det er historiske grunnar som gjer at Noreg aldri har hatt eit samlande norsk nasjonalspråk, og det er først og fremst det norske folket som

som har vore til no, har alle hatt som mål å fornorske bokmålet, og resultatet har vorte fordansking av nynorsken, sett litt på spissen. Det er dei som eig pressa her i landet som bestemmer kva for språk som kjem på trykk, ikkje Stortinget. Og bokmålsnormalen frå 1938 er slitt ikkje tatt til følge av bokmålsforlaga og høgrepessa enno. Å tru på samnorskklina er ein draum om å administrere seg vekk frå målstriden, ikkje noko anna.

Når vi avviser samnorskklina, dvs. den trua at fililogar kan få slutt på språkstriden i Noreg ved å "krysse" bokmål og nynorsk, så er ikkje det det same som at målfolk ser fiendar i dei som nyttar folkelege former i bokmålet. Vi trur at det er betre å ha desse formene enn å ikkje ha dei. Men "radikalt" bokmål vil aldri bli til norsk gjennom rettskrivingsreformer.

NYNORSK EINASTE RIKSMÅL I LANDET

Dette er ei gammal parole i mål-rørsla. Riksmålsfolket hata ho som pesten. Sidan krigen har ho fått støve ned. Er det på tide å ta ho i bruk att? Det er det diskusjonen dreier seg om, og han skal avgjerast så snart råd innanfor Norsk Målungdom, helst på neste landsmøte. Til den tid må så

kva standpunkt som fanst andsynes skriftmålet. Difor er det viktig å finne fram til kva vi meiner med eittspråkklina, korleis vi vil føre ho ut, og kva for mål vi skal setje oss på kort og lang sikt. Norsk Målungdom treng eit prinsippprogram - ei tuft - som klårt og eintydig seier frå kvar vi står. Vonleg får vi det neste vår. Teoretisk kamp er ein bra ting, så lenge han ikkje vert forvirrande eller set vondt blod mellom folk. Han må forast på rett måte.

ARBEIDSPROGRAMMET

I år var det for første gong rask og solid oppslutning om ei kampline i arbeidsprogrammet. I eitt framlegg til arbeidsprogram var økonomi, interne studiar og organisasjonsproblemmen stilt over læremiddelarbeidet og dialektreisinga. Dette vart snudd om på. Folk ville ut på gata og aksjonere - ikkje administrere seg vekk i ulike slags samarbeidsorgan. Det er sjølv sagt viktig å samarbeide med andre organisasjonar. Men landsmøtet var heilt klårt på at slikt samarbeid ikkje må få stå i vegen for ein offensiv målkamp ute blant folk. I år skal vi for første gong ha sommarleiren til Norsk Målungdom i Nord-Noreg, i Mosjøen. Der må målpolitikken stå i høgsetet. Målrørsla er i sterk framgang i Nord-Noreg, og målsettinga for leiren må vere å styrke nynorsken og dialektreisinga der. Nordlendingane og tromsveringane har sjølve gått i spissen og vist at kamp nyttar!

MÅLREISING PÅ ARBEIDSPLAS-SANE - ARBEIDARUNGDOM INN I NORSK MÅLUNGDOM

YLI hadde ein utsending på landsmøtet, og ho slo fast at Norsk Målungdom enno ikkje har greidd å fange opp den interessen det er for målarbeid mellom yrkesskuleelevar og arbeidande ungdom. Det var på yrkesskulane lærebokaksjonen fekk best oppslutning sist år, rett og slett fordi yrkesskuleelevane er verst stедde. Under 4% av læreøkene deira finst på nynorsk! Å gjere Norsk Målungdom til ein samskipnad der arbeidarungdomen er med og har ei leiande rolle, vert ei hovudoppgåve i året som kjem. Det går an å ta til i det små med å selje dialektmerke der ein tek sommarjobb! I året som gjekk vaks Norsk Målungdom med 11 lokal-lag - meir enn 25%. Den tilveksten, både i medlemmer og lag, kan verte større neste år. Med ei rett line som vert ført ut på rett måte kjem han til å bli større.

Norsk Målungdom er i stor framgang. Hovudproblemet for leiinga i organisasjonen er i mangt å halde tritt med massane, og å sørgje for eit jamnt nivå i fronten. I år har vi den store føremonen at ein god del av sentralstyret, med forkvinna Brita Helleland i spissen, sa seg villige til å sitte eit år til. Med siste års røynsler i ryggen skulle dei vere i stand til å føre målrørsla eit godt stykke framover i året som kjem.

riksmål i landet

tener på at den kampen vert ført til siger.

Dei som hevdar at språkstriden først og fremst er ein klassestrid, kjem svært nær det å tru at språket i seg sjølv er knytt til einskilde klassar. Det er det ikkje - Stalin har vist at språket tilhøyrer heile folket, og må gjere det på grunn av den rollen det spelar i produksjonen. Noko anna er at kvar klasse set sitt særpreg på språket gjennom den måten dei brukar det på. Det gjeld alle folk og alle språk. Det som er særlege for språkstoda i Noreg, er at vi har eit inn-trengarmål som er forståeleg for nordmenn flest, og som har lånt nokre norske trekk, ved sida av det nynorske skriftmålet. Men noko brukande alternativ til nynorsken er bokmålet ikkje.

"EIN TYNGRE VEG MOT MÅLET"

Ein del hevdar at bokmålet kan bli til norsk berre vi greier å skrape fram "politisk vilje" til det hos våre kjære stortingsmenn og kvinner. Til det er å seie at dei rettskrivingsreformene

mange progressive som råd sette seg inn i målspørsmålet og ta stilling til målstriden i Noreg. Målspørsmålet må løysast. Det kan berre løysast til beste for folket gjennom massekamp. Vi meiner det er rett å bruke parola, og slåss for at innhaldet skal bli til røyndom!

KAMP ELLER BYRÅKRATI OG STØV

Første innvendinga som kom i diskusjonen om nynorsken var: Kvifor diskutere dette? Vi samarbeider godt i praktiske spørsmål. Kvifor mase med teori og linediskusjonar då? Svaret er rett og slett: Dialektrørsla har fått enorm oppslutning. Alle, frå Reiulf Steen til Raud Ungdom, kan slutte opp om den. Dermed får målrørsla stor pågang på medlemmer som står dialektreisinga, og som ikkje har tatt stilling til nynorsken. Norsk Målungdom står i fare for å bli utvatna innanfrå. Men prøvesteinen i norsk målstrid har alltid vore

Det går ett avgjørende skille mellom partiene i høstens valg. På den ene sida står de borgerlige partiene, inkludert ledelsen i DNA og SV. De spiller alle sammen med som marionetter i det parlamentariske teateret herskerklassen skjuler sitt usminkede diktatur bak. De sier at stemmen din er viktig og avgjørende for hvilken politikk som skal føres. De lover og lover – og løftene brytes. Stortinget, fylkestinget og kommunestyret er ifølge disse partiene drivkraften i politikken.

Rød Valgallianse mener derimot at det ikke blir bedre eller verre for arbeidsfolk om det ene eller det andre av stortingspartiene går fram eller tilbake, inkludert SV. En stemme på det ene eller det andre av disse partiene avgjør slett ingenting. Det er styrken av klassekreftene utafor parlamentene som avgjør lønna, miljøet, studieforhold, våre demokratiske rettigheter osv. Parlamentene brukes tvert om til å svekke folkets egen kamp, tusener av massebevegelser er kaldkvælt her gjennom tidene. I de tilfellene hvor såkalt revolusjonære har prøvd å lage en fredelig revolusjon gjennom flertall i parlamentene, er massekampen drukna i blod som i Chile.

Men går det ikke et langt viktigere skille mellom RV og SV på den ene sida og alle de andre partiene på den andre?

Nei, – og en sånn vurdering har farlige konsekvenser. Visst er det sånn at folk i RV og SV var mot EEC, for 50-milsgrensa, mot NATO osv. i en del saker. Men tre grunnleggende ting står fast:

- SV fører, både i teori og praksis, en parlamentarisk kamp som DNA, Høyre, Senterpartiet osv.
- SV kaller det statsbærende partiet, partiet som "leder" monopolenes undertrykkerstat, for sosialistisk og ønsker t.o.m. regjeringssamarbeid med DNA.
- SV forsvarer en imperialistisk supermakt, Sovjet, og har i en rekke viktige klassekampsaker gått mot det arbeidende folket sin kamp.

PARLAMENTETS VEI

Rød Valgallianse sier at kommunestyrer, fylkesting og Storting bare er et skalkeskjul for monopolkapitalens diktatur. Makta ligger ikke her. Vedtak om nedleggelser av arbeidsplasser, ansettelser og oppsigelser, investeringer, distriktsrasering osv. gjøres ikke her. Premissene for stats- og nasjonalbudsjettene legges utafor Stortinget. Kommunene har et minimum slingsringsmonn i sine vedtak. Men en funksjon har de: De skal lure folk til å tro at de har innflytelse med sin stemmeseddel! Rød Valgallianse har til hensikt å avsløre dette for arbeidsfolk. Det er folkets kampkraft og kampvilje som avgjør, derfor jobba de som støtter Rød Valgallianse hardt f.eks. for å lage politiske streiker mot mosen, demonstrasjoner osv. Og ennå viktigere, – vi sier åpent og klart det allerede Marx slo fast: Arbeiderklassen og dens allierte når ikke sosialismen gjennom valgurnene. Herskerklassen må styrtes av en væpna arbeiderklasse, parlamentet skyves til side og knuses som hele det borgerlige statsapparatet. Proletariatets diktatur må organiseres med nasjonale kongresser som velges av folket, og som er ansvarlige for å sette politikken ut i livet. Dette er demokrati for folket, undertrykkelse av de som vil prøve å utbytte folket.

Dette er uforenlig med SVs bruk av parlamentet. DNA sier at det er demokrati i Norge i dag.

SLUTT OPP OM RØD VALGAL

SV har aldri på tinget forsøkt å si dem imot, legge fram sannheten om borgerskapets diktatur. SV har ikke gjort noe for å avsløre dette diktaturet. Tvert om har Gustavsen og en rekke folk i kommunestyrene holdt viktige saker hemmelige for arbeidsfolk. Gustavsen holdt bl.a. kjøft om salget av Alcan-aksjene som han siden ville kjøpe tilbake for blodpris, av folkets penger.

Framfor å argumentere hardt for momsstreik på arbeidsplassene, lot SV sine folk på tinget "ordne" opp høsten 73, i en av SVs merkesaker. Resultat: – et ynkelig subsidieknep foran Brattelis føtter. Men ingen lærdommer av dette – fremdeles skulle arbeid i og utafor Stortinget gå "hånd i hånd". Ingen erkjennelse av at Stortinget knebla massebevegelsen.

"Sosialismen skal stemmes igjennom på tinget", hevder SV i program og diskusjoner. Melander, Lorck, Astrup, Jahre skal sammen med ITT, presidenten i USA og andre NATO-partnere gjøre et unntak i Norges tilfelle og trekke seg ærbødig tilbake den dagen et "demokratisk" flertall på tinget vil rokke ved monopolkapitalen og imperialismens grunnvoller i Norge. Ønsketenking? Ja, men ønsketenking som i realiteten er et forræderi! Allende væpna ikke arbeidsfolk, men lullet dem inn i sin ønskedrøm om fredelig overgang til sosialismen. Historias dom er knusende. Tusenvis ble drept, torturert og fengsla av militærjuntaen fordi Folkefronten fulgte den linja SV i dag står for i Norge. I Hellas brukte monopolkapitalen sin hær til et fascistkupp da sosialdemokratene fikk flertall ved valg. I begge tilfeller støtta NATO og/eller USA kuppet. Skulle Norge, med sin strategiske posisjon på NATOs nordflanke, med Sovjet som nabo, med sin olje og sin verdifulle industri være et unntak? Tvert om, det finnes gode argumenter for at Norge er mer viktig for imperialismen enn Chile var. Og Wintex-øvelsen avdekket at monopolene er beredt til å kaste den borgerlig-demokratiske maska og stå fram med sitt utilslørte diktatur – også i Norge.

POLITIKKEN OVERFOR DNA.

Rød Valgallianse er alternativet for dem som mener DNA-ledelsen ikke fører en sosialistisk politikk men en borgerlig politikk kledd i lyserød kappe. Klassesamarbeidsavtalen i 1935, NATO i –48, Mc

LIANSE

Cartyheten mot kommunister, unntakslovene som gir "formell" rett til å slå ned arbeidsfolk, momsen, EEC, utdanningspolitikken, kampen mot streikende arbeidere og ikke minst som ledelse i noen av de største konsernene her til lands, Hydro, Jernverket, Statoil, Kongsberg, Raufoss er noen av et tusentalls eksempler vi kan trekke fram. Og i tillegg kommer den borgerlige ideologien DNA har stått i spissen for å kjøre fram, kaketeorien, splittelsen arbeidere - bønder - studenter - eldre -, myten om velferds-samfunnet er noen av de viktigste ideologiske hindringene i kampen for sosialismen. Enhver med gangsyn kan utvide "synderegisteret", -om en bare vil!

Å svekke DNA sitt grep om arbeiderklassen er avgjørende for de som vil ha sosialisme i Norge. Hvor står SV her?

Kort sagt de står sammen med DNA, i teori og praksis. DNA og SV hevder den fredelige overgangen til sosialismen, gjennom parlamentet. "Men det tar tid", sier DNA som har hatt reint flertall i lange perioder, i Storting og kommune-styrer. "Folkefrontens parlamentsflertall (SV og de demokratiske kreftene i DNA-ledelsen) skal øke statsbedriftene, demokratisere finans-kapitalen, og demokratisere hæren", sier SV. Sjøl-sagt kan SV og DNA, med strategiske sammenfall gå hand i hand. At den private monopolkapitalen og så ønsker dette, bekymrer SV lite. Men Henry Ford II ønsker "statsinngrep", Melander i DnC ønsker statsinngrep, - rett og slett fordi investeringer i f.eks. olje er så omfattende at sjøl private monopoler har kapitalvansker. Og hvorfor ikke bruke skattebetalernes penger, rentefritt, framfor å betale dyrt for utenlandske lån? Saka er at statsmonopolistisk kapitalisme, staten som stor-kapitalist, er et trekk ved kapitalismens utvikling og denne staten har ikke en tøddel til felles med det arbeidende folket sin stat, proletarietets diktatur.

I praksis kan derfor SV stå sammen med DNA på 1. mai. De kan som i Danmark, Portugal, Italia, Frankrike osv. gå inn for regjeringssamarbeid. Endelig, SV forsvarer ei

IMPERIALISTISK SUPERMAKT.

Rød Valgallianse retter sin kamp mot begge super-maktene, USA og Sovjet. I alle verdensdelene, i økende

omfang reiser undertrykte folk væpna kamp mot imperialismen. I tillegg inngår de økonomiske og politiske allianser. De to supermaktene kappruster og driver omfattende militærøvelser og åpne kriger i f.eks. Vietnam, Cambodsja, Afrika og Midt-Østen. Supermaktens opprustning kan bare ende i krig. Derfor er tesen om fred og avspenning og tesen om fredelig overgang til sosialismen som Moskva har produsert et skalkeskjul og et forsøk på å senke årvåkenheten til bl. a. det arbeidende folket i Norge. Rød Valgallianse kjemper mot Sovjets frekke trusler mot de land som vil innføre 200 miles økonomisk sone, mot Sovjets angrep på 50-mils-grensa, mot Sovjets forsøk på å tilrane seg et område i Barentshavet som er større enn de norske feltene i Nordsjøen tilsammen, mot Sovjets forsøk på å undergrave norsk overherredømme på Svalbard.

SV kaller Sovjet sosialistisk, og kan aldri bli ei drivkraft i kampen det arbeidende folket i Norge må føre mot denne supermakta. Tvert om, deler av SV støtter åpent invasjonen i Tsjekkoslovakia og forsøker å bortforklare Sovjets sabelrasling på havrett-konferansen i Caracas da de slo fast at når små land setter seg ut over "internasjonal lov" åpner de for den sterkes rett!

Konklusjonen kan bare bli: - det avgjørende skille ved valget går mellom det revolusjonære alternativet, RV på den ene sida og alle de andre partiene, inkludert de borgerlige "arbeiderpartiene" DNA og SV på den andre.

AKTIV BOIKOTT DER RV IKKE STILLER

Men noen steder finnes ikke dette revolusjonære alternativet, i kommuner RV ikke stiller. Er det ikke tross alt bedre med en Sver i kommune-styret enn f.eks. en Høyremann?

Det er feil at det ikke finnes et revolusjonært alternativ der RV ikke er sterke nok til å stille liste. Alternativet er her aktiv boikott av valget. Revolusjonæres mål med valget må være å avsløre for folk hvilket skalkeskjul kommune- og fylkesvalgene er for monopolkapitalens diktatur, og styrke folkets egen kamp og fremme sosialismen.

Det er umulig å forene med støtte til SV, eller progressive DNA-folk for den saks skyld.

Derfor oppfordrer vi revolusjonære ikke bare til å stemme på RV, men delta i valgkampgrupper også der RV ikke stiller liste.

HVA BETYR VALGET FOR STUDENTENE?

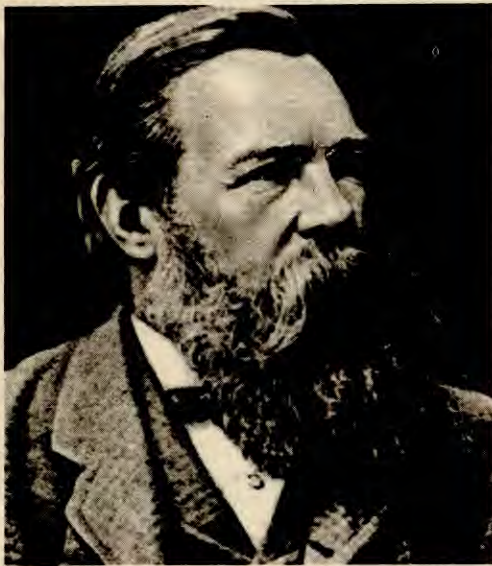
Mange studenter deltar sjøl aktivt i klassekampen, og langt flere mobiliseres til aksjoner når det virkelig gjelder, f.eks. i EEC-kampen, kampen mot DNAs utdanningspolitikk, for våre økonomiske krav, streikestøttearbeidet osv. Sammenlikna med andre kapitalistiske land er vår studentbevegelse sterk og enhetlig. For mange betyr høstens valg at de må ta stilling til ikke bare rettferdigheten i ulike krav, - men til om det er mulig å reformere kapitalismen innenfra, gjennom parlamentet, som SV og DNA hevder. Eller om det arbeidende folket sjøl må ta makta gjennom en væpna revolusjon, her som det har skjedd i alle de sosialistiske landa vi kjenner.

Fler og fler studenter ser at det ikke er noen forskjell mellom Bratteli og Korvald. De er skuffa over SVs innsats på tinget og ser at SV slett ikke er ledende i å reise kampen på grunnplanet. Konsekvensen for disse må være at de bryter med reformismen og slutter opp om Rød Valgallianse. Skal dagskampen føre oss mot sosialismen, må vi ta brudd med de parlamentariske illusjonene som står i skarp motsetning til et sosialistisk Norge og som demper kampkrafta til massene.

AVSLØR DET FALSKE BORGERLIGE "DEMOKRATIET" - FRAM FOR RØD VALGALLIANSE!

'SAMORG' MOT MARXISTENE

Den første internasjonale 1. mai-feiringa fant sted i 1890. Og i London skjedde det den 4. mai – på en søndag – siden det ikke lot seg gjøre den 1. Og det gikk to tog, liksom det ofte har gjort denne dagen siden da. Nedenfor trykker vi en artikkel av Friedrich Engels som analyserer begivenhetene som ledet opp til at to retninger i arbeiderbevegelsen støtte sammen på maidagen. Artikkelen er forbausende aktuell. Også i London 1890 gikk kampen mellom to linjer i arbeiderbevegelsen: mellom en revolusjonær klassekamplinje og en reformistisk classesamarbeidslinje.

Og skuespillet er det samme som det var i 1974 i Norge, og som det vil bli i år også. På den ene sida en tilstivna "samorganisasjon" av fagforeninger som ikke sto på kamplinja. Og sammen med den en opportunistisk "sosialistisk" føderasjon av sosialdemokrater, som prata høyt om "sosial revolusjon" men satte alt inn på å bekjempe marxistene og det viktige kravet om åttetimersdag. På den andre sida marxistene og de kampinnstilte fagforeningene som var vokst opp de siste åra.

Vi ser hvordan "Samorg" i 1890 allierte seg med opportunistene i datidas SV for å kuppe 1. mai-demonstrasjonen, kvele alle viktige krav, og gjøre den til en støttedemonstrasjon for sin egen politikk. Vi ser hvordan de ormer med møteplass og forhandlinger, stiller ultimatum og herjer... akkurat som de gjør i dag. Vi ser hvordan de prøver å innskrenke demonstrasjonen til bare å omfatte fagbevegelsen, og prøver å stenge Marx' datter (Elanor Marx-Aveling) ute fra forhandlingene fordi "hun ikke var manualarbeider". Vi ser – kort sagt – at kampen mellom de to linjene i arbeiderbevegelsen i 1890 var like skarp, og tok mange av de samme former som idag.

I dagens Norge – 85 år etterpå – vil det også være to hovedretninger på 1. mai-dagen. En reformistisk classesamarbeidslinje og ei revolusjonær klassekamplinje. Liksom i 1890 er det klassekamplinja som representerer framtida og veksten, mens classesamarbeidslinja uttrykker stagnasjon, forfall og reaksjon. Også i 1975 vil klassekamplinja seire 1. mai.

Friederich Engels:

Jeg anser det som det viktigste og mest storartete i hele feiringa av maidagen, at på den 4. mai 1890 våknet det engelske proletariatet fra førti års slumring og sluttet seg igjen til sin klasses bevegelse. For å vurdere dette, må en se nærmere på begivenhetene som ledet fram til 4. mai.

LONDON

Tidlig ifjor ble verdens største og mest elendige arbeiderdistrikt, Londons East End, gradvis vakt til aksjon. 1. april 1889 ble the Gas Workers' and General Labourers' Union stiftet; i dag har den en medlemsstokk på omlag 100 000. Mye på grunn av samarbeidet med denne foreninga (mange er gassverkarbeidere om vinteren og verftsarbeidere om sommeren), kom den store verftsarbeiderstreiken igang, og rystet sjøl de djupeste laga av øst-London-arbeiderne ut av stagnasjonen. 2) Resultatet var at fagforening etter fagforening blei danna blant disse for det meste ufaglærte arbeiderne, og at de som allerede fantes der, som til da knapt hadde holdt seg i gang, nå raskt blomstret opp. Men forskjellen mellom disse nye fagforeningene og de gamle var svært stor. De gamle, som ikke slipper inn andre enn "utlærte" arbeidere er eksklusive, de stenger ute alle arbeiderne som ikke er opplært etter forskriftene til lauset det gjelder, og utsetter dermed tilmed seg sjøl for konkurranse fra de som ikke er med i lauset; de er rike, men jo rikere de blir desto mer degenerere de til reine sjukekasser og begravelseklubber; de er konservative og de styrer framfor alt klar av den "... sosialismen, så langt og lenge de kan. De nye "ufaglærte"foreningene på den andre sida, slipper inn enhver arbeidskamerat; de er av vesen, og gassverksarbeidernes tilmed utelukkende, streikeforeninger og streikefond. Og om de ikke er sosialister til siste mann, så insisterer de ikke desto mindre på å bli leda av bare sosialister. Men sosialistisk propaganda har allerede pågått i årevis i East End, der framfor alt fru E. Marx-Aveling og hennes ektefelle Edward Aveling fire år tidligere hadde funnet det beste propagandafeltet i de "radikale klubbene" 3) som besto nesten utelukkende av arbeidere, de hadde arbeider jevnt med dem, og som det nå er tydelig, med det største hell. Under verftsarbeiderstreiken var fru Aveling en av de tre kvinnene som ledet foreninga av understøttelse, og dette innbrakte dem en bakvaskende uttalelse fra herr Hyndman, flyktningen fra Trafalgar Square, 4) som påsto at de ukentlig hadde betalt tre pund sterling ukentlig fra streikefondet til seg sjøl. Fru Aveling ledet nesten uten hjelp siste vinters streik i Silvertown, 5) også i East End, og i gassverkarbeidernes komite representerer hun en kvinneavdeling hun har dannet der.

4.MAI 1890

SENTRALKOMITEEN DANNES

Siste høst vant gassverksarbeiderne åtte-timersdagen her i London, men mistet den igjen i den sørlige delen av byen etter en ulykkelig streik, 6) og fikk dermed tilstrekkelig bevist at denne seieren ikke på noen måte er trygg i den nordlige delen heller. Er det da overraskende at de er villig til å akseptere fru Avelings forslag om å holde 1. mai-feiring slik Pariskongressen vedtok, for lovfesta 8-timers arbeidsdag i London? Sammen med flere sosialistiske grupper, de radikale klubbene og andre fagforeninger i East End dannet de en Sentralkomite som skulle organisere en stor demonstrasjon for saka i Hyde Park.

ALLIANSEN MELLOM ANTISOSIALISTENE OG OPPORTUNISTENE SMIS

For så langt som mulig å sikre at alle London-arbeidere deltok, inviterte Sentralkomiteen i uhemmet naivitet også Londons Fagråd (The London Traders Council). Dette er et organ sammensatt av delegater fra Londons fagforeninger, mest fra de eldre sammenslutningene av "utlærte" arbeidere, et organ der som man kunne vente, de anti-sosialistiske elementene ennå holder et flertall. Fagrådet så at bevegelsen for åtte-timersdagen holdt på å vokse det over hodet. De gamle fagforeningene står også for en åtte-timersdag, men ikke for en som er innført ved lov. Med åtte-timersdag mener de at normale daglønner burde betales for åtte timer - så og så mye pr. time - men at overtid bør tillates et ubegrenset antall timer daglig, forutsatt at hver overtidstime blir betalt etter en høyere sats - f.eks. prisen for en og en halv eller to vanlige timer. Poenget var derfor å styre demonstrasjonen inn på en kurs mot en åtte-timersdag av denne typen, som skulle vinnes ved "fri" avtale, men slett ikke gjøres obligatorisk ved lov. Med dette for øyet allierte fagrådet seg med den Sosialdemokratiske Føderasjonen til overnevnte herr Hyndman, en forening som poserer som den britiske sosialismens eneste sanne kirke, som helt overenstemmende med dette har inngått en allianse på liv og død med de franske possibilistene og sendt en delegasjon til deres kongress, og som derfor allerede på forhånd så 1. mai-feiringa vedtatt på den marxistiske kongressen

som en synd mot den hellige ånd. Bevegelsen holdt på å vokse over hodet på Føderasjonen, men å slutte seg til sentralkomiteen ville bety å stille seg under "marxistisk" ledelse; hvis på den andre sida Fagrådet tok saka i sine egne hender og hvis feiringa ble holdt den 4. mai i stedenfor på den 1., ville det ikke lenger være noe som likna på den stygge "marxistiske" 1. mai-feiringa, og dermed kunne de ta del. Trass i at den sosialdemokratiske føderasjonen i sitt program krevde en lovfestet åtte-timersdag, grep den ivrig handa rakt fram av Fagrådet.

ALLIANSEN PRØVER Å KUPPE MØTEPLASSEN

De nye allierte, underlige sengekamerater som de var, prøvde nå et trick mot sentralkomiteen som sant nok ville blitt ansett ikke bare tillatelig, men ganske dyktig i det britiske borgerskapets politiske praksis, men som de europeiske og amerikanske arbeiderne trolig ville regne som svært tarvelig. Det er nemlig slik at de som vil avholde folkemøter i Hyde Park må gjøre en avtale med the Board of Works om enkelthetene og få spesiell tillatelse til å kjøre vognene som skal tjene som talerstol over graset. Dessuten sier bestemmelsene at etter at møtet er bekjentgjort, kan ikke noe annet møte holdes i parken samme dagen. Sentralkomiteen hadde ennå ikke bekjentgjort, men organisasjonene som allierte seg mot den hadde knapt hørt nyhetene før de sjøl annonserte et møte i parken den 4. mai og fikk tillatelse til sju talerstoler ved å gå bak ryggen på Sentralkomiteen.

BARE FAGFORENINGER SKAL FÅ DELTA...

Fagrådet og føderasjonen trodde dermed å ha leid parken den 4. mai, og å ha seieren i lomma. De førstnevnte innkalte et møte av delegater fra fagforeningene, dit de også innkalte to delegater fra sentralkomiteen; denne sendte tre, deriblandt fru Aveling. Fagrådet behandlet dem som om de var situasjonens herre. De informerte dem at bare fagforeninger, det vil si ingen sosialistiske foreninger eller politiske klubber kunne ta del i demonstrasjonen og bære fane. Akkurat hvordan den Sosialdemokratiske Føderasjonen skulle ta del i

Forts. vend!

Forts. fra forr. side

LONDON 4.MAI...

demonstrasjonen forble et mysterium. Rådet hadde allerede utformet resolusjonen som skulle legges fram på møtet, og hadde strøket kravet om en lovfestet åtte-timersdag, diskusjon om et forslag om å føre dette kravet inn i resolusjonen ble ikke tillatt, heller ikke votert over. Og sist av alt nektet Rådet å godta fru Aveling som delegat fordi, sa de, hun ikke var noen manualarbeider (noe som ikke er sant), selv om Fagrådets egen formann, herr Shipton, ikke har rørt en finger i sitt eget fag i femten fulle år.

Arbeiderne i sentralkomiteen var rasende over tricket som var brukt mot dem. Det så ut som om demonstrasjonen for godt var lagt i henda på to organisasjoner som bare representerte ubetydelige minoriteter av London-arbeiderne. Det syntest ikke å være annen løsning enn å storme talerstolene til Fagrådet, slik gassverkarbeiderne hadde truet med. Da gikk Edward Aveling til ministeriet og sikret seg, i strid med bestemmelsene, tillatelse også for Sentralkomiteen å bringe sju talerstoler til parken. Forsøket på å gjøre taskenspilleri med demonstrasjonen i mindretallets interesse mislyktes. Fagrådet trakk til seg følehornene og var glad til for å kunne forhandle på likefot med Sentralkomiteen om forberedelsene til demonstrasjonen.

SEIER FOR KLASSEKAMPLINJA ALLIANSEN BLEI AVSLØRT

En må kjenne denne bakgrunn for å kunne vurdere demonstrasjonens art og betydning. Drevet fram av East End-arbeiderne som nylig hadde sluttet seg til bevegelsen, fikk demonstrasjonen en så altomfattende gjenklang at de to organisasjonene - som ikke var mindre fiendtlige til hverandre enn de begge var overfor demonstrasjonens grunnleggende ide - måtte alliere seg for å gripe ledelsen og bruke møtet til egen fordel. På den ene sida et konservativt fagråd, som prekte lik rett for arbeid

og kapital, på den andre en Sosialdemokratisk Føderasjon som spilte på radikalisme og snakket om sosial revolusjon hver gang det var trygt å gjøre det, og disse to allierte seg for å gjøre et usselt trick for å tjene på en demonstrasjon som var tvers gjennom avskyelig for begge. På grunn av disse begivenhetene ble 4. mai-møtet splittet i to deler. På den ene side de mer konservative arbeiderne, hvis synsvinkel ikke strekker seg ut over systemet med lønnsarbeide, flankert av en sneversynt sosialistisk sekt; på den andre side den store mengden av arbeidere som nylig har sluttet seg til bevegelsen og som ikke vil høre mer om Manchesterismen til de gamle fagforeningene 7), og som ønsker selv å vinne sin fulle frigjøring sammen med allierte de sjøl har valgt, og ikke sammen med de som blir påtvunget dem av en liten sosialistisk klikk. På den ene sida var det stagnasjon, representert av fagforeninger som ennå ikke helt har fridd seg fra laugsånden og en sneversynt sekt støttet av de slette allierte; på den andre, den levende fri bevegelsen til det gjenoppvåkne britiske proletariet. Og det var åpenbart selv for den blindeste hvor det var friskt liv i denne forsamlinga med to ansikter, og hvor det var stagnasjon. Rundt de sju talestolene til Sentralkomiteen marsjerte tette enorme folkemengder opp, med musikk og faner, over hundre tusen i toget forsterket med nesten like mange som kom enkeltvis, overalt var det harmoni og entusiasme, og likevel orden og organisasjon.

Ved talerstolen til de forenede reaksjonære, på den andre sida virket alt flaut; deres tog var mye svakere enn det andre, dårlig organisert, u-ryddig og for det meste forsinket, slik at mange steder tingene først kom igang da Sentralkomiteen allerede var ferdig. Mens de liberale lederne i noen radikale klubber og funksjonære i flere fagforeninger sluttet opp om Fagrådet, så marsjerte medlemmene i de samme foreningene - og faktisk fire hele avdelinger av den Sosialistiske Føderasjonen - sammen med Sentralkomiteen. Trass i det lyktes det Fagrådet å vinne en viss oppmerksomhet, men den avgjørende framgangen ble oppnådd av Sentralkomiteen.

EN NY EPOKE INNLEDET

Det de mange borgerlige som så på, tok med seg hjem som helhetsinntrykk, var vissheten om at det engelske proletariat som i fulle førti år hadde hengt etter det store liberale partiet og tjent som stemmekveg, tilslutt hadde våknet til uavhengig liv og handling. Det kan ikke være noen tvil om dette: på 4. mai 1890 sluttet den engelske arbeiderklassen seg til den store internasjonale armeen. Og dette er et epokegjørende faktum.

NOTER

1) Artikkelen "4. mai i London" ble skrevet av Engels mellom 5. og 21. mai 1890. Den behandler arbeidernes første internasjonale 1. mai-feiring, som ble gjennomført av sosialistiske partier og arbeiderorganisasjoner i samsvar med avgjørelsen til den internasjonale sosialistiske arbeiderkongressen holdt i Paris i 1889.

2) "Gas Workers' and General Labourers' Union" var den første fagforeninga for ufaglærte arbeidere i den engelske arbeiderbevegelses historie. Den ble danna mellom mars og april 1889, da streikebevegelsen gjorde stor framgang. Den deltok aktivt i organiseringa av havnearbeiderstreiken i London i 1889.

3) De radikale klubbene (Radical Clubs) var organisasjoner som vesentlig besto av arbeidere og ble kontrollert av det liberale borgerskapet. De hadde en viss innflytelse på proletariet. På slutten av 1880-åra vokste antallet klubber med veksten i arbeiderbevegelsen, og medlemmene ble mer interessert i sosialismen.

4) Det snakkes her om Hyndmans oppførsel under den demonstrasjonen britiske sosialister arrangerte på Trafalgar Square den 13. november 1887. Møtet endte med et sammenstøt mellom politiet og demonstrantene, der flere hundre ble såret - tre dødelig. Under disse begivenhetene - kalt "bloody sunday" - hadde kujonen Hyndman gjemt seg vekk.

5) Streiken i Silvertown i Londons East End varte fra sept. til des. 1889, og omfattet arbeidere som produserte undervannskabler og gummivarer. De omlag 3000 streikende krevde lønsmessige bedringer og økt lønn for kvinner og barn.

6) Streiken ble tappt på grunn av manglende støtte fra fagforeningene.

7) Når Engels snakker om "manchesterismen", mener han den borgerlige, reformistiske linja i de gamle fagforeningene, som nekta å ta opp arbeidernes klassekrav og nekta å føre politisk kamp. De prekte forsonlighet og classesamarbeid.

Undertitlene er innskutt av red.

Otto Luihn

Otto Luihn vokste opp i Nordland. Etter ei kort tid til sjøs varth han med i den ung-sosialistiske rørsla, og skreiv i det syndikalistiske tidskriftet "Storm".

Saman med Marius Braatt fekk han i stand sosiale forfattarars foreining, der han virka som sekretær. Ikkje lenge etter braut han med syndikalistane og gjekk med i det sosialistiske ungdomsforbundet, og vart medarbeidar i "Klassekampen". Han organiserte seg i NKP i 1923.

Otto Luihn arbeidde i ei mengd aviser og tidsskrift, men det han er best hugsa for, er at han mot alle spådommar klarte å skapa eit blad for arbeiderklassen i Norge. Han seier sjølv om "Arbeider-Magasinet": "- Da (magasinet) startet, fantes det nesten ikkje et menneske som trodde at et slikt magasin vilde bli levedyktig. Ikkje engang arbeiderne vilde kjøpe et slikt magasin når det får et slikt klassenavn, sa mange. Hvor i all verden vil redaksjonen få fortellinger fra til et slikt magasin? spurte noen. Og da vi svarte at arbeiderne selv skulde levere bidragene, lo man høyt som det var en god vits. Mot alle disse slette spådommer hadde vi en meget verdifull kapital: Troen på arbeidernes klassefølelse. Og selvfølgelig hadde vi rett. Selvfølgelig."

Otto Luihn har skrive ei mengd med dikt og artiklar, og i 1930 kom den einaste diktsamlinga hans "Dikt", ut på Internasjonalt arbeiderforlag. Samlinga fekk ei voldsom kritikk i

Reidar Aulis bilde : Lofotfiskere.

borgarpressa, og det var berre nokre få som torde stå fram og ta til motmæle, mellom dei var Falkberget. Luihn har og skrive tre bøker i reportasje-stil, desse vart gjeve ut på "Arbeider-Magasinet's forlag".

Han var redaktør fra starten i 1927, men berre etter om lag fire år selde han luten sin og reiste til Sovjet. Her i Norge hadde sosialdemokratane med Tranmæl i spissen sett med uro på at kommunistar hadde fått i stand eit blad for arbeiderklassen, og no tok dei over.

DINE HENDER

Dine hender
taler til mig.
Jeg har aldri sett dem slik
hos andre.
Brede gode arbeidshender . .
Lille pike.
Ja, lille pike
med arbeidshender.
De fine, hvite, bløte hender
de er falske
det er fiendens –
den gamle tids.
Men dine
de er våre,
de er klassens,
den nye kvinnes hender.
Ja, røde er de
og sprukne.
Med små gode
hårde treler.
Frie trauste
faste arbeidsnever!

Rekk mig o pike
din barkede hånd.

Otto Luihn
Dikt 1930

Troen på arbeidernes klassefølelse

FORTS. FRA SIDE 21.

Tilslutt hvordan Lenin formulerte kommunistenes holdning til demokratiet i polemikk mot P. Kievsky (Pjatakov) i 1916:

"Den marxistiske løsningen på demokratiets problem er for proletariatet å nyttiggjøre seg alle demokratiske institusjoner og lengsler i dets kamp mot borgerskapet for å forberede dets styrting og sikre sin

egen seier. Slik nyttiggjøring er ingen enkel oppgave. For økonomistene, Tolstoy-folkene osv. synes det ofte som en utilgivelig innrømmelse til 'borgerlige' og opportunistiske ideer, liksom for Kievsky (dvs. Pjatakov, min anm.) forsvaret av nasjonal sjølråderett 'i finanskapitalens epoke' synes som en utilgivelig innrømmelse til borgerlige synspunkter. Marxis-

men lærer oss at å 'bekjempe oppportunismen' ved å gi avkall på utnyttelsen av de demokratiske institusjonene som er skapt og forvrengt av borgerskapet i det gitte kapitalistiske samfunnet, er å kapitulere fullstendig for opportunismen." (Lenin: Reply to P. Kievsky, 1916, min oversettelse.)

HVA MÅ GJØRES

AVISA TIL NORGES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

Ansvarleg: Bernt Holtmark

ADRESSE:

Hva må gjøres, NKS,
Boks 5628 Briskeby,
Oslo 2

POSTGIRO: 22 326 43

Gått glipp av noen numre?

NÅ KAN DU ABONNERE!

kr.30 pr. år
postgiro:
22 326 43